

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Видає Український Народний Союз

— SVOBODA —

Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА \$1.00

РАЗ НА ТИЖДЕНЬ

ONCE A WEEK

PRICE \$1.00

РІК СІХ

П'ЯТНИЦЯ, 23 СЕРПНЯ 2002 РОКУ

ЧИСЛО 34

VOL. СІХ

FRIDAY, AUGUST 23, 2002

№ 34

Вітаємо вас з Днем незалежності України!

Київ. Майдан Незалежності.

Фото: УНІАН

Два обличчя сучасної літературної України

**Читайте уривок з нового роману
Оксани Забужко на сторінці 16**

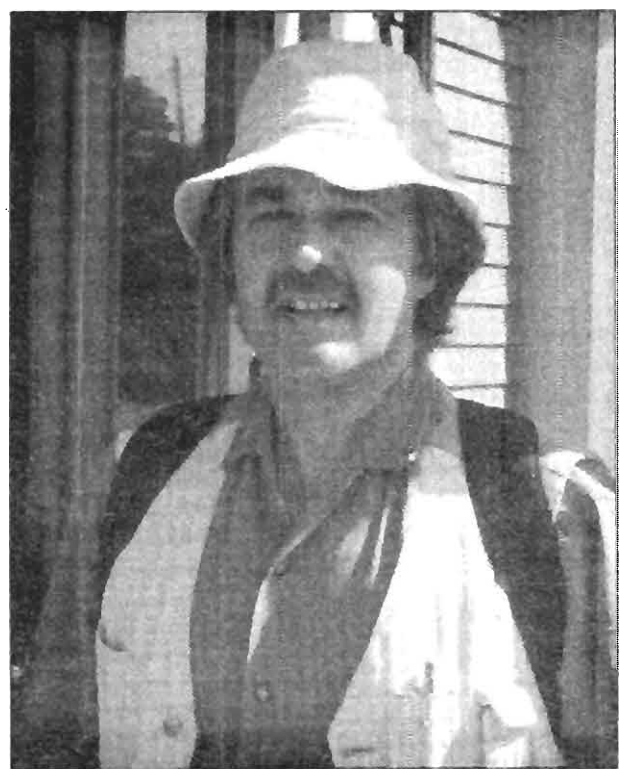
На 11-річчя Незалежності України „Свобода“ відгукується в особливий, можливо, не зовсім традиційний спосіб, вміщуючи не політичні огляди і оцінки, а художні тексти – найновіші твори двох популярних в Україні письменників – Оксани Забужко і Володимира Діброва.

Про поступ кожного суспільства здобутки в ділянці духовної культури свідчать ще більш переконливо, ніж успіхи на поземі матеріальному. України ж це стосується осо-

бливою мірою: бездержавний, поневолений, жорстоко винищений народ мусів мати якесь феноменальне джерело сили, якщо він, всупереч безлічі великих лих, все ж не дав себе звести зі світу. І цим джерелом було рідне слово.

Якщо оглянутися назад, у стодев'ятирічну історію „Свободи“, то якраз однією з її найвиразніших традицій було донесення до українських читачів, які проживали поза межами України, доти недрукованих художніх, публіцистичних творів, історичних, культурологічних соціологічних досліджень, які правдиво віддзеркалювали різні сторони українського суспільства. Тому сьогодні нам приємно представляти письменників молодшої у своїй незалежності України, приємно підкреслювати, що їх знають у ширшому світі – твори Оксани Забужко і Володимира Діброва перекладені на низку європейських мов. Крім цього, в Україні обох цих авторів знають не лише як письменників. Оксана Забужко – філософ, мистецтвознавець і критик, Володимир Діброва – літературознавець, перекладач з англійської та французької.

Обидві сьогоднішні публікації – це новий рівень нашого знайомства з самостійною Україною. Уважний читач помітить в оповіданні Володимира Діброва не лише стилістичну розкутість, але й відчуття сучасних тенденцій в інтелектуальному житті українського суспільства. Уривок з нового роману Оксани Забужко владно вводить нас в екзистенційний, психологічний досвід принаймні двох поколінь радянської доби, коли людина, щоб не втратити самоповаги, повинна була вести війну не лише з зовнішніми обставинами, але й зі самою собою.

**Читайте оповідання
Володимира Діброва на сторінці 17**

Публікація нових творів цих двох провідних українських авторів стала можливою завдяки їхнім тісним зв'язкам з Українським науковим інститутом Гарвардського університету (УНІГУ). У липні-серпні цього року О. Забужко була гостем УНІГУ, а В. Діброва, постійно працює в інституті як письменник-резидент. Обидва автори взяли участь у культурній програмі Літньої школи українознавства у Гарварді.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

На шахті ім. О. Засядька – знову випадок

ДОНЕЦЬК. – Пожежу на шахті ім. Засядька, яка почалася вранці 19 серпня в надшахтній споруді повітряподавального стовбура, було ліквідовано до кінця дня. На той час у копальні перебували понад 1,200 гірників. Пожежа сталася на глибині 529 метрів. Усіх гірників, які перебували в ліфтах під час виникнення пожежі, виведено на поверхню. Шахту знеструмлено, проведено евакуацію гірників, з яких четверо отримують медичну допомогу в лікарні. Керівництво донецької шахти імені Засядька не виключає, що причиною пожежі могла бути диверсія. На шахті заявили, що на місці пригоди помічено обрізки кабелю, тобто, як сказано, „явні сліди чийось дій“. Після пожежі у шахті в лікарні опинилося 15 гірників. Тим часом Донецька прокуратура порушила кримінальну справу щодо пожежі. Прокуратура підозрює, що в копальні були порушені правила техніки безпеки. Остання аварія на цій шахті сталася 31 липня. Тоді внаслідок вибуху загинули 20 людей.

„Україна без Кучми“ готова до нового сезону революції

КИЇВ. – Активісти акції „Україна без Кучми“ закликають „четвірку“ (Соціалістична партія України, Блок Юлії Тимошенко, „Наша Україна“ і Комуністична партія України) опозиційних політичних сил взяти участь у зборах на майдані Незалежності в центрі Києва, який вони збираються провести 16 вересня – в день 2-ої річниці зникнення журналіста Георгія Гонгадзе, повідомив співкоординатор акції Володимир Чемерис 20 серпня. За словами В. Чемериса, серед авторів заяви – ті, хто брав активну участь в акції „Україна без Кучми“, що почалася в грудні 2000 року, зокрема народні депутати Юрій Луценко і Євген Жовтяк, Михайло Свістович, лідер Соціал-демократичної партії України Юрій Буздуган, члени УНА-УНСО Едуард Коваленко і Юрій Тима. „Ми хочемо, щоб ці протестанційні збори стали ще одним кроком в українській революції, як стала акція „Україна без Кучми“ взимку 2000-2001 року“, – заявив він. В заяві також міститься заклик „наповнити протестний рух реальним значенням“, зокрема пропонується ідея „круглого столу“ між владою і опозицією, результатом якого повинно стати реформування політичної і соціально-економічної системи в країні. 16 вересня „Україна без Кучми“ чекатиме на Майдані приходу „Нашої України“, БЮТ, СПУ та КПУ.

Україна погодилася з Росією об'єкти власності в семи країнах

КИЇВ. – Україна погодилася з Росією об'єкти в семи країнах під час переговорів 12-13 серпня у Києві щодо закордонної власності колишнього СРСР, – повідомив 20 серпня радник прес-служби Міністерства закордонних справ Сергій Довбешко. Переговори щодо об'єктів власності ще у 29 країнах тривають. Наступне коло переговорів відбудеться у першій декаді жовтня в Москві. 9 грудня 1994 року між урядами Росії і України була підписана угода про

так званий „нульовий варіант“, за яким Російська Федерація стала правонаступницею колишнього СРСР зі зовнішнього боргу та активів, включаючи і закордонну власність. На сьогодні угода не ратифікована Верховною Радою України. Згідно з договором про правонаступництво щодо державного боргу та активів колишнього СРСР, Україні належить частка в 16.37 відсотка, або 12.1 млрд. дол. США, 7.8 млрд. перевірених рублів, 42.1 тонни золота і на 600 млн. рублів закордонного майна. На той час угода щодо власності України за кордоном була парфрована, у ній йшлося про передання Україні 36 об'єктів нерухомості, але Росія її не підписала. 19 лютого 1997 року Верховна Рада України прийняла постанову, згідно з якою угода про „нульовий варіант“ може бути ратифікована ВР лише за умови надання інформації російською стороною про вартість закордонної власності СРСР, підтверджену висновками міжнародного аудиту, а також інформації про обсяги золотого запасу та Алмазного фонду колишнього СРСР. Росія виступає проти перегляду угоди про „нульовий варіант“, на чому наполягає Україна.

Влада Харкова активізує боротьбу з нелегалами

ХАРКІВ. – Грошову винагороду за інформацію про організаторів та виконавців переправлення нелегальних мігрантів цими днями запропонувала харківська влада. Це пов'язано з тим, що останнім часом зросло число нелегалів, які прямують через Харків до країн Західної Європи. Голова паспортної та міграційної служби УМВС Харківської області Олександр Бандурка основною причиною вважає надмірну прозорість українсько-російського кордону, навіть за наявності митної та прикордонної служби. Саме з Росії на територію України потрапляє абсолютна більшість нелегалів. А відтак Харків, від якого до кордону 30-40 кілометрів, поступово перетворюється на центр нелегальної міграції. Нелегали прекрасно інформовані про відносно безпечний і дешевий шлях з Росії через Харків і далі – через Київ і Львів до Західної Європи.

Україна має свій плян щодо газового консорціуму

КИЇВ. – Прем'єр-міністр України Анатолій Кінах прибув вранці 16 серпня до Москви, де у заміській резиденції голови уряду РФ „Волинське“ проводить переговори зі своїм російським колегою Михайлом Касьяновим. Україна відстоюватиме позицію, яка полягає у тому, щоб в утворенні консорціуму з управління газотранспортною системою України брали участь представники однієї з європейських країн. Про це повідомив один із членів офіційної української делегації. Згідно з російською пропозицією, Україні та Росії має належати по 50 відсотків акцій майбутнього консорціуму, а після приєднання до консорціуму німецької сторони пакет має бути поділено на три рівні частини – по 33 відсотки акцій. Співрозмовник агентства зауважив, що німецький концерн „Рургаз“ володіє 40 акціями російського ВАТ „Газпром“. Таким чи-

ном, додав він, контрольний пакет акцій з управління газотранспортним консорціумом належатиме Росії та Німеччині. Саме для того, щоб не допустити такої ситуації, а також для рівного розподілу акцій, Україна наполягатиме, щоб в утворенні консорціуму взяла участь і четверта сторона.

Канада виділила 10 тис. дол. потерпілим в авіокатастрофі

КИЇВ. – Посол Канади в Україні Ендрю Робінсон від імені міністра міжнародної співпраці Канади Сузан Вейлан повідомив 15 серпня про те, що Канада надає допомогу в розмірі 10 тис. дол. потерпілим в авіокатастрофі у Львові 27 липня 2002 року. За словами С.Вейлан, „Канада спільно з Україною оплакує трагічну втрату життя та співчуває стражданням, що випали на долю України та українців в результаті цієї катастрофи“. „Цей внесок допоможе придбати ліки та медичне обладнання для того, щоб полегшити страждання людей, які зазнали поранень під час трагедії“, – додав Е. Робінсон. Фінансова допомога надається у відповідь на звернення Міністерства закордонних справ України та буде використана на придбання медикаментів і медичного обладнання.

Вивішування списків боржників незаконне

ЛЬВІВ. – У Червонограді Львівської області списки боржників за житлово-комунальні послуги вивішують на будинках та таблицях міста. У такий спосіб міська влада вирішила боротися зі злісними неплательщиками. Юристи говорять про порушення прав людини. У Червонограді створено спеціальну комісію, завданням якої є визначити шляхи ліквідації заборгованостей за житлово-комунальні послуги. Це й не дивно, адже 70 відсотків мешканців міста – то сім'ї шахтарів, які по півроку не отримують зарплати. Метода виявлення на будинках списків боржників дає вже певні позитивні результати – відсоток розрахунків збільшився. Однак, населення не дуже задоволене, що проблему влада вирішує саме у такий спосіб. На думку юристів, списки з адресами – це не що інше, як тиск на психіку людини. Юристи переконані, що за такі речі мешканці можуть сміло вимагати моральних відшкодувань.

Заробітна платня українських депутатів

КИЇВ. – Українські депутати отримують заробітну платню меншу, ніж російські, але більшу, ніж білоруські, узбецькі та таджицькі парламентарії. Про це повідомила 13 серпня газета „День“. Зокрема за даними видання, зарплата народного депутата України на сьогодні становить близько 1450 грн. на місяць, тобто приблизно 280 дол. США. Прожитковий мінімум в поточному році становить 342 грн. 30 коп. – або 64 дол., відзначає газета. Зарплата у кожного із 450 депутатів Державної думи Російської Федерації з різними доплатами – близько 12 тис. рублів. У Білорусії депутати отримують зарплату 100 дол., а платня парламентаріїв Узбекистану майже не відрізняється від середньостатис-

тичної і становить близько 35 дол. Стільки ж, скільки й пересічні громадяни, отримують таджицькі законотворці, платня яких не перевищує 15 дол. Водночас „День“ зазначає, що, відповідно до закону „Про статус народного депутата України“, всі 450 депутатів Верховної Ради мають право на безкоштовний проїзд у залізничному, автомобільному і водному транспорті, а також в усіх видах міського пасажирського транспорту, за винятком таксі.

Україна не підтримає силових дій проти Іраку

КИЇВ. – Україна не підтримає США, якщо вони розпочнуть силові дії проти Іраку в односторонньому порядку. Таку заяву 20 серпня виставив заступник державного секретаря Міністерства закордонних справ України Володимир Єльченко. Це перша офіційна реакція Києва на пляни Вашингтону здійснити силову акцію проти Іраку. В. Єльченко заявив, що будь-яка воєнна операція проти Іраку має здійснюватися в рамках сучасного міжнародного права, згідно з відповідним мандатом Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй. Україна не хотіла б, щоб рішення в цьому питанні ухвалювалося в односторонньому порядку, самим лише Вашингтоном. Тільки виконання рішень, схвалених Радою Безпеки, зможе виправдати будь-які дії США щодо Іраку, лише тоді їх можна вважати законними.

Учительська криза в Криму

СИМФЕРОПОЛЬ. – У Криму не вистачає учителів української та англійської мови. Про це, з посиланням на міністра освіти Криму Олексія Борисова, 21 серпня повідомила прес-служба кримського уряду. Станом на сьогоднішній день у Криму залишаються незайнятими понад 700 учительських місць, 60 відсотків з яких припадає на сільські школи, і переважна більшість із них – викладачів української та англійської мови. Ще однією стороною кадрової проблеми є те, що тепер понад 15 відсотків працівників галузі освіти Криму – пенсіонери. На думку кримського міністра, якщо не вжити радикальних заходів, за кілька років сільські школи в Криму залишаться без учителів.

У Бресті відкрито пам'ятник Т. Шевченку

МІНСЬК, Білорусь. – Посольство України в Білорусі 21 серпня повідомило, що у відкритті пам'ятника в Бресті взяли участь представники української громади, білоруські поборники, делегації Черкащини – батьківщини Кобзаря та сусідньої Волинської області. Виступаючи на відкритті пам'ятника, губернатор Брестської області Василь Долгольов відзначив поглиблення дружніх, різносторонніх зв'язків Брестщини з багатьма регіонами України. Надзвичайний і Повноважний посол України в Республіці Білорусь Анатолій Дронь підкреслив, що нинішня подія є визначною серед заходів Року Т.Шевченка, проголошеного в Білорусі. Бронзове погруддя створив черкаський скульптор Володимир Головки.

За повідомленнями інформаційних агентств

Урожай пшениці вдвічі перевищує внутрішні потреби України

КИЇВ. – Віце-прем'єр-міністр України Леонід Козаченко на прес-конференції 13 серпня повідомив, що в Україні вже зібрано більш як 34.9 млн. тонн зерна. Залишилося зібрати близько 3 відс. урожаю ранніх зернових, зокрема в ряді областей, де тривалий час йдуть дощі, – в Житомирській, Рівненській, Хмельницькій і Вінницькій. Очікується, що буде зібрано не менше, як 36 млн. тонн зерна. У 2001 році було зібрано 39.7 млн. тонн зерна.

Представники Європейського Союзу підтвердили, сказав Л. Козаченко, що ЕС не вводитиме обмежень на імпорту продовольчого зерна з України. Таке рішення сприятиме експорту українського зерна в ЕС, тим більше, що у нинішньому році урожай пшениці вдвічі перевищує внутрішні потреби України, для задоволення яких Україні необхідно близько 7 млн. тонн зерна на рік. У зв'язку з цим необхідно прискорити прийняття нових стандартів на зерно, гармонізованих з європейськими, відповідно до яких значна частина українського зерна (близько 20 відс. загального валу) перейшла б з кормового у продовольче. Також тривають переговори України з представниками ЕС щодо невведення обмежень на експорт в ЕС кормового зерна.

Ще 24 липня ц. р. комісар ЕС з питань сільського господарства Франц Фішлер заявив, що ЕС потребує реформування своєї імпортної політики, щоб захистити внутрішній ринок від напливу дешевого хліба з причорноморських країн, головним чином, з України. За минулий сезон Україна експортувала в ЕС близько 2 млн. тонн зерна.

Україна негайно почала переговори з ЕС щодо встановлення квот на експорт кормового зерна обсягом 2 млн. тонн. Минулого сезону квот на експорт українського зерна в Європу не було, було знято також додаткове мито. Після обґрунтування Україною свого прохання щодо квот, було прийнято рішення з цього питання.

У новому сезоні в Україні підписано контрактів на продаж близь-

ко 5 млн. тонн зерна. Більше половини законтрактованого у виробників зерна буде експортовано. Через 3-4 місяці на світовому ринку очікується зростання цін на зерно через прогнозоване зменшення зернових поставок зі США і Канади. У минулому торговому році Україна експортувала 9.1 млн. тонн зерна.

Сьогодні уряд України активно працює з реалізації положень закону України „Про зерно і ринок зерна в Україні“ від 4 липня п.р. і указу Президента України про заходи з прискорення розвитку аграрного ринку від 11 серпня п.р., які передбачають введення так званої „ф'ючерсної“ торгівлі зерном за американським досвідом, коли наперед укладається угода на продаж врожаю за прийнятними цінами, але приблизним обсягом вирощеного.

„Найбільша проблема при введенні „ф'ючерсної“ торгівлі зерном полягає в тому, що сьогодні в Україні немає жодного експерта з досвідом ведення „ф'ючерсної“ торгівлі, і не тільки на аграрному ринку“, – зазначив Л. Козаченко. За його словами, найближчим була створена Міжвідомча комісія з підготування концепції ведення „ф'ючерсної“ торгівлі.

Українська зернова асоціація і Національна асоціація бірж України найближчим часом планують провести конкурс для бажаючих поїхати за кордон на курси з ведення „ф'ючерсної“ торгівлі терміном на 6 місяців.

Група з близько 10 осіб пройде стажування, зокрема на Чикагській товарній біржі. „Ф'ючерсна“ торгівля зерном, можливо, буде проводиться на Дніпропетровській або Київській товарній біржі. На сьогодні в Україні зареєстровано понад 700 товарних бірж, з них діє 143. При введенні „ф'ючерсної“ торгівлі зерном її обсяги становитимуть близько 90 відс. всіх біржових контрактів в Україні. Кількість бірж, що здійснюють „спотову“ торгівлю (з поставкою товару протягом 30 днів після проплати), зменшиться, можливо, до десяти.

УНІАН

Нависла загроза над життям Миколи Мельниченка

ПАРСИПАНИ, Н. Дж. – 21 серпня „Свобода“ отримала інформацію, що Скот Гортен, американський адвокат майора Миколи Мельниченка, довідався з добре поінформованих джерел, що життя його клієнта zagrożене.

В телефонічній розмові з редакцією „Свободи“ 21 серпня С. Гортен повідомив, що зранку у вівторок, 20 серпня, високопоставлений представник американської спецслужби зателефонував до нього, щоб на підставі інформації, отриманої з України, повідомити, що життя М. Мельниченка є в небезпеці. С. Гортен підтвердив, що американський представник підкреслив, що загроза М. Мельниченкові походить саме з України і що цю інформацію можна вважати „достовірною“.

С. Гортен сказав, що це вже другий раз за останній рік йому були передані інформації з американських офіційних джерел про те, що життя М. Мельниченка перебуває у смертельній небезпеці.

М. Мельниченко, колишній охоронець Президента України Леоніда Кучми, приїхав до США в квітні

2001 року. Йому було надано статус біженця – як одну з форм політичного притулку. М. Мельниченко привіз зі собою записи кількох сотгодинних розмов, котрі відбувалися в кабінеті Л. Кучми.

Ці розмови, як стверджує М. Мельниченко, доводять антизаконну діяльність Президента Л. Кучми і його оточення. Деякі записи були ідентифіковані приватним американським експертом Брусом Кенігом і, як підтвердив С. Гортен, спеціалісти Федерального бюро розстежень продовжують досліджувати ці записи щодо їхньої достовірності.

С. Гортен сказав, що Микола Мельниченко попросив оприлюднити інформацію щодо загрози для його життя і в той спосіб „дозволити людям, котрі плянують таку акцію, знати, що ми знаємо про них. Це фактично сприяє захистові М. Мельниченка і дозволить людям зрозуміти, що він не є хлопчиком, котрий кричить: „Вовки!“, а навпаки – говорить, що ті загрози є реальні“.

Ірена Ярославич

Чи буде повернене церковне майно в Україні?

КИЇВ. – Вища Церковна Рада Української Православної Церкви Київського Патріархату оприлюднила 19 серпня заяву, яка нагадує про нещодавню урядову постанову та президентський указ про повернення Церкви відібраного в неї майна. Хоча переважна більшість засобів масової інформації винесли з заяви та скликаній з цього приводу Патріархом Філаретом прес-конференції лише вимогу Київського Патріархату передати йому Софію Київську, питання виглядає дещо складнішим і масштабнішим. Скидається, що Церква дедалі голосніше починає говорити про справжню реституцію (повернення майна).

Спочатку про урядові документи. Постанова Кабінету Міністрів від 22 лютого цього року скасовує низку попередніх постанов уряду, які встановлювали перелік культових споруд, що не можуть бути переданими релігійним організаціям, і визначає, що визначні пам'ятки історії також можуть бути надані в користування Церкві, але після вирішення питань стосовно переміщення закладів, котрі там тепер перебувають.

Указ Президента від 21 березня „Про невідкладні заходи щодо остаточного подолання негативних наслідків тоталітарної політики колишнього Союзу РСР стосовно релігії та відновлення порушених прав Церков і релігійних організацій“ передбачає покісно попередні кроки, спрямовані на повернення Церкві вже не лише культового, але й іншого майна, що перебуває в державній власності. Поза сумнівом, питань, пов'язаних із реалізацією всіх цих заходів наразі більше, аніж готових відповідей на них. Церква в Україні до 1917 року, а в західних областях України – до 1939 року володіла значними маєтностями. Багато чого повернути вже просто неможливо. Багато будівель зруйновано,

приватизовано, кільканадцять разів мінялися власники. Чи звертатиметься держава до церков із запрошенням подати реєстр майна, яким вони колись володіли? Чи візьме вона на себе зобов'язання відшкодувати грошима те, що повернути вже неможливо? І одне з найпекучіших питань: кому повертатиметься майно українських епархій і монастирів Російської Православної Церкви?

Досвід посткомуністичних країн, де реституція церковного майна відбувається найбільш послідовно і де Церкву, власне, ніколи і не було піддано цілковитій експропріації, свідчить, що цей процес є виключно важким і трудомістким. Він включає в себе відповідну законодавчу базу, – причому не лише, скажімо, Закон про реституцію, але й двосторонні угоди держави з кожною з Церков, що претендують на повернення свого майна, визначення інших шляхів, котрі здатні відшкодувати релігійним інституціям втрачене. В Україні навіть перші кроки, а саме – визначення правонаступників і укладання з ними угод – можуть наштовхнутися на серйозні перепони. Далеко не всі розуміють, чому лише Церква може бути об'єктом реституції – людей в країні, які пам'ятають, що належало їхнім прабабкам до „історичного жовтня“ чи „золотого вересня“ набагато більше, ніж вважається. Добре пам'ятають про це і національні спільноти, і культурно-освітні товариства – та ж „Просвіта“. до прикладу. Дуже важливо, однак, не дозволити цим резонам, які безперечно висуватимуться, успішно поховати ще ненароджений процес реституції. Те, що шлях будь-якої довжини починається з першого кроку, це, звісно, банальність. Але спростувати її неможливо.

Віктор Єленський
Радіо „Свобода“

16 серпня на летовищі науково-технічного комплексу ім. О. Антонова біля Києва відбулась проба паради до Дня Незалежності України. На фото: майбутні офіцери готуються до свята. Фото УНІАН

АМЕРИКА І СВІТ

Захоплено посольство Іраку

БЕРЛІН. – 20 серпня члени невідомого раніше опозиційного іракського угруповання, яке називає себе „Демократична іракська опозиція у Німеччині“, захопили будівлю посольства Іраку в Берліні та окупували її впродовж п'ять годин. Вони не були озброєні і заявили, що вдалися до таких дій, щоб висловити протест проти деспотичного режиму Садама Гусейна. Німецька поліція увечері того ж дня штурмом взяла окупований будинок, звільнивши декількох дипломатів. Серед звільнених був уповноважений у справах Іраку у ФРН Шаміль Мохаммед. США і Німеччина засудили напад на посольство. Представник Білого Дому заявив, що такі дії – неприйнятні, тому що вони підривають зусилля іракців як усередині країни так і за кордоном, спрямовані на зміну режиму у Багдаді. Інші опозиційні іракські угруповання також засудили напад на дипломатичне представництво. Перед судом у Берліні 21 серпня стали п'ятеро виконавців захоплення, яких буде допитано правоохоронними органами.

ЕС допоможе країнам, постраждалим від повені

БЕРЛІН. – Увечері 18 серпня відбулася зустріч глав урядів країн, постраждалих від теперішньої катастрофічної повені в Європі. Вони домовились про створення спеціального фонду для відновлення постраждалих районів. Про це повідомив канцлер Німеччини Гергард Шродер після завершення зустрічі керівників Німеччини, Австрії, Чехії, Словаччини та голови Європейської комісії Романо Проді. Основу фонду становитимуть кошти Європейського Союзу. Додаткові суми будуть отримані шляхом термінових кредитів. Під час зустрічі Романо Проді запевнив, що

Європейський Союз допоможе усім постраждалим країнам Центральної Європи, – незалежно від того, чи є вони членами ЕС.

Поступки в обмін на підтримання безпеки палестинцями

СРУСАЛИМ. – Ізраїльське міністерство оборони повідомило 19 серпня, що досягнуто угоди з палестинцями щодо поетапного виведення ізраїльського війська з сектору Гази і Вифлеєму. Оголошення зроблено після зустрічі між ізраїльським міністром оборони Бен-Елієзером і палестинським міністром внутрішніх справ Абделем Разаком аль-Яха. Ізраїль заявив, що виведення його війська залежатиме від відповідальності, яку палестинці візьмуть на себе за підтримання безпеки в районах Гази і Вифлеєму. Ізраїльські війська 19 серпня виведено з Вифлеєму на Західному березі Йордану. Згідно з домовленістю, після Вифлеєму ізраїльські війська мають бути виведені також з Гази. Якщо влада Палестинської автономії зуміє не допустити нових терактів проти ізраїльтян, то війська можуть бути виведені також і з інших палестинських міст. Екстремістські угруповання „Гамас“, „Ісламський джихад“ та „Народний фронт визволення Палестини“ заявляють, що не припинять терористичних нападів. 19 серпня на палестинських територіях тривали сутички.

Приміщення Пентагону відновлено

ВАШІНГТОН. – Працівники міністерства оборони США 16 серпня почали повертатися до приміщень Пентагону, відновлених після терористичного нападу 11 вересня. Представники міністерства заявили, що реконструкція майже завер-

шена, і до вересня у свої кабінети повернуться близько три тисячі працівників. 11 вересня минулого року терористи скерували викрадений ними літак на комплекс будівель Пентагону. Внаслідок цієї атаки загинули 220 осіб, у тому числі 64 особи, які перебували в літаку.

Американські війська залишаться в Афганістані надовше

ВАШІНГТОН. – Американські війська, швидше всього, залишаться в Афганістані на довгі роки – щоб ця держава знову не стала притулком для терористів. Про це заявив 15 серпня командувач силами міжнародної антитерористичної коаліції в Афганістані Томі Френкс. Він не уточнив, як довго підрозділи США перебуватимуть на афганській території, але, як приклад, назвав Південну Корею, де американські війська дислоковані уже понад пів століття. В Афганістані розташовано близько восьми тисяч американських військових, які входять до складу сил міжнародної коаліції. Їхнє завдання – пошук та знищення уцілілих талібів та бойовиків „Аль-Кайди“, а також – допомога у створенні нової афганської армії.

В'язні Ґвантанамо намагаються чинити самогубство

ҐВАНТАНАМО БЕЙ, Куба. – Лікарі американського тюремного комплексу на Кубі у Ґвантанамо 15 серпня повідомили, що тридцять в'язів – членів організації „Аль-Кайда“ та афганського руху „Талібан“ – намагалися вчинити самогубство. У тюремному комплексі у Ґвантанамо перебуває 600 в'язнів, що максимально відповідає масштабам та приймальним можливостям комплексу. Лікар комплексу Джеймс Радкі повідо-

мив, що певна кількість затриманих має хронічні психологічні проблеми.

У Колумбії запроваджено надзвичайний стан

БОГОТА, Колумбія. – Президент цієї латиноамериканської країни Алваро Урібе заявив 14 серпня, що він має намір покінчити як з лівими повстанцями, так і з ультраправими формуваннями, які контролюють значну частину країни. Надзвичайний стан запроваджений через декілька днів після того, як марксистські повстанці убили 20 осіб під час інавгурації президента А. Урібе. Новий уряд має намір зформувати елітні підрозділи, збільшити кількість поліцейських на 10 тисяч осіб та створити допоміжні поліцейські загони на усій території країни. Попередній президент Колумбії – Андрес Пастрана – так і не зміг покінчити з повстанським рухом.

США пильніше придивлятимуться до чужоземців

ВАШІНГТОН. – Сполучені Штати повідомили 14 серпня, що запроваджують серйознішу імміграційну контролю щодо чужоземців, які прибувають до США. Нові правила наберуть чинності від 11 вересня, в першу річницю нападів на Нью-Йорк та Вашингтон. Пасажирів, що класифікуватимуться як такі, що можуть становити підвищений ризик, включно з громадянами Ірану, Іраку, Судану та Лівії, муситимуть давати відбитки пальців та їх фотографуватимуть. За новими плянами американської адміністрації, всі 35 мільйонів осіб, які щороку прибувають до США, мають бути індивідуально зареєстровані вже до 2005 року – для легшого їх відшукання.

За матеріалами ЗМІ

Папа Римський завершив паломництво до Польщі

КРАКІВ, Польща. – Після чотириденного паломництва до Польщі Папа Іван Павло II повернувся увечері 19 серпня до Ватикану. Це була його дев'ята подорож на батьківщину після 1978 року, коли його обрали главою Католицької Церкви. Цього разу Іван Павло II відвідав тільки Краків, де він виріс і де був священником та архієпископом.

Перед відлетом до Риму Папа знову наголосив, що не збирається складати з себе повноваження глави Католицької Церкви. Водночас речник Ватикану не виключив, що Папа ще повернеться до Польщі. Через тяжкий стан здоров'я ця подорож може стати останньою закордонною поїздкою 82-річного Івана Павла II, який страждає від хвороби Паркінсона і артриту.

В останній день поїздки Папа поблагословив храм у місті Кальварія-Зебжидовська, одну з головних святинь Польщі, відслужив Службу Божу у монастирі, а також пролетів у гвинтокрилі (гелікоптері) над своїм рідним містом Вадовіце. Перед відбуттям у Ватикан, звертаючись до жителів Польщі, Папа привітав намагання країни

вступити в Європейський Союз, але побажав полякам зберегти в об'єднаній Європі свої національні цінності та культуру. У Кракові Іван Павло II прожив багато років і був архієпископом міста. 18 серпня Іван Павло II провів у Кракові, в парку Блоні, Богослужіння під відкритим небом, на якому були присутні понад два мільйони віруючих.

Глава Католицької Церкви закликав християн побудувати, як він висловився, „цивілізацію любови“ для боротьби зі злом у сучасному світі. У проповіді, яка стала кульмінацією його візиту до рідного міста, Папа засудив генетичне клонування. „Людина часто чинить так, ніби Бога немає, і навіть ставить себе на його місце“. 82-річний Папа виглядав бадьорим після зустрічі з батьківщиною.

Парк Блоні, де Папа виголошував проповідь, був переповнений і майорів прапорами, серед яких були українські, російські та білоруські. Серед числених кардиналів та єпископів, запрошених на зустріч з Папою, був і Верховний Архієпископ УГКЦ Любомир Кардинал Гузар.

За матеріалами ЗМІ

Вступ до СОТ має стати для України першочерговим завданням

ВАШІНГТОН. – Світова організація торгівлі має прийти на зміну міжнародному Валютному Фондові, як міжнародна економічна організація, яка керуватиме процесом реформ в Україні іззовні, сказав 17 серпня Андерс Аслунд, фахівець з пост-радянських економік Фонду Карнегі у Вашингтоні в інтерв'ю Бі-Бі-Сі.

Вступ до Світової організації торгівлі (СОТ) має стати першочерговим завданням української політики, щоб захистити українські товари від протекціонізму Європейського Союзу та Росії, вважає А. Аслунд. „Україна експортує до країн ЕС усього 20 відсотків свого експорту, тоді як ця цифра має бути принаймні втричі більшою.“

Більшість українського експорту до ЕС є „чутливим“: це сталь, текстиль, продукти харчування та хемічної промисловості, – каже економіст. На сьогодні Україна є дуже вразливою в міжнародній торгівлі, і не має судової установи, до якої могла б звернутися у випадку анти-демпінгових розслідувань на її адресу, говорить А. Ас-

лунд. Звісно, ЕС буде чинити перешкоди на шляху вступу до СОТ, вважає він. СОТ має також покласти край українсько-російським торговим війнам за умови, якщо Київ і Москва стануть її членами, прогнозує А. Аслунд, який продовж шести років був економічним радником Бориса Єльцина, а потім Леоніда Кучми. Адаже тоді буде створено однакові правила гри для всіх, пояснює він. Тепер Росія перебуває ближче до членства в СОТ, аніж Україна. Близько 55 законів, необхідних для такого членства, вже прийнято. Російський уряд також провадив консультації з представниками бізнесу, на яких обговорювалися перспективи вступу країни до цієї організації. Україна досі таких заходів не проводила і відстає у законодавчій базі. Особливо нагальним є прийняття нового податкового кодексу, який покищо пройшов лише перше читання у Верховній Раді. Членами ВОТ з пост-радянських країн є країни Балтії та Молдова. Україна веде переговори з СОТ з 1993 року.

Радіо „Свобода“

Вітання зі святом України

Свято справедливості і надії Любити Україну - це жити для неї

Шановна українська громадо!

Дорогі друзі! З глибокою приємністю вітаю вас з одинадцятю річницею Незалежності України. Для кожного українського серця цей величний день є святом справедливості і надії.

За останній рік ми мали не одну нагоду переконатися, що засадничі орієнтири Української держави залишаються незмінними, зримими і досяжними.

Продовжується курс внутрішньополітичних і економічних реформ. Поступально прокладаємо шлях до Європейського співтовариства і Північноатлантичного альянсу. Залишаємось активним і помітним членом Організації Об'єднаних Націй, представники якої бачать в нашій країні важливого і послідовного партнера.

Попереду – чимало праці, яка об'єднує все світове українство.

Вірю, що нові літа додадуть нам – Великій Українській Родині – взаємного розуміння і успіху заради зміцнення нашої державності.

Попри труднощі і випробування, досягнуте нами додає впевності у подальших важливих здобутках на шляху демократії, економічного процвітання і національного відродження.

Сердечно вітаючи вас зі святом, також користуюся нагодою, щоб від імені українських дипломатів, які працюють в Організації Об'єднаних Націй, скласти українській громаді в США слова ширшої шани і вдячності за важливу допомогу і висловити готовність до подальшої співпраці.

Слава Україні!

посол **Валерій Кучинський**,
Постійний представник
України при ООН

24 серпня 1991 року не має бути ще однією історичною датою чи проголошенням, а має увічнити реальний зміст національного розвитку українського народу і його незалежної правової держави та всіх національних меншин, котрі проживають на території України. Остерігав колись Тарас Шевченко, що „... її окраденою збудять”. Наше стремління, щоб вона окраденою більше не була.

Цей рік показав, що наш народ на Рідних Землях зумів вибороти перемогу, рішуче вийшовши на березневі вибори, щоб стати врешті господарем своєї землі. Те, що перемогу народові не вдалося вповні використати, не зменшує важливості цього народовиявлення, бо таки вдалося довести владі, що державою має правити народ. Також вітаємо ініціативу уряду завершити справедливе вирішення питання боротьби ОУН-УПА. Натомість абсолютно неприйнятним для нас є указ про відзначення трагічного Переяслава та „співпраця” над „узгодженням” нашої історії з тими, котрі нас намагалися стерти з лиця землі.

На жаль, останній рік також показав, що покищо в Україні правдивих друзів у міжнародному співтоваристві мало. Ми сподівалися на взаєморозуміння, а США

повернулись у бік нашого колишнього поневолювача і ворога.

Також розчарування прийшло у духовно-релігійній сфері. Впродовж віків наші національні церкви та глибока духовність українців зберегли наш народ у любові до Господа Бога та у вірності рідній нації. Українська Православна Церква, чи то Автокефальна, чи Київського Патріархату, але без верховенства Москви, а також Українська Греко-Католицька Церква, далі очікують на підтримку від влади. Покищо таку підтримку одержує тільки Церква, якою керує Москва.

В діаспорі ми вперше відчули зацікавлення, а то й піклування з боку влади в Україні. Однак, це піклування чи заступництво майже не відчувається там, де його найбільше потрібно – щодо наших братів і сестер у Росії, котрих гноблять так, як це робила імперія.

З такими думками ми шлемо привітання нашому народові в Україні та у діаспорі.

Український народе, ти є основою власного духовного відродження, від тебе самого залежить краща твоя доля.

За Президію секретаріату СКУ:
Аскольд Лозинський,
президент
Віктор Педенко,
генеральний секретар

Україна крокує шляхом консолідації

Дорогі співвітчизники!

Українська держава перегортає ще одну непросту сторінку своєї історії і дорослішає ще на один рік. Озираючись назад, можна сказати, що важкий процес трансформації економіки країни, а що головніше – психології її громадян – завершився. Україна утвердилась на міжнародній арені. Вона відіграє важливу стабілізуючу роль на Європейському континенті і є важливим політичним гравцем у глобальних процесах, що відбуваються в світі. Сьогодні провідні економісти світу відзначають позитивний поступ української економіки.

Цей рік в історії нашої Батьківщини не був простим. Він був затьмарений страшними трагедіями у Львові та Донбасі. Ми стали свідка-

ми того, як швидко світ відгукнувся на заклик про допомогу сім'ям загиблих під час цих жаклих катастроф. В цьому, без перебільшення, є й ваша неоціненна заслуга.

Дорогі друзі! Україна проголосила про свій намір інтегруватися в європейські та євроатлантичні структури. Зараз ми крокуємо шляхом консолідації нації і побудови громадянського суспільства.

Я переконаний, що українці повинні пишатися своїм походженням і своєю Батьківщиною. У нас не лише багата спадщина, але й велике майбутнє.

Щиро вітаю усіх з 11-ою річницею незалежності й зичу усім щастя, здоров'я та усіляких гараздів.

Слава Україні!

Юрій Щербак,
Посол України в Канаді

Незалежність - вінець тернистого шляху

Шановна українсько громадо!

Генеральне консульство України в Нью-Йорку щиро вітає вас з 11-ою річницею Незалежності України. Історія розпорядилася так, що в ХХ столітті український народ двічі ставав на шлях національно-державного відродження. Переломний момент в нашій історії настав 1 грудня 1991 року, коли народ свідомо, з почуттям гідної пам'яті про пращурів і з величезною історичною відповідальністю за долю нащадків сказав заповітне „так” незалежній Україні. Відтоді стала реальністю споконвічне мрія багатьох поколінь.

Проголошення незалежності вичало тернистий шлях української держави до самостійності. Вона пройшла цією дорогою, жертвовно віддавши за виплекану свободу життя мільйонів своїх дітей. В цей урочистий день ми низько схиляємо голови, вишановуючи пам'ять тих, хто за козацьких часів, за часів Шевченка і Франка, Лесі Українки і Олени

Пчілки, Лисенка і Грушевського генетично передавав естафету духовності та ідеали свободи наступним поколінням.

Поява суверенної України істотно змінила ситуацію не лише в регіоні, а й в усій Європі. Попри всі негаразди, Україна крокує впевненою ходою у майбутнє, здійснюючи суспільно-політичні та економічні реформи, зміцнюючи свої позиції у світі. У цій важливій справі нас завжди підтримували і підтримують американські українці.

Генеральне консульство України в Нью-Йорку зичить усім вам щастя і добра, миру і злагоди у ваших оселях та у ваших серцях.

Хай зігриває нас усіх незгасна любов до єдиної великої матері – України.

Слава Україні!

Сергій Погорельцев,
Генеральний консул
України в Нью-Йорку

UKRAINIAN
SELFRELIANCE
NEW ENGLAND
FEDERAL CREDIT UNION

Самопоміч

21 SILAS DEANE HIGHWAY, WETHERSFIELD, CT 06109-1238
PHONES 860•296-4714 800•405-4714 FAX 860•296-3499

**УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА
КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА
„САМОПОМІЧ“ НЬО ІНГЛАНД**

складає найщиріші побажання
з нагоди
**11-ОЇ РІЧНИЦІ
НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ**

всій українській громаді
в США та українському народові
у Вільній Україні

Запрошуємо українців з нашої околиці
стати членами Кредитівки

Дайте нам нагоду помігти Вам
у Ваших фінансових потребах.

Відвідайте нас на нашій „Web Site“
WWW.USNEFCU.COM

3 молитвою і надією

3 молитвою і надією на краще зустрічаємо 11-річчя незалежності України. Довгі століття ми плекали незгасну надію, що таки настане день, коли Україна встане з колін, а на нашій землі не буде московського політичного і економічного гноблення, утиску та обмежень в суспільно-національному житті нашого уявленого, але нескореного народу.

Державний суверенітет здобуто нелегко: найкращі сини й дочки нашого народу склали великі жертви в ім'я свободи та незалежності своєї батьківщини. Але боротьба, при Божій допомозі, увінчалась перемогою. Україна, як пишуть українські історики В. Кондратюк і С. Буравченкова, „продемонструвала світові, що є такий великий народ в центрі Європи, як українці, який твердо і рішуче, вдаючись до крайніх засобів і немислимих жертв, готовий боротись за незалежність і повернення втраченої державності. А з цим світ уже не міг не рахуватися. Не могли з цим не рахуватись російські більшовики, коли після падіння царату заходились відновлювати імперію у формі СРСР. Але вже тоді в її основу державницькими устремліннями було закладено могутній фугас уповільненої дії, який в майбутньому, скріплений боротьбою українських революціонерів, карпатських січовиків, дивізії „Галичина“, потужної і безстрашної УПА мав привести до остаточного її розвалу, що зрештою і сталося. В результаті перед світом постала омріяна незалежна Україна”.

Всенародний опит з питання державної незалежності 1 грудня 1991 року приніс велику перемогу, коли понад 90 відсотків населення проголосували за незалежність України.

Минулі роки незалежності, на жаль, не завжди були тріумфальними, в Україні сталося чимало негараздів, порушень і помилок. Але все ж таки цей короткий час позначився значними успіхами: запроваджено власну валюту, схвалено Конституцію, молода українська держава здобула заслужену повагу в світі. Минулого року в Україні вперше досягнуто поступу економічного зростання.

Проте українську громаду турбує зменшення кількості населення в Україні, з якої виїждять за кордон спеціалісти з різних галузей науки. Дружини, матері, дівчата шукають заробітку поза батьківщиною. У молоді немає перспективи професійної кар'єри.

Український Народний Союз, 108-літня і найчисленніша українська організація поза межами Батьківщини, вітає український народ з 11-літтям державності й бажає йому великої завзятості в подоланні економічних і суспільних труднощів, а також постійних успіхів у побудові сильної демократичної і правової держави. Вітаємо ієрархів українських Церков, Президента України, Уряд України, Верховну Раду та всіх посадових осіб, які чесно і завзято працюють для добра свого народу та держави.

Закликаємо все наше членство УНСоюзу всебічно допомогти своїм братам і сестрам в Україні, що завзято працюють над своїм духовним і фізичним відродженням, яке з часом приведе Україну до процвітання та добробуту.

Слава Україні!

Стефан Качарай,
предсідник Українського Народного Союзу

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про те, як, що, хто, коли і де святкує

Читачі здивуються, чому О-КА тим разом дала такий складний заголовок. Але до цього були причини. В першу чергу, причина була в цьому, що саме стоїмо перед 11-ою річницею проголошення Незалежності України. При тому, як постійна жителька українського „давтавну“ прохodu майже щоденно біля українських крамниць та домівок організацій і маю нагоду читати усі оголошення, повідомлення та відозви, одне слово – маю точні інформації про все, що діється і плянується в нашій спільноті Нью-Йорку та околиць. Розуміється, це зокрема можна завважити перед різними нашими загально відомими національними святами, бо тут конкурують, немов у спортових змаганнях, різні організації та установи: хто, що і як підготує і хто найскоріше проголосить пляноване, щоб виявитися першим і тим заслужити особливої уваги і позитивних відгуків. І тут можна оглядати цілий вахляр імпрез – від забави до поминального Богослуження і усі – з огляду на близьке одне чи друге ... ліття.

За тих декілька років життя на „українському давтавні“ я вже до цього звикла, але ніяк досі не можу зрозуміти, чому вахляр цих імпрез, що підготовляються з однієї і тієї самої причини, мусить бути такий широкий і такий різний.

То ж не дивуйтеся шановні читачі, що близька 11-та річниця проголошення Незалежності України й перегляд запланованих в Нью-Йорку та околиці імпрез з цього приводу спонукали мене до такої думки: як по-різному можна відзначати одну і цю саму річницю чи подію, а все із тією самою ціллю!

Ось поряд пишуться на шибках наших підприємств та установ запрошення „Мосту“ на забаву в Народному Домі з нагоди 11-ої річниці проголошення Незалежності Укра-

їни, ветерани і вірні з Брукліну запрошують на Молебень з цієї самої нагоди, хор „Думка“ підготовляє концерт для мешканців Нью-Йорку після Богослужби в церкві св. Юра, за ініціативою Комітету Об'єднаних Організацій, запрошують на урочисте підняття українського прапора біля Емпайер Стейт-будинку, „Верховина“ просить приїхати на святочну академію і забаву, Організація Оборони Лемківщини запрошує на фестин-пикнік, на ще інший пикнік запрошує спортове товариство „Тризуб“...

Як хочете знати про декілька ще інших, таких різних за програмою відзначень 11-ої річниці проголошення Незалежності України – досить взяти в руки одне із останніх чисел нашої „Свободи“.

Значить, маємо, як-то кажуть, „до кольору – до вибору“. Кожний може відзначити цю знаменну річницю, як захоче. Аби тільки про неї не забути! Але котрий спосіб святкування кращий і котрий більше відповідає цій річниці? Фестин – чи академія, Молебень – чи доповідь, спортові змагання – чи концерт хору? Боюся, що при такому широкому виборі прийде охота зігнорувати все і залишитися вдома. Бо і сам наш настрій у це свято стоїть під знаком запитання. Чи радуватися і танцювати, чи призадуматися над дійсністю? Але так воно, здається, є з кожним „патріотичним“ святом у нашій спільноті. Для одних причина до забави, для інших – до молитви, а для ще інших – до призадуми над долею нашого народу і його майбутнім.

„А все залежить від людських зиниць“ – як писала колись Л. Костенко. Справді, хто, де і як відзначає національні свята – це, врешті, справа індивідуальна.

О-КА

Лист до редакції „The Washington Post“

В ч. 33 „Свобода“ подала переклад редакційної статті газети „The Washington Post“ під назвою „Україна і Захід“. Нижче вміщуємо відповідь Посольства України на цю статтю. Ця відповідь була надрукована 15 серпня у „The Washington Post“.

У редакційному коментарі від 8 серпня про перспективи інтеграції України зі Заходом ідеться, що Президент Леонід Кучма нібито часто „вдається до бандитських методів“, що є безпідставними і політично ангажованими звинуваченнями. Більше того, заяви „The Washington Post“ про маніпулювання під час нещодавніх парламентських виборів не відповідають висновкам ОБСЕ, Ради Європи, Європейського Союзу та інших міжнародних спостерігачів.

Українська економіка далеко не в руїнах, як стверджується у редакційному коментарі. Торішній ВВП виріс на 9,1 відсотка; у нинішньому році рівень зростання ВВП України становить 4,3 відсотка, що виводить її у число найдинамічніших економік Східної Європи.

Я ще раз спростовую звинувачення у тому, що Україна нелегально торгувала зброєю. Ні ООН, ні США ніколи не висловлювали довіри цій інформації. Я також був здивований, що „The Washington Post“ у негативному світлі подала той факт, що Ірак відкрив посольство в Україні; у багатьох європейських столи-

цях є іракські посольства. Щодо продажу зброї Македонії, то ці операції здійснювалися згідно з контрактами, які були укладені до початку військових дій у цій країні. У відповідь на заклик Заходу Україна припинила постачати важке озброєння для Македонії і знайшла з НАТО взаєморозуміння щодо цього питання.

У редакційному коментарі говориться, що Україна – „переправний пункт для транзиту наркотиків та іншої контрабанди“. Боротьба з цими злочинами є одним з пріоритетів української політики. Незважаючи на прохання України, західні країни досі вагаються у питанні надання відповідної підтримки для вдосконалення прикордонної інфраструктури. І все ж Україна займає відкриту позицію й порушить це питання під час конференції у листопаді, присвяченої прикордонній контролі, міжнародному тероризмові, незаконній міграції й контрабанді наркотиків.

Володимир Яценківський,
Повірений у справах Посольства
України у Вашингтоні

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Видає Український Народний Союз

— SVOBODA —

Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік \$55.00, на півроку - \$35.00. Для членів УНСоюзу
\$45.00 річно, на півроку - \$30.00. За кожну зміну адреси - \$1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор — Ірена Ярославич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич,
Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи“

Адміністратор Володимир Гончарик

(973) 292-9800 (доп. 3041)

Керівник відділу оголошень

Марійка Осціславська

(973) 292-9800 (доп. 3040)

Передплата - Марійка Пенджола

(973) 292-9800 (доп. 3042)

3 РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Донецька молодь набуває духовности

Пишу до вас з Донецька. Це місто – особливе. Тут немає україномовних дитячих садочків, шкіл. Всюди користуються російською мовою. Люди не знають рідної культури, традицій і звичаїв, дуже слабо володіють знаннями з історії України. А чи не найбільшим злом минулих є повний занепад духовности серед різного віку населення. Проте є ініціативні люди, котрі прагнуть змінити, розвіяти минулі стереотипи, пролити світло нового бачення на українську державу. Вже працюють „Просвіта”, Союз Українок, Пласт, і зовсім нещодавно, з великими труднощами офіційної реєстрації в державних органах, почала свою роботу молодіжна організація „Українська молодь – Христові”.

Щиро дякую

Щиро дякую родині Куждів – Василю та Стефі, які проживають у Клівленді, за те, що вони протягом двох років передплачують для мене часопис „Свобода”. Це джерело правди читають мої друзі, педагоги, парафіяни УАПЦ. Вітаю читачів „Свободи” з 11-ою річницею незалежності України і бажаю усім доброго здоров'я і довгих років життя.

Микола Федчишин,
м. Волочиск,
Хмельницька обл.

Розгортається також праця УГКЦ – створено Донецько-Харківський екзархат, який очолив Владика Степан Меньок, який охоплює увесь східний край України: Донецьку, Харківську, Запорізьку, Луганську, Дніпропетровську, Сумську та Полтавську області. В самому Донецьку зареєстровано 3 парафії, будується храм Покрови Пресвятої Богородиці, є каплиця Святої Вервиці, освячено військову каплицю.

Я вже 4 роки здійснюю своє служіння в Донецьку, веду працю з нашою молоддю. Сучасні молоді люди відкритіші до сприймання нового, до спілкування з ровесниками. І в цьому велику роль відіграють літні табори, особливо молодіжний духовний табір „Силоамська купіль Сходу”. Ми проводимо його на березі Озівського моря. Кожного року у ньому бере участь 60 осіб. Цього року до управи табору входили також студенти Стемфордської семінарії зі США. Це стало можливим дякуючи фінансовій підтримці фонду „Ostfonds der Erzdiocese Wien”.

Щиро запрошую усіх зацікавлених осіб до спілкування електронною поштою – orost@ukr.net та за адресою: 83049 м. Донецьк, вул. Уржумська, 174, о. Ростислав Муховський. Тел. (380) 62-345-40, дод. 12.

о. Ростислав Муховський,
керівник у справах молоді
Донецько-Харківського екзархату
УГКЦ

Я не знала про українців в Америці!

Пише вам вдячна українська чистачка – Марина Кобзар. Я зараз перебуваю в Америці, в Огайо. Приїхала сюди 7 червня і працюю в таборі „Wakonda” за програмою „Camp America”. Доля подарувала мені зустріч з місцевими українцями, від яких я отримала „Свободу”.

Я була здивована, коли дізналася, що в США українці мають свою газету, церкви, громадські організації, бо в Україні ми не знаємо нічого про життя наших співвітчизників за кордоном. Я вважаю, що це дуже прикро! Ще я була приємно вражена, як ви усі намагаєтесь допомогти українцям тут і на батьківщині.

Я тут зовсім одна і сумую за домом. Маю можливість спілкуватися з батьками через Інтернет тільки раз на тиждень, а також телефоном, але не часто, бо це дорого коштує. Ще пишу листи.

З українцями я бачилась лише один раз, бо більше нікому мене до них відвезти. А я так потребую спілкування! Коли мене привезли в місцеву українську церкву, я побачила у ній наш прапор, ікони, портрети видатних діячів України. Почуття радості, суму за домом та вдячності Богу та людям за можливість отримати щось рідне, переповнили моє серце і вилились сльозами щастя.

Моя праця в таборі закінчується 10 серпня, а 20 серпня з Нью-

Йорку я полечу додому. Я повезу з собою числа „Свободи” – 17, 18, 19 і 20 в Україну, щоб розповісти людям про тутешнє життя, щоб вони на власні очі побачили і відчули, що хтось дуже-дуже далеко небайдужий до подій в Україні і піклується про її людей.

Сама я з Дніпропетровська. Мені 21 рік. Навчаюсь в Українському державному хеміко-технологічному університеті в моєму місті, на четвертому курсі. Наступного літа я отримаю диплом інженера-технолога харчової промисловости. Вивчаю різні види олій, виробництво майонезу, маргарину та молочних продуктів.

Моя мама завідує лабораторією в цьому ж навчальному закладі, батько – інженер-електрик.

Моя поїздка до Америки коштувала дуже дорого для нас. Мама позичала гроші у друзів. Але я дуже рада, що приїхала сюди, бо побачила багато нового, відчула, як я люблю свою батьківщину.

Моя адреса в Україні: вул. Шолохова, 19/41, 49080 Дніпропетровськ.

Марина Кобзар,
м. Дніпропетровськ

Від редакції: за добрим звичаєм запрошуємо когось з наших читачів передплатити „Свободу” для Марини Кобзар.

Щиро вітає український народ на рідних землях і в діаспорі

з нагоди

11-ої РІЧНИЦІ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Приєднайтесь до нас
найкраще місце
щадити і позичати

26495 RYAN RD., P.O. Box 1201
WARREN, MI 48090-1201
(586) 757-1980 • Fax (586) 757-7117

2731 UNIVERSITY DRIVE
AUBURN HILLS, MI 48236
(248) 371-1607 • Fax (248) 371-1609

4641 MARTIN
DETROIT, MI 48210
(313) 843-5411 • Fax (313) 843-00035

11838 Jos. CAMPAU
HAMTRAMCK, MI 48212
(313) 366-0055 • Fax (313) 366-3130

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Український клуб підтримує студентів

На фото (зліва): Ілля Матіяш, Михайло Комічак, Марко Шедний, Іван Фитушак

АЛИКВИП, Па. – Український клуб при 120-му Відділі УНСоюзу 21 липня на своєму бенкеті видав 2.4 тис. доларів на стипендії студентам, яких прийнято до

вищих навчальних закладів.

Д-р Шавранк виголосив коротку промову про значення вищої освіти, після чого Михайло Комічак і секретар клубу Марко Шедний видали стипендійні нагороди. Їх отримали Рені Кампбел, студентка з журналістики, Крістофер Голанд – студент з театральних мистецтв, Джені Рефліс, Меліса Рефт – студентки з підприємництва.

Михайло Комічак і Марко Шедний вручили від клубу почесну грамоту найстаршому членові клубу – 84-річному Іванові Фитушаку за його віддану працю у розбудові 120-го Відділу.

Представник „Beaver County Federation of Fraternal and Social Clubs“ Ден Дейвіс вручив почесну нагороду Іллі Матіяшу за працю в розбудові і утримуванні зв'язків між громадськими клубами. Під кінець під проводом Анни Матіяш відспівано „Многая літа“, а під проводом Джені МкДеніс відспівано „Боже, хорони Америку“.

Лінда Рефліс,
учасниця програми

Союзівка: табір „пташат“

КЕРГОНКСОН, Н.Й.. – В червні і на початку липня відбулися два тижневі табори „пташат“, тобто наших найменших, які ще не доросли до пластових чи сумівських таборів, а потребують українського суспільного виховання серед своїх однолітків.

Вже 25 рік відбуваються такі табори для малят від четвертого до шостого року життя. Організаційну та виховну працю ведуть у цій програмі сеньйорки і старші пластуни жіночого куреня „Перші стежі“, а ідею подала та досьогідні є активною у веденні таборів Неля Сохан. Цим відомим і безіменним пластунам треба висловити публічне признання за цінну програму і її проведення. (було б доречно, щоб Президент України відзначав саме таких працівників грамотами і медалями, а не тих, що оббивають його чи Верховної Ради пороги з не завжди реальними проєктами).

На таборах бувають, крім дітей та їх виховників, їхні батьки,

бабусі і дідуся, а іноді й щасливі прабабці і прадіди. Три чи й чотири генерації українських людей перебувають разом, вчаться, забавляються, почуваються однією українською сім'єю.

Діти зживаються, нав'язують дружбу, набувають суспільних звичок, а головне – усвідомлюють себе членами української громади. Звідси вони виходять до ширшого українського суспільства через молодечі організації, школу, церкву тощо, набуваючи почуття, що бути українцем не є „неспробою“.

Як дідусь, я це спостерігав протягом тижня і переконався в корисності цього таборового заходу, через який пройшли сотні наших дітей і внуків.

Завдяки УНСоюзові, ми маємо прекрасне природне оточення і місце для таких таборів – нашу зелену Союзівку. Без цього український виховний процес, як і наша культурна діяльність, були б неповними.

Василь Маркусь

Вітаю тебе, Україно!

З 11-річчям Незалежності Української держави щирим віршем вітає незабутній край своїх предків читач „Свободи“ з 1935 року Микола Горішний:

Вітаю тебе, Україно,
Мій дорогий, мій любий краю,
У день Твого свята волі
Тебе я в серці обіймаю.
Радію нині я з народом,
Бо справді є чого радіти,
Уже не будем брести бродом,
А твердим шляхом володіти.
Це свято нині понад свята,
Століття ми на нього ждали,
І гимни волі, дай нам, Боже,
Аби віками в нас лунали!
Цей день святої правди й волі
Нехай збратє всіх нас нині,
Бажаєм радісної долі
кожній людині в Україні.

ЗМІНА АДРЕСИ

☐ „Свобода“ ☐ „The Ukrainian Weekly“

СТАРА АДРЕСА:

Число Відділу (якщо член УНС)

Ім'я і прізвище

Адреса

НОВА АДРЕСА:

Ім'я і прізвище

Адреса

Зголошення присилати до:
Svoboda/The Ukrainian Weekly
P.O.Box 280, Parsippany, NJ 07054

На зміну адреси проситься долучити \$1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

ЧИСЛОВЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ПРО РУХ ЧЛЕНСТВА УНСОЮЗУ ЛИПЕНЬ 2002 р.

	Молодь	Дорослі	АДД	Разом
Активні члени 6/2002	6,366	13,208	2,896	22,470
Неактивні члени 6/2002	7,484	16,747	0	24,231
Всі члени 6/2002	13,850	29,955	2,896	46,701
Активне членство				
Приріст у 7/2002				
Нові члени	8	15	0	23
Нові УЛ	0	0	0	0
Прийняті наново	5	9	1	15
Разом	13	24	1	38
Убуток 7/2002				
Померли	0	15	0	15
Вибрали гроші	6	7	0	13
Відійшли з дозрілими вивін. грамотами	26	11	0	37
Виплатили вповні вкладки забезпечення	14	19	0	33
Відійшли на част. випл. забезпечення	0	0	0	0
Відійшли на безпл. продовж. забезпечення	11	10	0	21
Вигасло забезпечення (активні)	6	9	17	32
Кінчилось забезпечення	1	4	0	5
Разом	64	75	17	156
Всі активні члени 7/2002	6,315	13,157	2,880	22,352
Неактивне членство				
Приріст у 7/2002				
Виплачене забезпечення	14	19	0	33
Відійшли на частинно виплачене забезпечення	0	0	0	0
Вигасло продовж. безплатне забезпечення	11	10	0	21
Разом	25	29	0	54
Убуток у 7/2002				
* Померли	2	30	0	32
* Вибрали готівку	2	16	0	18
Дозрілі вивін. гр. неповної виплати	1	2	0	3
Повернені в активні	5	9	0	14
Вигасло забезпечення (неактивні)	1	9	0	10
Разом	11	66	0	77
Всі неактивні члени 7/2002	7,498	16,710	0	24,208
РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ 7/2002	13,813	29,867	2,880	46,560
(* Виплачені і частинно виплачені грамоти)				

Найновіша Україна: не піддаватися на провокації

Цей коментар професора Ярослава Розумного був представлений на круглому столі – „Політична й економічна ситуація в Україні після останніх парламентських виборів в опінії українських учених США й Канади”. Дискусію влаштувала Фундація розбудови українських студій в Іллінойському університеті, в домі Українського культурного центру в Чикаго, 21 липня ц. р. Головними дискусантами були професори Тарас Гунчак, Василь Маркус, Петро Потічний і Ярослав Розумний.

Цей коментар базується на трьох уривках з недавно одержаних листів з України та на трьох подіях, що останньо сталися в Україні. Один лист – від чільного академіка з Києва, другий – від американського славіста, що недавно працював у двох київських університетах, а третій – від учителя з Тернопільської області. Всі вони торкаються питань нашої сьогодишньої дискусії.

„Пригнічує, – твердить лист з Києва, написаний влітку 2001 р. – той глибинний, „низамий”, процес дальшої русифікації, який триває внаслідок інерції, і браку національного самоусвідомлення як у маси, так і в „еліти”, і дії компрадорської буржуазії і щедрого фінансування „п'ятої колони” Росією (в тому ж дусі, як колись проплачували москвофілів, так тепер творять „руський мир”, а він „везде, где русский язык”). Інколи обіймає безнадія... Але доводиться гнати її і працювати”.

Загальне враження американського славіста (з листа від листопада 2001 р.) – „русифікація міста, етеру, преси – максимальна. Московський „Інтер” безперестанно годує „хахлів” то серіями, то пропагандою, то заколисує їх „дружбою двох братніх народів”. А коли студентам звертати увагу на мову, якою розмовляють, то відповідають: „Говорю, как хочу, это не ваше дело”. Мова взагалі, твердить він, перестала на університетах бути пріоритетом. Пріоритетом є гроші, гроші, гроші”. А в університеті ім. Тараса Шевченка в Києві „української не почуєш. Не престижно”.

А з Тернопільщини (в червні 2002 р.) пишуть: „Взагалі в школах дуже меншає дітей. Лиш у Гончарівці за десять років стало менше на 50 дітей. Цього року вийде зі школи 26 учнів, а прийде 8–10. А далі буде і по 4–5 учнів. В селі мало весілля, отже, й мало родиться дітей. А помирає набагато більше” (червень, 2002).

Отже, у сучасній Україні існує три серйозні проблеми. Двом першим уже понад 300 років, а це – посилення (зісередини і ззовні) русифікація і з нею затрата національної свідомості в автохтонів країни. І третя проблема – спад росту населення. На їх розв'язання потрібний неабиякий час та пересічна мудрість і турботи державного правління.

Три наступні проблеми – політичного характеру. Президент Леонід Кучма, який своєю поведінкою вдома закрив собі двері на Захід, пішов самотужку простеленою йому дорогою на ріднішу „північ”. 13 березня 2002 року він окремим указом проголосив 2004-ий рік роком відзначення 350-ліття Переяславського договору між Україною і Московщиною. Мабуть, не знаючи, що цей договір був зраджений російським урядом, і що цей договір став початком понад 300-літнього поневолення України, плоди якого український народ донині збирає.

На тлі такої орієнтації уряду України з'являється інше рішення бюрократів Києва й Москви (чи Москви й Києва) у справі спільного „розглядання” й „узгіднювання” шкільних підручників історії Росії й історії України.

Виринає запитання: чи не криється в цьому поспіху якась чорна доцільність? Комусь, здається, належить на тому, щоб розглядати політично дуже принципові й делікатні справи в часі, коли велика частина України ще не перестала вважати себе колонією. А, можливо, цей поспіх є наслідком занепокоєння в Москві й лівому Києві останніми виборами, в яких і комуністи, і блок президента Л. Кучми зійшли на друге й третє місце. Значить, треба сповільнити або припинити процес дозрівання суспільної думки й покласти табу на певні речі, а зокрема ті, що стосуються „братніх” стосунків між українцями й росіянами.

Але небезпека в тому, що українська відпорність слабка. Уряд держави не є національним і можна легко передбачити, в чий сторону схилиться „узгодження” української історії та українсько-російських взаємин.

Бо як можна говорити про об'єктивне „узгіднювання” історії України й Росії на тлі декрету президента Леоніда Кучми про Переяславські „святкування”? Як можна узгіднювати історичні події, коли ще не зникли російські претенсії до українського середньовіччя? Як можна серйозно говорити про полагодування спірних історичних питань, коли після недавнього показу фільму Юрія Іллєнка „Молитва за гетьмана Мазепу” на фестивалі „Кинотавр” у Сочі, міністер культури Російської Федерації Михайл Швидкой гостро засудив фільм і заборонив його показ у кінотеатрах Росії? Про яке „узгіднювання” йдеться бюрократам Москви й Києва? Очевидно, про історію України крізь російську призму й російські інтереси.

І ще одне. В цьому році плянують в Україні відзначувати пам'ять першого секретаря КП(б)У В. Щербицького. Чи не для того ці „поминок”, щоб реабілітувати Щербицького і з ним Комуністичну партію України й легалізувати злочини тієї партії – штучні голоди, погроми українського народу від інтелігента до робітника і хлібороба, Чорнобилі й те, що той народ забув, хто він?

Все це події з далекосяжним прицілом, і своїм спрямуванням вони дуже небезпечні для незалежної думки громадянина української держави.

Питання є, чи готовий український національно-демократичний блок депутатів, академіки і професори соток університетів, інститутів та українські інтелігенти стати в обороні своєї людської й національної честі? Може. А може й ні, бо скільки з них захоче ризикувати своєю посадою в державі контрольованої думки?

Західні німці зуміли усунути з дороги подібні перепони. Вони, прилучивши східню, підсоветську частину Німеччини, очистили в себе комуністичну бюрократію, а членство в Академії наук прочистили там на 85 відс. Просто прогнали з академічних кабінетів учених советського типу, як антинаціональний баласт.

В незалежній Україні такого не сталося. Не полетіла з посади ні одна радянська бюрократична, ні академічна голова. Не судили нікого за злочини й нікого не оскаржували, хіба пошепки при закритих дверях. Все залишилося на своїх місцях і продовжує керувати державою, працювати в університетах і в кабінетах академії під дещо іншою, як кажуть, „символікою”. Хати не вичищено. Навпаки, вони провели чистку в національно-демократичному таборі, скомпромітувавши колишніх дисидентів та національну еліту, як неспосібних до керівництва, а „незалежність” зробили причиною лиха в державі. Лиха, до якого самі довели. Одним словом, зробили це блискуче!

Не сталося й не могло статися в незалежній Україні того, що сталося у звільненій східній Німеччині, бо не було ні досвіду, ні національного мислення, ні державної ідеї, для якої треба було працювати. Була еuforia, а справжнього патріотизму не було, бо національна гідність, національний розум і „anima heroica” нації пропали в тюрмах і на засланнях.

Цю проблему порушив недавно у газеті „Свобода” президент Національного університету „Києво-Могилянська академія”, д-р Вячеслав Брюховецький. Він докоряє національно-демократичному рухові 1990-их років, за те, що вони не зуміли взяти владу у свої руки. Складалося враження, каже В. Брюховецький, що вони тієї влади не хотіли. Ідея незалежної України об'єднала в тому часі найрізноманітніші верстви. Потрібно було нової політичної спільності, але цього не могла зрозуміти українська національна еліта. В ході справи вирішила не ідея, а інтереси різних груп.

Існують також інші причини, що заважають нам. А це прив'язання до незначного, а то й до трагедій. І це влучно схопив Микола Гоголь метафоричною сценою в повісті „Тарас Бульба”. А це картина, де за Тарасом Бульбою жене польська погоня. Він нагло зауважує, що люльку загубив. Вертається й погоня схоплює його.

А в „Інтермеццо” М. Коцюбинського є інший символічний епізод з паном, ланцюгом і собакою, що на ланцюгу горить очима страху й ненависти до пана й ланцюга. А коли з собаки Оверка скинули ланцюг, він, заплющивши очі, мчав кудись наосліп, забувши про пана і про ланцюг. І цей комплекс люльки, пана й ланцюга глибоко закований у колоніальний психіци пострадянської людини.

Він проявляється в науковому, політичному, суспільному житті теперішньої України. Він функціонує на трьох рівнях – на рівні тих, що побожно й відверто думають категоріями колонії, на тих, що з переляком споглядають на „північ”, та на рівні тих, що скинули з себе тягар „півночі”.

Наприклад, про джерело кривд і їх наслідки не говориться. Збувається або прикриванням, або мовчанкою. Наведемо один приклад. Чому в передмові до „Орфографічного словника української мови”, що появився вже в незалежній Україні (1994 р.), де говориться про чотири „переробки” всеукраїнського харківського правопису з 1929 року, ні словом не сказано, що ці переробки були політичні й силою накинени українській мові, як русифікаційна тенденція, що почалась процесом української інтелігенції в 1929 році та голодом-геноцидом у 1932–33-их роках, і з кожним роком посилювалась. Ніде не сказано, що це був початок процесу затирання різниці між українською й російською мовою. Процесу влиття в панівну мову. У передмові це називається „виправленням” або „доповненням” попереднього правопису.

Напрошується питання – що ж потрібно нинішній Україні, щоб обернути ці процеси, зрушити економічний застій і позбутись північної орієнтації?

Найважливішою передумовою є спільне бачення й організована дія українського національно-демократичного блоку і всіх, хто думає інтересами громадян української держави.

Наступна передумова – це обережність. Не піддаватися провокаціям, інфільтраціям та „п'ятим колонам” у різних формах, навіть у формі польських бенкетів з ікрою. Організуватись і творити коаліції з метою за всяку ціну перемогти в наступних президентських виборах.

Українська діаспора повинна, як і в випадку Переяславських „святкувань” та „узгіднення” шкільних підручників, реагувати в пресі та розкривати антинаціональні й антидемократичні кроки теперішнього уряду та осуджувати інертність великої частини академічного світу в Україні й української еліти.

Не менш важливою є підтримка діаспорою тих освітніх і академічних інституцій в діаспорі та в Україні, які обстоюють українські національні інтереси.

Усе про Генеральну прокуратуру України – в Інтернеті

КИЇВ. – Компанія „Finport Technologies” завершила розроблення інформаційної Інтернет-системи для Генеральної прокуратури України за адресою: <http://www.gpu.gov.ua>. Мета проєкту – створення нового інструменту для поширення інформації і спрощення взаємодії з прокуратурою. Буде розміщена в Інтернет-ресурсі оперативна інформація про діяльність прокуратури. За додатковою інформацією слід звертатися до Анни Кашталян телефоном (380-44) 536-0217.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Учительський семінар-2002

Учасники семінару на Союзівці.

КЕРГОНКСОН, Н. Й. – На Союзівці від 21 липня до 3 серпня відбувався 18-ий учительський семінар, у якому взяли участь 15 учасників зі США та Канади.

Учасники семінару заслухали лекції з літератури, окремих питань з мови і українського правопису, які проводив проф. Є. Федоренко. Всі учасники написали контрольні завдання про творчість одного із письменників ХХ століття.

На лекціях з історії проф. Ю. Гаєцький подав багато цікавого з періоду Козащини. Він підкреслив, що Козацька держава – Гетьманщина була першою українською демократичною державою. Студенти також склали 2 письмові іспити з історії.

З основ культури проф. Орест Павлів з Монреалю розповів про козацькі думи, походження прізвищ, літописи. Проф. Ігор Мірчук з Філадельфії розповів про історію українського мистецтва, ілюструючи розповідь багатющим матеріалом.

Проф. Ігор Гурін прочитав лекції з української мови, синтакси, подав приклади з українського фолкльору. Наталя та Володимир Боднарі із Кенту, Огайо, показали учителям, як вживання сучасної

техніки поживляло лекції та навчання в школах. Вчителі переглянули серію фільмів, які проф. Є. Федоренко одержав з України як додатковий матеріал з історії і літератури. Це була серія „Незнана Україна”, оперета „Наталка Полтавка”, уривки з серіалу „Роксоляна”. Також було представлено новий підручник Ю. Гаєцького „Новітня історія України „1945–2001”.

Слухачі щиро дякували Шкільній раді при УККА та проф. Є. Федоренкові, що дали можливість познайомитись з новими матеріалами українознавства, професорам, Стефанії Квасовській за опіку, а також адміністрації Союзівки.

Ми дякуємо спонсорам за фінансову допомогу, в числі яких – Українська федеральна кредитова кооператива „Самопоміч” в Нью-Йорку, банк „Певність” в Чикаго, Українсько-Американська федеральна кредитова кооператива в Ньюарку, Українська національна федеральна кредитова кооператива в Нью-Йорку, Федеральна кредитова кооператива СУМА (Йонкерс), Українська федеральна кооператива „Самопоміч” в Кліфтоні.

Галина Касіян

7 вересня: вшанування пам'яті Патріярха Йосипа Сліпого

ЧИКАГО. – 7 вересня відбудеться відзначення 110-річчя народження Патріярха Йосифа Сліпого. День, у який відбудеться це відзначення, є днем його переставлення на вічний спочинок. І хоч тут, на землі, він нас покинув, духовно він з нами. Він залишив нам приклад непохитної вірності своїй Церкві, вказав мету, до якої нам треба прямувати.

Програма відзначень почнеться о 9:15 ранку Св. Літургією в соборі св. Володимира й Ольги, після чого відбудуться показ фільму „Патріярх Йосиф Сліпий”, наукова конференція, Велика Вечіря, святковий концерт на честь Патріярха.

Організатором конференції є парафія св. Володимира й Ольги, а проходитиме вона під патронатом Наукового товариства ім. Тараса Шевченка (осередок в Чикаго) та редакції „Енциклопедії української діаспори”. Доповненням до конференції буде виставка різних експонатів, що стосуються життя та діяльності Патріярха (організатор – д-р Роман Смик).

Святковий комітет запрошує всіх до участі у програмі відзначення великого Ісповідника віри та глави Української Греко-Католицької Церкви в найважчі її часи.

Лука Костелина

Загальні збори осередку СУМ

ЕЛЕНВІЛ, Н. Й. – „Дай нам, Боже, для рідного краю українські серця зберегти” – цими словами з пісні „Сумівські вогні” (автор Валентина Юрченко) закінчився перший річний пікнік осередку СУМ у Гошені на Оселі СУМ, 15 червня ц. р. Відтак голова Андрій Бігун відкрив загальні збори осередку СУМ ім. Митрополита Андрея Шептицького.

Члени управи, Булави юнацтва і Батьківського комітету звітували про цілорічну працю. До виховної програми юнацтва належала підготовка до юнацьких іспитів і злету, святочні апелі, проби народних танців, прогулянки, товариські зустрічі, лекції з писанкарства, створення відбиванкової дружини старшого юнацтва. Було проведено міжосередкову маскарadu, програму на свято Миколая, коляду, виставку українського мистецтва у бібліотеці міста Мідлтовн.

На 43-му Юнацькому злеті в Еленвілі 25–26 травня, де змагалися 13 осередків і близько 500 представників юнацтва, наш відділ „Львів” посів шосте місце, рої „Лиси” і „Олені” (молодші) – друге місце, а рій „Стрільці” (старші) – друге місце, як і друге місце у кон-

курсі роїв. Впродовж року з юнацтвом працювали виховниці – Христя Бігун (головна виховниця), Оля Чиж, Маріянка Василик, Ніна Ступак, Галина Щепко, Наталя Ступак і Люба Генсьор-Садницька.

Осередок співпрацював з громадою парафії Св. Трійці у Кергонксоні, Н. Й. і організував участь сумівців у привітанні Архiepіскопа УГКЦ Любомира Кардинала Гузара, сценку на Андріївський вечір, сценку на святі Тараса Шевченка, стійку при Божому гробі. Осередок провів також „Whell-a-Thon”, зібравши понад 700 доларів на поміч родинам трагедії 11 вересня у Нью-Йорку, які переказав до УККА. Вислано посилки і дарунки сиротам в Україні.

При осередку утворено хор під керівництвом Богдани Волянської, довголітнього керівника ансамблю „Промінь”. На зборах Наталя Ступак, Оля Чиж, Галина Щепко, Джін Татарин отримали заслужені ступені. Була обрана управа Осередку (голова, Андрій Бігун). На першому засіданні нової управи будуть вибрані делегати на 23-й Крайовий з'їзд СУМ, який відбудеться 2–3 листопада в Еленвілі.

Люба Садницька

Рочестерська Українська
Федеральна Кредитова
Спілка

щиро вітає
всіх членів кредитівки та
весь український народ

з нагоди

11-ої РІЧНИЦІ

НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Main Office
RUFUCU Rochester
824 Ridge Road East
Rochester, NY 14621
Tel: (585) 544-9518
Fax: (585) 338-2980

Capital District Branch
RUFUCU Albany
1828 third Ave.
Watervliet, NY 12189
Tel: (518) 266-0791
Fax: (585) 338-2980

Bank Online!

www.rufcu.org

e-mail: rufcu@frontiernet.net

Out of State, Call Toll Free 1-877-968-7828 – Audio Response Line: 585-338-2980

ІНІЦІАТИВНИЙ КОМІТЕТ

повідомляє, що

ЗУСТРІЧ
БАЙРОЙТСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

та мешканців табору Байройт

– відбудеться –

6-7-8 ВЕРЕСНЯ 2002 р.
на СОЮЗІВЦІ, Кергонксон, Н.Й.

На цю зустріч щиро запрошуємо
усіх професорів, учнів гімназії та усіх
колишніх мешканців Байройтського табору

З огляду на обмежену кількість кімнат, управа Союзівки
просить якнайшвидше замовляти приміщення на адресу:

Soyuzivka – Ukrainian National Association Estate
Foordmore Road, Kerhonkson, NY 12446

Tel.: (845) 626-5641

Допомагаємо Україні

ЧИКАГО. – У які світи не розкидала б українців доля, та думками вони завжди линути в Україну. Прикладом можуть бути нащадки першої та другої хвиль української еміграції, які часто, навіть не побувавши на Батьківщині своїх предків, люблять її безмірно, як їхні батьки, діди та прадіди.

Життєдайна енергія рідної землі, підсилена молитвами до Господа, дає нашим братам-українцям силу стійко переносити гіркоту розлуки з рідними та близькими.

Любов до рідного краю спричинилась до об'єднання українців Чикаго у товаристві „Рух допомоги незалежній Україні”.

Метою товариства є дієва допомога національно-освітнім та громадським організаціям в Україні, що працюють для збереження і поширення української мови в українській державі та формування національної свідомості народу. До цього спонукає складна мовна ситуація в нашій державі. Адже для громадян інших країн може видатися незрозумілим явище, коли у незалежній державі потребує захисту її державна мова, мова народу.

На превеликий жаль, українська мова в Україні з кожним роком все більше і більше витісняється на загірки суспільного життя. Тож „Рух допомоги незалежній Україні” всіляко намагається утвердити державну мову у своїй державі. Можна навести ряд

прикладів нашої допомоги. Наприклад, пісенна акція „Колядуймо Україні”, започаткована 12 років тому, перетворилась на грандіозне мистецьке свято.

Щороку кращі хоріві колективи Чикаго та околиць на закінчення Різдвяних свят збираються на великий концерт. У нинішньому році, 27 січня, катедро святого о. Миколая не змогла вмістити всіх бажаючих послухати Різдвяних колядок та щедрівок.

У концерті взяли участь 11 творчих колективів, понад двісті хористів. Та найзнаменнішим було те, що всіх їх, незалежно від конфесійної належності, об'єднувала любов до України та прагнення прилучитись до благородної справи – допомоги відродженню та закріпленню української мови в українській державі.

Це свято духовної музики з кожним роком перетворюється у торжество духовного єднання всіх українців, які проживають за океаном.

Тригодинний концерт дав змогу наблизитись до глибинних джерел духовної спадщини, відчути прекрасну мелодію Різдвяних колядок і щедрівок, що протягом століть звучать в душі нашого народу. Слова подяки належаться Осипу Литвинишину за узгодження репертуару всіх хоріві колективів, координування діяльності організаційного комітету свята, та ведучій концерту Марійці Климчак, яка представляла творчі колективи та створювала неви-

На пісенному святі присутні Владика Всеволод, Михайл, Інокентій, оо. Микола Боднарчук, Іван Кротець, Генеральний консул України в Чикаго Борис Базилевський.

мушено теплу атмосферу між учасниками дійства та глядачами.

На завершення свята голова „Руху допомоги незалежній Україні” Святослав Личик сказав: „Для нас, українців в діаспорі, рідна мова та національна свідомість нації є головними доміантами у розбудові української державності.

Доказом цього є величезна кількість глядачів та зростаюче

число учасників. Масове схвалення та повна підтримка нашої громади є свідченням правильно обраного шляху. Тож робота товариства і надалі продовжуватиметься у цьому напрямі”. Цей приклад засвідчує, що наша громада має чимало можливостей допомогти Україні, які ми маємо використовувати.

Володимир Павелчак

Українська Федеральна Кредитова Кооператива „САМОПОМІЧ”

Філадельфія–Скрентон–Трентон

з нагоди

РІЧНИЦІ

НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

широ вітає український народ на Батьківщині та всю українську громаду в Америці і бажає змагатися в душі єдності за перемогу національних ідеалів і справедливого ладу в Українській Державі!

...за справжню українську Україну
вже без чужих законів та оков
всі наші молитви, змагання, кров...

UKRAINIAN SELFRELIANCE
FEDERAL CREDIT UNION

Philadelphia–Scranton–Trenton
Serving and Supporting the Ukrainian Community
Since 1952

1-888-POLTAVA (1-888-765-8282)

www.ukrfcu.com

ДИРЕКЦІЯ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА
при ОУА „Самопоміч” в Нью-Йорку

Подає до відома, що

НАВЧАННЯ

в новому 2002/2003 шкільному році

розпочнеться

в суботу, 7 вересня 2002 року

**СЛУЖБОЮ БОЖОЮ
В ЦЕРКВІ СВ. ЮРА,**

при 7-ій вулиці в Нью-Йорку, Н.Й.

- Збірка всіх учнів по класах о год. 9-й ранку
- Навчання після Служби Божої триватиме до год. 1-ої дня
- Вписи нових учнів від 1-ої до 12 класи, як також передшкілля відбуватимуться в перші суботи місяця вересня в канцелярії Школи (вхід Т. Шевченко Плейс) між 6 і 7 вул.

При Школі існує „СВІТЛИЧКА”, що є під зарядом
83-го Відділу Союзу Українок

- Школа є першою на заході, яка має зкомп'ютеризовану бібліотеку в українській мові.
- Модерна бібліотека начислює 3,000 томів шкільних, літературних книжок.
- Учні, усіх 12-ти клас систематично випозичають книжки, читають їх, удосконалюючи свою рідну мову. Процедура випозичання і віддавання книжок у бібліотеці, ведеться електронічною ручкою по „bar codes”.
- Систематичне читання книжок дає можливість вивчити українську мову.

УКРАЇНЦІ У СВІТІ

Рідна мова об'єднала громаду

Камчатка – півострів на Далекому Сході Росії довжиною 1200 кілометрів. Налічує понад 160 вулканів, з них 28 діючих. Територія Камчатки вкрита лісами, на півночі – тундра. Головна річка – Камчатка, головне місто – Петропавловськ-Камчатський.

Українське камчатське земляцтво у жовтні відзначає своє 10-річчя. Десять років від його заснування минули у навалі праці та подій. Камчатські делегати брали участь в праці усіх Конгресів світового українства, були серед перших засновників „Організації українців Росії (ОУР)“, а керівники нашого земляцтва – Валентин Поперенко і Віктор Манжос незмінно обиралися членами правління ОУР.

Цікаві, обдаровані люди об'єдналися в Національно-культурній українській автономії. Олександр Гиль приїхав на Камчатку 22-річним з мрією відродити національні танці місцевих народностей – коряків, ітельменів, чукчів. Минув час і на Камчатці виступив з першим концертом корякський балет „Менго“. Олександр Гиль вчив танцюристів у Петербурзі (тоді – Ленінграді), гастролював з ними в Якутії, на Крайній Півночі, у Забайкаллі. У рідному селі неждана куля обірвала життя вчителя танців, але ансамбль „Менго“ живе, і Тарас Гиль, син засновника, став у ньому зіркою танцю.

Уродженець Кам'янця-Подільського Анатолій Черніїв потрапив на Далекий Схід з мамою, яка шукала рятунку від голоду 1933

року. Після школи юнак написав заяви відразу до морського і піхотного училищ, бо йому залежало лише мати одяг і харчі. Першими відповіли мореходи, і Анатолій став штурманом, а згодом капітаном суден на Камчатці. Йому було доручено прийняти у Фінляндії перший в історії Камчатки корабель-лісовоз „Кіровськліс“ і капітан не тільки прийняв його, але й спромігся провести його з вантажем в Брюссель крізь сім шлюзів, не призначених для корабля такого розміру. Понад півстоліття капітан водив кораблі, виховував молодих мореходів, прокладав суднам шлях у кризі.

Чимало таких людей є серед майже 50-тисячної громади камчатських українців. 5 січня 1997 року ми утворили Національно-культурну автономію українців Камчатки, яку тепер очолює Віктор Манжос. Автономія не має свого приміщення і користується доброзичливістю закладів культури, які дозволяють нам проводити вечори та зустрічі. У 1999 році з'явилася перша українська сторінка в газеті „Петропавловськ“, з якої 21 вересня 2001 року народилася українська газета „Батьківщина“.

Камчатське земляцтво прагне зберегти і зібрати докупи ті зерна

Красивид Камчатки

українства, які всупереч багатьом обставинам проростають і несуть в собі основу нашої духовності, пам'ять поколінь. Ми підтримуємо українські звичаї, традиції, прагнемо залучити і навчити молодь, зігріти увагою людей старшого покоління.

Пам'ятаючи своє національне коріння, ми розуміємо і поважаємо той народ, на землі якого проживаємо. Шукаємо спільне, а воно є. 16 березня 2002 року провели Шевченківське свято українською і російською мовами. Читали в оригіналі „Слепая“ і „Тризна“ Т. Шевченка, а передмову до „Гайдамаків“ читали обома мовами. Увечері брали участь студенти-росіяни, які читали вірші Шевченка російською мовою в перекладі. Газета „Батьківщина“ також виходить двома мовами. Це зумовлене, поперше, поверненням місцевих українців до рідної мови, а подруге – потребою ширення української культури в місцевому середовищі.

Недавно в нашій газеті член правління автономії Валентин Пилипчук виступив зі статтею „Українці Росії і українська мова“, у якій докладно проаналізував можливості вивчення рідної мови українцями в Росії. Він повідомив, що уряд України надав можливість українській молоді за межами України вступати до університетів України з наданням стипендій і гуртожитків, а дітям – брати участь у творчому фестивалі „Наша земля – Україна“, який щороку відбувається в Криму, у міжнародному дитячому центрі „Артек“. Водночас і адміністрація Камчатки відновлює недільні класи, у яких учні вивчатимуть українську

мову та історію України. чимало зробила для відродження рідної мови вчителька Тетяна Порцелюк, яка готувала майбутніх вступників до українських вищих шкіл.

Визначну роль у розвитку культурного життя Земляцтва на першому етапі зіграли співак і композитор Михайло Білоусенко, який друкував у поетичних збірниках власні пісні і вірші українською мовою, виконував їх, а також співачка Валентина Черкаська, яка пропагувала українську класичну пісню. Ведучий коментатор місцевого телебачення Ніна Родинська забезпечувала трансляцію визначних подій з життя Земляцтва на телебаченні, провадила телезустрічі з представниками Земляцтва. Режисер-сценарист Віктор Омельченко публікував кореспонденції і фотоматеріали у обласній газеті „Весті“.

В ансамблі української пісні тон задавали Галина Калугіна, Валентина Третяк, Олена Макарова, світлої пам'яті хормайстер Лариса Ковалихіна. Зі своїм чоловіком, композитором Володимиром Ковалихіним вони створили класичний хор „Дніпрові зорі“. На жаль, більшість членів нашого першого активу поїхали з Камчатки, але їх почин підхопили інші.

Із року в рік у нас відбуваються вечорниці – Різдвяні, на Святого Василя, Водохреща, останній день Масляної; літературні вечори, присвячені пам'яті Лесі Українки; Шевченківські свята, першоквітневі концерти українського гумору.

Особливо вдалимими були свята „В дружбі наша сила“ – 25 лютого 1996 року; вечір до 5-річчя української громади – в грудні 1997 року (режисер і ведуча цих вечорів Ніна Родинська сьогодні проживає в Україні); вечір пам'яті хормайстра українського хору Лариси Ковалихіної; літературний вечір пам'яті Лесі Українки – 27 лютого 1999 року, літературно-музичні вечори „Жива українська газета“ – 11 січня 2001 року, „Українцям Камчатки – невмирущі поетичні скарби нашої мови“ – 9 березня 2001 року, Шевченківське свято 16 березня 2002 року.

Великою радістю для Національно-культурної автономії українців Камчатки стало створення газети „Батьківщина – Україна, моя Україна“, яка видається власними силами і на власні кошти українців Камчатки. Пожертви на цю справу зробили Ю. Гуляк, В. Сахненко, А. Поліщук, В. Бондаренко, родини Антошенків, Пацвів та інші.

У вересні почне працювати недільна класа української мови для всіх бажаючих.

Едіта Познякова,
редактор газети „Батьківщина“

Спільна молитва на Шевченковому святі 16 березня 2002 року.

Учасники вечора, присвяченого 5-річчю автономії (15 травня 2002 р.).

Молитва до Матері Божої

У 1999 році почався хресний хід чудотворного образу гошівської Матері Божої по церквах західної України. Відтоді уже двісті церков відвідав цей хресний хід.

Образ побував у Виспі, Медині, Чернівці, Яблунові, Рогатині, Колодієві, інших селах. І скрізь його супроводжував фотограф-пенсіонер Венедикт Каргатський з селища Солотвина Богородчанського району Івано-Франківської області, який вирішив увічнити цю подію на світлинах. Кілька їх він надіслав до „Свободи“.

До чудотворного образу прийшли діти зі своїми пастирями.

Хресний хід з образом гошівської Матері Божої в дорозі.

Фото: В. Каргатський

Пам'яті Патріярха Володимира

КИЇВ. – 18 липня минуло сім років з часу поховання біля стін Святої Софії Київської Патріярха Української Православної Церкви Київського патріярхату Володимира (Романюка).

Вже традиційно до могили свого пастиря прийшли на поминальне віче кияни. З-поміж них і чимало тих, хто того „чорного“ вівторка у 1995 році не дав поглумитися над тлінними останками Патріярха Володимира.

Приспущені прапори, запалені свічки, сльози на очах жінок у чорному і Заупокійна молитва, як завжди, з року в рік, супроводжували цей захід. А ще були полум'яні слова з осудом дій влади, яка так і не вибачилася за наругу над почуттями українських патріотів і не покарала винних.

Про те, що справи, започатковані Патріярхом Володимиром, зокрема стосовно об'єднання різних конфесій українського православ'я, починають втілюватися, свідчить хоча б той факт, що цього року над його могилою спільну Службу Божу служили священники як УПЦ КП, так і УАПЦ. Це є ще одним кроком до створення в Україні Єдиної Помісної Православної Церкви.

Сергій Брунь,
Київ

ДИРЕКЦІЯ ТА ПРАЦІВНИКИ

УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ФЕДЕРАЛЬНОЇ КООПЕРАТИВИ

ВІТАЮТЬ

УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ АМЕРИКИ З НАГОДИ СВЯТКУВАННЯ

11-ОЇ РІЧНИЦІ

З ДНЯ ПРОГОЛОШЕННЯ

АКТУ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

БАЖАЄМО

НАРОДОВІ УКРАЇНИ МУЖНОСТІ, НАСНАГИ ТА ПОЛІТИЧНОЇ ЗРІЛОСТІ В ПОБУДОВІ МОЛОДОЇ ДЕРЖАВИ

Головне бюро:

215 Second Ave. (between 13th & 14th St), New York, NY 10003

Тел.: (212) 533-2980 • Fax: (212) 995-5204

Філії у Нью-Джерзі:

35 Main St., S. Bound Brook, NJ 08880
Тел.: (732) 469-9085

265 Washington Ave., Carteret, NJ 07008
Тел.: (732) 802-0480

Українізуємо військову старшину

КИЇВ. – Одинадцять років тому Україна вступила в історичний для себе час відродження української нації й побудови нею суверенної держави в нових історичних умовах. Виникла потреба розгортання цілеспрямованої науково-просвітницької роботи, насамперед серед політичної, військової та науково-освітньої еліти, з українознавчої тематики, спрямованої на підвищення національної самосвідомості її представників.

Дієву допомогу у вирішенні цього завдання надає протягом останніх п'яти років українська громада в США. У нинішньому році, зокрема з ініціативи та за спонсорської допомоги Української федеральної кредитової спілки „Самопоміч” Нью-Йорку (президент – д-р Богдан Кекіш) та Координаційного комітету допомоги Україні в США (голова – Володимир Воловодюк) Центр „Українознавство” Товариства „Знання” України спільно з Головним управлінням виховної роботи Міністерства оборони України (начальник – генерал-лейтенант Олексій Процепко) та відповідними

управліннями інших військових формувань провели двотижневі курси з українознавства для офіцерів виховних структур Дніпропетровського гарнізону на базі 6-го армійського корпусу, Миколаївського гарнізону, на базі 79-го окремого аеромобільного полку, та Запорізького гарнізону, на базі 55-ої артилерійської дивізії, підпорядкованих Південному оперативному командуванню Сухопутних військ Збройних Сил України.

Курсовий вишкіл з українознавства успішно пройшли 221 чоловік. Серед випускників курсів – офіцери-вихователі військових частин, вищих військових та військово-технічних навчальних закладів і установ Збройних Сил України, а також офіцери-вихователі і службовці внутрішніх військ.

Офіцери прослухали курс лекцій „Актуальні проблеми історії України, становлення національної державності та розвитку української культури”, взяли участь у семінарі-практикумі „Впровадження українознавства у гуманітарну

освіту військовиків”, переглянули відеосеріали „Невідома Україна” та „Золоте стремени”. Випускники курсів отримали добірки книг і брошур з українознавства безкоштовно, а також свідоцтва державного зразка про підвищення кваліфікації в галузі українознавства.

На адресу організаторів курсів надійшли листи від командування і випускників курсів, в яких висловлено подяки спонсорам.

Центр „Українознавство” підбив підсумки проведеної роботи на прес-конференції в Запоріжжі 12 липня. У ній взяли участь обласний комітет телерадіомовлення, телекомпанія „Алекс”, управління культури обласної адміністрації, редакції обласних газет та ін.

Зроблено ще кілька кроків на шляху створення на громадських засадах Всеукраїнської системи національно-патріотичного виховання та формування національної самосвідомості громадян України.

Анатолій Мартинюк,
директор Центру „Українознавство”
Товариства „Знання”

Учасники курсів з українознавства у Миколаєві (червень 2002 р.).

ОСЕРЕДОК СУМ
ім. ТАРАСА ЧУПРИНКИ в НЬЮ-ЙорКУ

повідомляє своє членство
і українську громаду Нью-Йорку та околиці, що

ПРАЦЯ З ЮНАЦТВОМ
ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ОСЕРЕДКУ

почнеться

в суботу, 7 вересня 2002 р.

БОГОСЛУЖЕННЯМ В ЦЕРКВІ СВ. ЮРА,
в Нью-Йорку, о год. 9-й ранку

Опісля відбудеться реєстрація української молоді та учнів
до школи українознавства та Відділу Юнацтва СУМ ім. Канів.

Збірка при вході до церкви о год. 8:30 ранку

*Просимо всіх учнів прибути у вишивках
і принести сумівський однострій*

За інформаціями звертатися на число телефону:
(212) 473-3467

УПРАВА ОСЕРЕДКУ СУМ

ЧЕСТЬ УКРАЇНИ! ГОТОВ БОРОНИТИ!

ДИРЕКЦІЯ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА ОСЕРЕДКУ СУМ
ім. ГЕН. ХОР. Т. ЧУПРИНКИ в НЬЮ-ЙорКУ

Ласкаво повідомляємо шановних батьків, що

НАВЧАННЯ
В ШКОЛІ
УКРАЇНОЗНАВСТВА

в новому 2002/2003 шкільному році розпочнеться
в суботу, 7 вересня 2002 р., о год. 9-й ранку
СЛУЖБОЮ БОЖОЮ в церкві св. Юра, в Нью-Йорку.
Збір учнів при вході до церкви, 7-ма вулиця, о год. 8:30 ранку

Після Служби Божої в шкільних приміщеннях, в будинку
Державницького Фронту, 136 2nd Ave., відбудуться вписи учнів
за класами, від дошкілля до 12-ої класи.

Вписи учнів відбуватимуться

кожної суботи вересня, від години 9-ої ранку до 12:45 по пол.
*Просимо приходити у вишиваних сорочках і блюзках
та принести сумівський однострій*

Бажаємо успішного нового шкільного рок

За інформаціями телефонувати (212) 473-3467

Вітаємо з новим шкільним роком!

ДИРЕКЦІЯ ШКОЛИ

ЧЕСТЬ УКРАЇНИ! ГОТОВ БОРОНИТИ!

В пам'ять боїв під Бродами

Львів. – Як і щорічно, від часу заснування Галицького братства колишніх вояків 1-ої УД УНА, так і нинішнього року, 21 липня ветерани вирушили на Брідщину, на поля нерівного бою з ворогом, де тисячі побратимів склали голови.

Разом з членами Львівської станиці Братства, вдовами наших побратимів, були гості, зокрема Ю. Ференцевич – член Головної управи 1-ої УД УНА зі США, Я. Бачинський, – зв'язковий між Головною управою і Галицьким братством, голова Львівського братства ОУН УПА Д. Гуменюк, голова Львівського товариства політ'язнів і репресованих П. Франко та інші.

Небо було затягнуто сірою пеленою хмар, росив дощ. Через

дощ ми не могли під'їхати до пам'ятника на горі Жбир, який побудували студенти Львівського політехнічного інституту в пам'ять загиблих стрільців дивізії „Галичина” і який відразу зруйнували десантники. На його місці насипано високу могилу з хрестом на вершині. Святкування почали в Ясенівській церкві. Настоятель о. Іван разом з о. Ярославом відправили Панахиду, яку супроводжував церковний хор.

Від побратимів виступив член Головної управи Братства колишніх вояків 1-ої УД УНА Юрій Ференцевич, який спеціально прибув на святкування Галицького Братства. Він закликав докладати всіх сил, щоб наш нарід став справ-

жнім господарем в своїй батьківщині. Опісля ветерани поїхали в с. Підгірці, де є скромна братська могила побратимів, з висипаним курганом і хрестом на ньому. Тут відправили Панахиду о. Софрон, ЧСВВ, і о. Василь Сенів, капелян Стрийської станиці УПА і Братства дивізійників, які приїхали разом з побратимами Дрогобицької станиці братства.

Народний депутат України А. Шкіль в своїй промові звернувся до політичного стану в Україні і, зокрема у Верховній Раді, нагадав, що росіяни нав'язують свою мову, культуру, корегують історію там, де йдеться про визвольну боротьбу про державність. Коли Івано-Франківська міська рада

зробила спробу надати дивізійникам часткову реабілітацію, то державні чинники нароби́ли галасу на весь світ.

Дорога простелилася до с. Червоного, що біля Золочева, де на Меморіальному цвинтарі було вже багато гостей, які разом з дивізійниками хотіли віддати шану тим побратимам, які сплять тут вічним сном. Після Панахиди о. Василь знову виголосив проповідь. Юрій Ференцевич поділився своїми спогадами, як учасник і очевидець подій. До присутніх звернувся організатор святкування, голова Львівської станиці М. Бендина, з подякою за участь в святкуванні.

Іван Мамчур,
секретар управи Галицького братства

Панахида в селі Підгірцях.

На відправі в селі Ясенові.

*„Живи, Україно, живи для краси,
Для сили, для правди, для волі!”*

...О. Олесь

У 11-ту річницю
Незалежності України
Вітаємо

Уряд Незалежної Української Держави
та весь український народ на рідних землях та в діаспорі.

Радіємо досягненнями у розбудові незалежної Української Держави
та бажаємо сильної віри у краще майбутнє її народу.

**Федеральна Кредитова Кооператива
САМОПОМІЧ - НЬЮ - ЙОРК**

50 років на службі членам та українській громаді.

Оксана Забужко

„Оце!!!”

(уривок з нового роману „Музей Покинутих Секретів”)

... Журналістський досвід давно мене впевнив, що родичі героя – то, як правило, порода малокорисна: щонайменше, на що вони надаються (це, якщо дуже пощастить!), – то на парочку старих фотознімків, зацілілих у родинному альбомі (якщо такий не зник безслідно при котромусь з арештів!), і ще – ще, можливо, але це вже якщо дуже-дуже пощастить, – на геть безпотрібний особистий спогад, бездумно переказаний дітям мамою-дядиною-тіткою (жінки пам'ятливіші!) за плетивом чи над плитою, на якусь таку цілковиту дурничку, бозна-чом залишену перекочуватися в просторі людської мови (як, бува, на дні старої шухляди – облізла помутніла кулька невідомо-з-якого приладдя чи за давній час сліжок з-під мікстури...): ні на що не придатну, ні до чого не дотичну, як, скажімо, згадка, що видатний небіжчик незадовго до смерті прохав грушевого узвару, – і ти на хвилиночку стовпієш, не знаючи, як реагувати, – або про характерний жест, яким погладжував бороду (ну й що з того?!), або про те, що стіл на терасі родинного дому (вже давно неіснуючого!) був – із неструганого дерева, така, знаєте, шарубка на дотик стільниці, – уммгу, дуже цікаво, дякую, на жаль, у нас касета закінчується... Касета закінчувалась тому, що режисер уже з чвертьгодини робив до мене на задньому пляні страдницькі міни й змахував руками зі страшним звірячим виширом, що мало означати „зав'язуй!”, аж доки мене не розбав сміх і я не губила нитку розмови, – насправді ж якраз отакий непотріб щоразу хвилював мене не менше, ніж сама story, котру, в межах півгодинної програми, належалося відзняти й змонтувати, за смажити й заправити готовою до стравання невтаємниченій аудиторії: там була кухня, з своїми казанами й сковорідками, там вступав у гру мій власний кулінарний хист, а ці марні й безужиткові, призначені вже тільки на смітник (non-usable!) порізнені друзки чийогось життя, – колись для когось дорогі й сповнені смислу: поки те життя тривало, поки його виповнювала, підсвічуючи зсередини кожну дрібничку, жива волога чийсь любови, – незмінно ранили якоюсь особливо жалкою беззахисністю – наче викопні рештки загублених цивілізацій. Врешті-решт, то було чи не все, що справді зоставалося по людях на світі свого власного, невідчужуваного й твердо непіддатного на переплавку, – те, чого в жоден спосіб не можна було ні підробити, ні перебрати на догоду новим смакам і новим ідеологіям, не можна було навіть усупільнити, пустивши в газети й на телевізор й так затерши, затувавши тисячами ніг всякий слід у тому небіжчикової присутності. Відколи загинула Владка Матусевич, Владка, чия мила мордуська з гострими пташиними рисами перетворили посмертно на бренд для глянсованих жіночих журналів (так, що й мені по якимсь часі перестало стискатися серце на вид її розтиражованих портретів!), я мала добру нагоду пересвідчитися – незникомими, нерозчинними мають шанс залишитися тільки оті безужиткові дрібниці, і по Владці я все-таки зберегла собі одну таку на пам'ять:

сама маленька на зріст, вона мала звичку підступати до співрозмовця майже впритул, одним плавким балетним па, з вигнутим станом і задертою голівкою, мов підкрадалася знизу вгору, розкручуючись як лассо чи як кицька, що збирається заскочити на дерево, від чого першої миті задкували навіть найнезворушніші політичні горили, – і ото тільки в тому одному рухові, як море в краплі води, й продовжує світитися до мене все, що за життя звалось Владиславою Матусевич... І в якому фільмі це покажеш? І навіть якщо покажеш, навіть якщо зацілів де-небудь якийсь аматорський відеозапис – день народження, весілля, вечірка в нічному клубі, вона ж була модна художниця, до лиха, вона мелькала скрізь і всюди, її було так багато, що перші місяці по її смерті Київ здавався порожнім! – навіть якщо покажеш, то кому воно що промовить?..

Потроху я доходила думки, що людське життя – то, либонь, не стільки, і принаймні не тільки та епічно пригладжена story з кількома персонажами (батьки, діти, кохані, друг-помічник, хто там ще?..), котру дається в с'як-так цілісному вигляді донести до наступних поколінь, – таким воно виглядає хіба зі сторони, крізь протилежний, зменшувальний кінець бінокля, в який ми привчені дивитися й на своє власне, повсякчас наводячи на нього лінзи численних CV, автобіографічних форм, кухонних сповідей і мітів домашнього виробу, тобто безуважно підстригаючи його по формі про людське око, – якщо ж спробувати побачити його зсередини, то воно виглядатиме як величезна, безрозмірна валіза, вщерть напхана переважно отим геть безужитковим для сторонніх мотлохом, – валіза, яку, покидаючи цей світ, небіжчик безповоротно забирає з собою. По дорозі, правда, з неї, незастебнутої, висипається на згадку живим іще жменя-друга мотлоху (передсмертне прохання грушевого узвару, наступальне па, схоже на підкрадання знизу для висотного стрибка...) – й залишається надовго перетлівати в мізках і хоронителів, і щоразу, зіткнувшись із таким загубленим покотьюльцем, я почувала невимовно глуху вину за власну безпорадність, – так, ніби саме в ньому, випадково зацілілому, міг ховатися ключ, затрачений таємний код до якихось глибших, підземних смислів чужого життя, і ось цей ключ трапив до рук мені, а я не знаю навіть, до якого замка він належить – і, ще гірше, чи такий замок існує в принципі...

Це не від телебачення до мене прийшло, не від тих людей і сюжетів, які доводилися знімати (та й скільки я їх там зняла, пожалься Боже!), – а від того дня, коли, перегортаючи в пошуках якоїсь нікчемної довідки стару, з вижовклими на гірчичник сторінками газетного (радянських 1950-их!) паперу, книжечку з батьківської бібліотеки, я з розгону наскочила на помітку на берегах, зроблену батьковою рукою, його характерним, колючим і щільним, як терновий живопліт, письмом, де в класі в сьомому-восьмому моє заносилось було на таке саме, але згодом злагідніло, розрівнялося й стало більше подобати до маминого, – навпроти зо-

всім на позір безневинної, дурацької сливе, фрази, „гамлетівська нездатність до рішучих дій при виді торжествуючого зла” (а мова ж то, мова, Господи! – ще не випручена з-під завалів сталінського погрому, ще вся з потрошеними кісточками, в засохлій крові розстріляної Генералії „націоналістичних” лінгвістів...), навпроти цього монструозного звороту, підкресленого рішучою, майже прямою лінією, стояло на берегах „торжествуюче” – таки – „оце!!!”, із трьома знаками оклику, – вразивши мене, наче бозна-яке одкровення. В ту мить я зрозуміла, що, властиво, не знаю свого батька: він помер, коли мені ледве сповнилося сімнадцять, і я запам'ятала його тільки таким, яким він був у стосунку до мене, дитини й підлітка, – і з тієї ото пам'яті, лиш трохи доточеної по смертними, скупими (і з роками кам'янічими, бо ж нових не прибуває!) свідченнями – маминими, друзів, колег, його студентів (які, здається, за ним шаліли – коли не брешуть), поступово змонтувала собі в свідомості певного віртуального персонажа – з зовнішністю мого батька в сорокап'ятилітньому, вже – лікарняному, віці й досить таки похмурою життєвською story, яких у його поколінні було загалом не так-то й мало, – однаке той чоловік, ба ні, молодик (я швиденько підрахувала: молодший, ніж я тепер!), котрий колись давно, Коли-Мене-Ще-Не-Було-На-Світі (невипадкова перша нормальна реакція дитини на цей мітологічний зворотик – „а де я був?..”), одного дня наприкінці 1950-их – чи на початку 1960-их? – так ентузіастично черкнув був на берегах книжки своє „оце!!!” – в точнісінько такому пориві, як це зробила б я, упізнавши споріднену думку, ту, котру довго виношуєш, котрою гризешся й мучишся: живеш! – той перебував цілковито поза моїм віртуальним персонажем, так, ніби вони були незнайомі між собою, чи, точніше, незнайома була я – з цим другим, новим. Внутрішньо він був таки чимось незлововно до мене подібний, я прекрасно бачила – зсередини, як, бува, бачимо самих себе уві сні, – як йому переможно клацнуло в голові тої миті: „Оце!!!” – ніби ляснув пальцями, великим і середнім, як часом у хвилини піднесення роблю я, і тут я пригадала, що він таки МАВ колись, у незапам'ятні часи, цю звичку, ляскати пальцями! – і як мама сердилася й казала, що це вульгарно і поганий приклад для дитини, і як він при тому нітився, і це також було нове, бо я не пам'ятала, аби він коли нітився, зі мною завжди тримався дуже становчо, здається, жодного разу не чула я від нього „не знаю” або „я помилюсь”, – ба ні, було, тут я знов пригадала, наступною хвилиною: одного разу в шкільному альбомі для малювання я виявила намальованого мною звечора зайчика – поквациним у блакитний колір і зчинила вереск, і тато присоромлено зізнався, достоту як застуканий на шкоді хлопчик, що то він хотів зробити зайчика сіреньким, але трошки передав фарби... – я тоді клеотіла праведним обуренням, мені в голові не містилося, чом це він поліз до мого альбому, та ще й з аквареллю, він же зроду не малював, не тямив, як і пензлики держати, і потім я йому довго того зіпсованого зайчика випоминала, ніби здобула над ним перевагу в одне око, бо він щоразу так само ніяковів, – і щойно

тепер мені по-новому, також із сердини, побачився його вибрик, і що він соромився зовсім не тим, що попсував мені малюнок (за який я, відмінниця невиліковна, все-таки отримала свою п'ятірку!), а – що не зумів був побороти чисто дитинячого імпульсу, раптового спалаху цікавості до того, як розпускається фарба в баночці з водою, як вона набирається на пензлик і заповняє білі прогалини на папері, і вишило, ніби його підловлено на недозволеній слабкості, непристалий дорослому чоловікові й батькові родині, – і так воно розмотувалося й розмотувалося в мені стрімголов, одне за одним, немов, ухопившись, як за кінчик нитки, за віхтик одного чорнильного розчерку на берегах, я потягла назверх цілу притоплену грибницю, волохате сплетиво корінців, за яким невимовно проблемувало на світло якесь цілком інше, невідоме мені життя, – життя, кажучи мовою німецьких філософів, в-собо-й-для-себе, безвідносно до дочки, дружини чи друзів, – проте уявити те життя зблизська я не мала вже жодного способу: свою валізу він забрав із собою.

Я залізла тоді, пам'ятаю, з ногами в крісло й спотрощила ледь не цілу книжку, незареєстрованим досі в історії писемності методом читання – не зліва направо, і не справа наліво, а кружка: виїдаючи шматки тексту, як гусінь, концентричними колами, що розходились від підкресленої фрази: „гамлетівська нездатність до рішучих дій при виді торжествуючого зла”. В мене просто не було під рукою іншого ключа – жодного іншого дріб'язку не витрусилось з відібраної колись у мене з-перед носа валізи, котрий би за двадцять років, що минули від батькової смерті, не зіткнувся на порох, – і я мусувала й мусувала над тою зрештою поміткою на берегах, „оце!!!”, наче детектив Коломбо над яким-небудь неправильно надгризеним мундштуком, піднятим поблизу трупа, тільки що я шукала не вбивцю – я хотіла оживити труп. Про що була книжка, не пам'ятаю абсолютно, однаке під кінець того некромантського сеансу я була твердо впевнена: вся багаторічна батькова так звана „боротьба з системою” (за терміном, упровадженим в обіг після 1991-го року), – його одчайдушне стукання в усі високі, оббиті шкірою двері, незліченні листи, заяви, скарги, доповідні записки – до Київської міської ради, до Генеральної прокуратури, до ЦК українського, до ЦК московського (три чи чотири розпухлі папки в-зав'язаних-мертвим-вузлом-поворозочках у мамі на антресолях!), його поїздки до Москви (кожна з яких мала стати остаточною й вирішальною, а потому запит спускався назад „на Київ” і все поверталось на круги своя...), ціла та запекла, рівновелика життю шамотня, у висліді якої він опинився в психушці з цілком популярним для тих часів „політичним” діагнозом – „сутяжно-параноїдальна психопатія”, – походила не від чого іншого, як від того, що в глибині душі мій батько завжди знав за собою, наче потаємну стидку недугу, оцю саму, хай їй абищо, „гамлетівську нездатність до рішучих дій при виді торжествуючого зла”, – і вона-то й штовхнула його, коли зло пройалося можновладним тараном майже впритул, замість відсторонитися, – ринуться навперейми, і потім знову й знову кидатися

(Продовження на стор. 21)

Володимир Діброва

Невільник

(з циклу „Чайні Замальовки“)

Місце дії - Гарвардський університет. Час - лютий 2002 р.

4 лютого історик-тюрколог Олександр Галенко виступив з доповіддю „Легенда про Роксолану: „Як дружина турецького султана стала українською національною героїнею“. Після виступу, відповідаючи на запитання, він, зокрема, навів приклад того, як в середині XVIII століття українці потрапляли в рабство і знаходили спосіб звільнитися.

Наступного дня я звернувся до О. Галенка, щоб розпитати про цей конкретний випадок. Він сказав, що джерелом його інформації є так званий „Татарський збірник“, підготовлені до друку, але так і не видані рукописні матеріали з Центрального Державного архіву України в Києві. І що історія ця зафіксована в протоколі допиту військовополоненого.

Ми розбалакалися. Все це сталося, сказав мені історик, одразу після Полтавської битви, в Ніжині, великому, як на той час, торговельному центрі на шляху до Московщини.

По смерті обох батьків сироту віддають у науку до кожум'яки. Хлопчику десять років. Невдовзі кожум'яка виряджає його разом із двома запорожцями до Очакова по шкіри.

Я спитав, чому аж до Очакова.

Бо Очаків, точніше Озю (чи Узю), був важливим форпостом Оттоманської імперії. Шкіри на ринки Озю постачали ногайці, останній уламок Золотої Орди. Ногайці були монголоїдами і століттями кочували степами північного Причорномор'я.

А як вони, ці запорожці з хлопчиком, діставалися до Очакова?

З Ніжина – на Бужин. Там вони переправлялися через Дніпро, тоді їхали на Чигирин, потім – на Січ, а звідти, заплативши мито й одержавши подорожні папери (мугабат-наме), до Очакова.

Чим вони їхали?

Возами.

Як довго?

Може, з місяць.

Коли?

Мабуть, на початку осені, щоб встигнути обернутися до холодів.

Звідки ясно, що то були запорожці?

З матеріалів допиту.

Що вони робили в Ніжині?

Запорожців можна було скрізь зустріти. Вони не лише воювали, але й торгували, господарювали, були охоронцями і посередниками.

Як так сталося, що кожум'яка відправив, фактично, за кордон десятирічного хлопчика?

Про це нам нічого не відомо. Хлопчик міг дуже проситися. Кожум'яка міг мати якісь розрахунки з запорожцями. Все, що ми знаємо про життя цих трьох людей, уміщається на одній сторінці. Ми можемо брати на аналіз папір, вивчати, як саме писар з'єднував літери, можемо висвітлювати темні плями чи домальовувати те, що облупилося. Але ми ніколи не відчуємо того, що відчували вони.

Чому? Люди скрізь більшість однакові. Як тоді, так і тепер.

Може бути. І то хіба в сумі. Але складові завжди різні.

То що ж ми знаємо?

Те, що ці запорожці продали хлопчика в рабство.

Кому?

Ногайцю, що жив у степу десь під Ак-Керманом (нинішній Білгород-Дністровський).

Як саме й де це могло статися?

Це могло статися, наприклад, у корчмі (мей-хане). Запорожці, перелічивши й сховавши гроші, могли сказати: „Підеш он з тим дядь-

ком“. Ногаєць міг кинути хлопчика на віз і якийсь час переховувати його у себе в льосі. А потім зареєструвати його у судді (кадія), як свою законну покупку. Для цього він мусив представити свідків цієї операції. (Податок складав одну п'яту вартості невільника).

І як він використовував хлопця?

Як хатню прислугу. Це – найрозовіший вид рабства. Форма патріархального або сімейного невільництва. У нас за часів кріпацтва таких слуг називали козачками. Хлопець плів кошики. Ногаєць навчив його основам лимарства, і він шив сідла та упряж. Це ми знаємо з допиту.

І скільки це тривало?

Повне невільництво – сім років. А тоді, як він підріс, його статус міг змінитися.

Як саме?

З „тетбіра“ (невільника, якого відпускають на волю по смерті власника) він міг стати „мукатебе“ (контрактовим невільником).

Але чи пробував він втікти?

Змалку? Одразу? Наврядчи.

А потім?

Цього ми не знаємо.

Чи мав він друзів?

Мабуть. Таких, як він, по степах було багато. Вони могли збиратися і обмінюватися новинами.

Співають рідних пісень?

Можливо.

Чи турецьку поп-музику?

Не виключено.

Планувати втечу?

Не думаю.

Чому?

До Бара та Брацлава – найближчих „своїх“ поселень – 250 км. Це якщо брати на північ. А на сході останнє українське місто – Чигирин. До нього ще довше йти безводним степом. А там на мандрівників полювали татарські „людолови“.

Але чи хотів він втікти?

На допиті він про це нічого не каже. Він міг ніде і не пориватися. Його формуючі роки минули в рабстві. Він міг зовсім іншого прагнути.

Наприклад?

Асиміляції.

Але ж він був рабом.

Звільнення з рабства не було чимось винятковим. Іслам захоплював відпускати рабів. Тому перехід в мусульманство був найвірнішим кроком в бік волі. Якщо твій господар – юдей чи християнин, то, прийнявши іслам, ти зразу ж одержував волю. Ти міг відкривати своє підприємство (скажімо, ткацьку майстерню), або стати перекладачем чи рибалкою. І в третьо-

му поколінні тебе б уже ніхто не відрізняв від турка.

Але чи тягло його назад, додому?

В Ніжин? До кожум'яки?

До рідних пейзажів.

Пейзажі він на допиті не згадував.

Але ж він таки втік. Вирвався!

Так. Це сталося під час російсько-турецької війни 1735–1739. Його господар сказав: „Іди на війну. Якщо приведеш когось замість себе, я тебе відпущу.“

І чим це все скінчилося?

Російське військо на чолі з князем Мініхом розбило турків. Ломоносов написав оду „На честь здобуття Хотина“. За умовами Білгородського миру було вперше визнано імперський статус Росії.

А з ним, що з ним сталося?

Він здався у полон росіянам.

І що з ним зробили?

Розпитали про все і відправили в монастир.

У який?

В Слов'яногорський.

І що з ним потім сталося?

Невідомо.

А що з ним могли зробити?

Могли протримати там до старості, а тоді відпустити.

І де він пішов?

У село.

В яке?

В найближче. Там він міг займатися ремісництвом. Міг навіть поставити млин і господарювати. Хоча я не думаю. Для цього потрібні гроші. І сили теж.

Але він свідомо здався чи його схопили?

Про це в документах нічого немає.

То треба знайти інші. Ті, в яких згадуються подібні випадки. І узагальнити. Або додумати. На базі історичної правди.

Галенко пообіцяв мені так і зробити. Через кілька днів ми з ним зустрілися знову і поновили розмову про рабство. Я зізнався, що завжди вважав себе про-західником, а тепер бачу, що південний напрям є визначальним у нашій історії. Галенко погодився і сказав, що не дарма ж слово „слов'яни“ походить від слова „раб“. Бо упродовж століть це був наш найбільший експорт на південь.

Історія, сказав я, дуже важлива наука. Особливо зараз.

Він знову погодився. Мойсей, сказав він, сорок років водив своїх свреїв по пустелі з конкретною метою. Щоб піросло покоління, яке не знало рабства.

Я в свою чергу навів паралелі між середньовічними українками з гаремів (їх тоді називали „мар'янами“) і нинішніми „наташами“, що підробляють на вулицях Стамбула. Він сказав, що все це бачив на власні очі.

Я спитав, кого або що ми маємо винуватити – географію чи історію? І як би він пояснив те, що ми такі недружні. Він сказав, що це дуже цікаві питання.

Я сказав, що степ як символ свободи є вигадкою романтиків, і що як літературознавець я хотів би порівняти образ Роксолани у Загребельного, Покальчука і Винничука. Він сказав, що, до речі, суфікс „чук“ – це пряме запозичення з турецької мови.

Я похвалив його за те, що він самотужки вивчив турецьку й багато працював в архівах різних країн. Він мене похвалив за небайдужість. Як можна бути байдужим, сказав я, коли йдеться про нашу трагедію, і

запитав його, де поділися ногайці. Він сказав, що розчинилися.

Де?

Не де, а в кому.

В кому?

У нас з тобою.

Хіба?

А ти подивися на себе, сказав він і покрутив пальцем довкола вилиць. Безумовно, сказав він, монголоїдна розкосість. Хоч і сильно розбавлена. Ну й колір шкіри теж.

Що теж?

Неслов'янський.

А який?

Татарський.

Я йому сказав, що татари – європеїди. (Хоча вилиці в мене і справді трохи видаються вперед. Але тільки під певним ракурсом). Зате він – повний турок. (Він – не лише лисий, але ще й голить голову, як паша. Як голомозий турецький паша).

До речі, – сказав Галенко, – ось.

Він дістав з теки кілька аркушів і простягнув мені. Це були фотокопії сторінок з книжки „Документи на половецьком язике XVI в. (Судебные акты Каменец-Подольской армянской общины)“, виданої у Москві в 1967 році (видавництво „Наука“, серія „Пам'ятники письменности Востока“).

На сторінках 277–278 (розділ 119) розповідалося про якогось Дуброву, що його притягли до суду і звинуватили у вбивстві хлопчика, якого він взяв до себе в науку. Дуброва все заперечував і казав, що хлопець захворів і помер. Суддя Гальшко спитав його, де і коли це сталося. Дуброва сказав, що восени, в Кафі, де вони їздили у своїх торговельних справах. Гальшко забаг, щоб Дуброва представив свідків. Той так і зробив. Його свідки, Галанпаша з Кафи та його напарник Кірках Валах, під присягою заявили, що хлопець помер у дорозі своєю смертю. Батьки хлопця не мали ані доказів, ні свідків вбивства і попросили Дуброву хоч віддати їм все, що в нього лишилося від їхнього сина. Дуброва сказав, що у нього лишився картуз і піврубля грошей. Усе це він повернув батькам.

Для чого ти мені це приніс, спитав я в Галенка.

Бо ти просив знайти, сказав він, документи епохи. От я і знайшов. Правда, цікаво?

Що саме?

Прізвище бачив?

Прізвище бачив. Але до чого тут я? Моє прізвище Діброва, а не Дуброва.

Я знаю.

Крім того, Дуброва нікого не вбивав. Він має свідків.

Так. Двох. З Кафи. А в Кафі тоді був великий невільницький ринок.

На що ти натякаєш?

Галенко сказав, що він просто побачив прізвище й вирішив показати мені. Як курйоз. Як маленький історичний факт. Я йому сказав, що наша історія – це не лише бездушні факти, але й те, що стоїть за ними. Пекуча історична правда. Від якої він відірвався. Вирвався на інший континент і гадає, що все йому можна. Ото краще сидів би вдома і займався б чимось корисним. Я повернув ксерокопії і тепер з ним не вітаюся.

(Збережено мову оригіналу).

**CLEVELAND SELFRELIANCE
FEDERAL CREDIT UNION
„САМОПОМІЧ”**

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА
КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА
„САМОПОМІЧ” У КЛІВЛЕНДІ

вітає

СВОЇХ ЧЛЕНІВ,

та

ВЕСЬ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД
В УКРАЇНІ І ДІЯСПОРІ

з нагоди

**11-ої РІЧНИЦІ
НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ**

6108 State Road, Parma, Ohio 44134
Tel.: (440) 884-9111 • Fax: (440) 884-1719
Lorain (440) 277-1901 • Canton (330) 305-0989

**Ukrainian
Selfreliance
Michigan
Federal Credit Union**

Українська Мічиганська
Федеральна Кредитова
Кооператива „Самопоміч”

вітає

Уряд Української Незалежної Держави і
Весь Український Народ

з нагоди

**11-ої РІЧНИЦІ
НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ**

26791 Ryan Road, Warren, Michigan 48091

Tel.: (586) 756-3300, Toll Free: (877) POLTAVA

Fax: (586) 756-4316

E-mail: usmfcuinfo@usmfcu.org
website: <http://www.usmfcu.org>

**„САМОПОМІЧ” (Н. Дж.)
Федеральна Кредитова Кооператива**

**SELF RELIANCE (NJ)
FEDERAL CREDIT UNION**

**Вітання Українській Громаді
з нагоди Дня**

НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ!

CLIFTON (PRINCIPAL) OFFICE

851 ALLWOOD ROAD
CLIFTON, NJ 07012
(973) 471-0700

PASSAIC OFFICE
229 HOPE AVE.
PASSAIC, NJ 07055
(973) 473-5965

WHIPPANY OFFICE
730 ROUTE 10 WEST
WHIPPANY, NJ 07981
(973) 560-9585

ELIZABETH OFFICE
301 WASHINGTON AVE.
ELIZABETH, NJ 07202
(908) 289-5554

Toll Free: 1-888-BANK UKE

www.bankuke.com

Музичний фестиваль „Бароко і авангард”

ЗАПОРІЖЖЯ. – Музичний фестиваль „Бароко і авангард” відбувся 2–7 квітня в філармонічній залі ім. М. Глінки в обстановці контрастів. У залі ще висіли комуністичні гасла. У місті модерні магазини контрастували зі заводськими пейзажами і пам'ятником Леніна, рука якого вказує на стареньку Дніпрогес. Проживання учасників фестивалю було дивним – в піонерському оздоровчому комплексі на історичному острові запорізьких козаків Хортиці.

Три роки тому артистичний директор Вадим Ларчиков і менеджер Ольга Веселіна зі Запоріжжя виграли грант (генеральний спонзор Міжнародний фонд „Відродження” – програма „Культурні зв'язки відкритого суспільства”) на проведення музичної акції „Musica Humana”. Тепер вони змінили назву фестивалю на „Бароко і авангард”.

Вадим Ларчиков пояснює:

– Спільним моментом є світовідчуття мистців бароко і авангарду – свободомислення, розкутість від канонів, опір догмі, об'ємність думки, образна контрастність, психологічний аспект, яскравий стиль. Саме з цим були пов'язані в радянський період заборони, наприклад зі створенням „Ансамблю старовинної музики” Т. Гринденко при Московській консерваторії, зі затвердженням видання фундаментального дослідження професора Національної музичної академії України ім. П. Чайковського Н. Герасимової-Персидської „Партесний концерт” під іншою назвою, з блокуванням видань і виконання творів Бортнянського, Веделя, Березовського та ін. Ще одним спільним моментом між бароко і авангардом є імпровізаційність. Як і в бароко, в авангарді основні новачки передаються усно – від вчителя до учня, від композитора до виконавця, від виконавця до слухача. Сучасна композиція іноді не може прозвучати навіть двічі, тому що губиться можливість точного пояснення її. Наша ідея: подати широку панораму авангарду – енциклопедичні сторінки його. Поряд з класичним авангардом, в програмі фестивалю звучать твори і останнього сорокаліття. Багатьом творам ще треба пережити свою долю – ствердження або небуття.

Сьогодні, повертаючись до бароко, ми слухаємо, в основному, рафіновані зразки, а сучасний авангард допускає розбіжності від якісного, майже хрестоматійного, до зухвалого експерименту. В цьому процесі й відбувається відбір істини.

Двохрітний вік фестивалю – ма-

лий, але він є тим складовим в загальному музичному процесі, який повертає майже на 100-річчя музичне мистецтво істинного бароко, яке випало в Україні. Тим самим відновлюється викривлена часом картина світу. Все це впливає в загальний музично-суспільний рух в Україні – відкриття катедри старовинної музики в Національній музичній академії України ім. П. Чайковського, при катедрі – відкриття класу і асистентури-стажування з клавесину, проведення конференцій з українського бароко і майстер-класів провідних західних музикантів, організація концертів Ансамблю старовинної музики Т. Гринденко, виконання хорових концертів Бортнянського, Веделя, Березовського.

Фестиваль ознайомив слухача з музичною епохою бароко в її первісному вигляді. Ансамбль старовинної музики „Нова Голляндія” (Санкт-Петербург, Росія), створений флейтистом Павлом Андреевим у 1989 році при Санкт-Петербурзькій колекції музичних інструментів, виконав дійсно унікальний репертуар – „Музика при російському дворі кінця XVIII століття”, в якій ввійшли твори, що не виконувалися протягом двох століть, віднайдені в нотній бібліотеці імператриці Єлизавети, а також маловідомі твори італійських і французьких композиторів бароко Томазо Віталі, Жака Огера, Марена Маре. Музиканти вивчають старовинну естетику, філософію і створюють дійсне звучання епохи бароко.

Зал стоячи аплодувала концерту старовинної музики професора Національної музичної академії України ім. П. Чайковського Світлани Шабаліної. Виконуючи твори Бортнянського, Рамо, Куперена, Раайє на клавесині, їй вдалося надати йому шляхетності і захопити музичними образами слухачів настільки, що, здавалося, зупинився час.

Тубіст Сергеюс Кирсенко (Литва), рівного якому важко знайти з Європи, просто приголомшив гамою нюансів, віртуозністю і різноманітністю виконання „Lamento” (1977) С. Губайдуліна, „Буссану” (2002) В. Станайтіса, „Чай для туби” (1986) Іб Нохольма. Твір „Увага! Висока напруга!” (2001) Зібуокле Мартінайтте виконав ансамбль „Дуо Ново” Сергеюса Кирсенка (туба) і Нерінге Буткуте (фортепіано). Нерінге Буткуте (Литва) разом з Патрісією Гудсон (Чехія) блискуче виконали музичний фарс „Довгі зимові вечори”.

Несподіваним об'єктом для запорізьких слухачів стали два мульти-

Грас „Королева ятги” Ч. Мункх-Ердене.

медійних проекти електроакустичної музики. Перший – Івана Небесного (Львів) – „Повітряна музика-2” і „Механічна анатомія звука” (для бас-гітари, електроніки і відео), „Ескіз до голосу дитини” (2000), версія для електроніки і відео на вірші В. Неборака і Ліни Костенко. Другий проєкт Алли Загайкевич (Київ) представив колективну аудіо-візуальну інсталяцію „Бігти, дихати, мовчати” (2002). Тема – рефлексія людини на сучасний світ. Учениця Тристана Міюрая Алла Загайкевич (вона прослухала курс композиції і музичної інформатики в Інституті звуку в Парижі) – чи не єдиний в Україні знавець електромозичного комп'ютерного процесу.

Це був фестиваль ентузіастів, дослідників і... навіть справжньої „королеви” – Чулуунбат Мункх-Ердене (27 років), солістки ансамблю „Фольк Мелодія” (Улан-Батор, Монголія), яка успішно виступала в Японії, Італії, Чехії, Еспанії, Німеччині, стала лавреаткою Гран-Прі Міжнародного фольклорного фестивалю в Мангаймі. У 2001 році на фестивалі в Малайзії вона була удостоєна титулу „Королева ятги”. Чулуунбат блискуче виконала „Кон-

церт для ятги з оркестром” (1991) випускника Київської консерваторії, монгольського композитора Нацагийн Жансанорова. За дивним співпадінням диригував його однокурсник – також випускник Київської консерваторії В'ячеслав Редя, Народний артист України, головний диригент Запорізької симфонічної оркестри.

Почесною для фестивалю була візита звукорежисера, продюсера Андреаса Лоренца (Дрезден, Німеччина), який працює в Дрезденському центрі сучасної музики і фестиваль „Дрезденські дні нової музики”. В цьому році А. Лоренц надав перевагу запорізькому фестивалю порівняно з іншими імпрезами. Матеріали фестивалю транслюватимуться на каналах західних радіостанцій протягом року.

Фестиваль в Запоріжжі став композицією, в якій є вибір, є все те, що важливе і цікаве, від чого важко втомитися душі і розуму – дихання історії, гармонія, пристрась, бентежність, логіка, гра зі стилем, іронія, конструкція, містика.

Наталія Степаненко,
кандидат мистецтвознавства

Книжки, надіслані до „Свободи”

Галицьке братство к.в. 1 УД „Галичина” УНА. Ювілейний альбом-збірник, виданий Крайовою управою згаданого братства з нагоди 10-річчя заснування. Львів, 2002 року.

Українська спортова централія Америки і Канади. „УСЦАК і спорт в Україні”. Вибрані головні статті про УСЦАК і її діяльність, що були публіковані впродовж чотирьох десятиліть (1956 - 2001) в українській пресі в діаспорі та Україні, звіти окремих загальних зборів централії, листи, обіжники і подяки. Упорядкував Омелян Твардовський, пресовий референт УСЦАК. Ньюарк, Н. Дж., 2002 рік.

Союз Українок Америки. „Листи так довго йдуть”...308 ст. Знадоба архіву Лесі Українки в Слов'янській бібліотеці у Празі. Спонзор – д-р Іванна Ратич. Архів Лесі Українки та її родини, віднайдений нещодавно у вищезгаданій бібліотеці донедавна

вважався втраченим. У ньому зберігається понад 1000 кореспонденцій, з яких більшість досі не публікувалися. Книга, видана завдяки ініціативі та фінансуванню СУА, вводить в науковий обіг повний текст 184 листів. Наведена епістолярна спадщина охоплює 1888 - 1945 роки. Запропонована добірка дозволяє побачити в новому світлі Лесю Українку, Олену Пчілку, Ольгу Косач-Кривенюк та інших. Нью-Йорк, 2002 рік.

Василь Сірський. „Політична діяспора під журналістичним обстрілом: півстоліття моїх спостережень”. У книзі вміщено 50-річний доробок відомого у західній діяспорі журналіста, колишнього воєнка дивізії „Галичина”, широкого українського патріота. У більшості ці статті кидають світло на події, що відбулися у середовищі української діяспори між 1943 - 2000 роками. Видавництво „Лілея-НВ”, Івано-Франківськ, 2001 рік.

На фестивалі (зліва): Наталія Степаненко, Чулуунбат Мункх-Ердене, В'ячеслав Редя, Загдсурен Хосбайар.

Міст - це завжди надійно!

Корпорація МІСТ
та всі наші підрозділи
Вітають Українську громаду
з 11-ою річницею
НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ!

11

років

*Країну
щастя і добра
ми будуємо
разом з Вами!*

Слава Україні!
Героям слава!

1-800-361-7345

„Оце!!!“

(Продовження зі стор. 16)

під колеса тої самої машини, щоразу повторно відвойовуючи в себе са-мого право на самоповагу...

Власне кажучи, я впевнена в цьо-му й досі.

Недорікувата, калічно сформу-льована фраза несподівано оберну-лась наскрізним водяним знаком, внутрішнім епіграфом до його життя – зрештою, так само ж ка-лічного, якщо пробувати предста-вити його у вигляді короткоме-тражної story: тихе конання з за-товченою свідомістю – не виключе-но, на тлі нелюдського болю в усіх м'язах од гримучих інсулінових доз, якими (як стало відомо потім!) особливо рясно контентувала своїх клієнтів радянська поліцейська пси-хіятрія, і той кричущо волошкового кольору халат, який я запам'ята-ла, коли ми з мамою приїздили до Дніпропетровська на дозволене, на-решиті, побачення, і з-під халата ви-худлі, жовті маслакуваті ноги з на-стовбурченими п'ятами, схожі на курячі лапи, вистроплені з авоськи, все це вкупі з застоїним солодка-вим духом чи то сечі, чи немитого тіла й загальмованим помутнілим поглядом (очні яблука без краплі блиску, прив'язі, як у старого діда: як тепер розумію, наслідок обезвод-нення), – в усьому цьому немає жод-ного потенціалу на якусь-то герої-ко-романтичну історію, надто коли прикинути, що тяглося воно рока-ми, а це вже й геть невидовишно, такі речі просто сковтуються суб-титрами – „минуло п'ять років“, в чийому інішому випадку – „минуло двадцять п'ять років“, хто ж це вам згодиться стільки висидіти пе-ред екраном?! (а іншого способу зняти подібну story нема, і йдуть собі з Богом, скаже вам усякий ре-дактор...). В тім-то й річ: у батько-вих буднях, показаних зі сторони – не лише тих лікарняних, а й долі-карняних так само, маю на увазі, звісно, не його наукову-викладацьку кар'єру, а те, що її поховало, а за-тим поховало й його самого, – в усіх тих розісланих зливах листів і намарне обтупаних порогах кабінетів, в тій абсурдній і виснажливій війні, програній наперед, це до по-чатку, бо, раз рушена з місця, сис-тема не могла – та й не збирала-ся! – давати відбою, а він же за-тявся якраз на цьому й роками до-водив трохи чи не тим самим лю-дям, котрі й віддавали накази, як то вони недобре чинять, – в цілому його життєвому сюжеті, якщо представити цей сюжет новому століттю в повній документальній достеменності (в усіх чотирьох папках з поворозочками!), не було сенсу – була тільки гіркота за мар-ністю затрачених зусиль. Сенс був в епіграфі. У водяному знакові. В одному підкресленні, яке випадково збереглося.

Я знала це й по дечому іншому. Акурат попереднього літа, в Криму під Кара-Дагом, я, відбившись раз від компанії на цілковите безлюддя, півдня займалася тим, що раз у

раз, як Сізіф, забиравалася на ту саму скелю й кидалася з неї в воду „лас-точкою“. Стояла недвижна, 35-гра-дусна спека, а мене за кожним підйо-мом проймав циганський піт, і колін-ця піді мною трусилися, а серце ка-латало десь у підгорлі. Колись у ди-тинстві я боляче вдарила об воду животом і звідтоді боялась пірнати.

Коли, вже смерком, я прибрела назад до табору, мої ноги виписували „мисліте“, як у непритомного п'яного, і я насилу долала опір пові-тря. В очах знайомих я мусила пот-вердити свою (й без того пошире-ну!) репутацію несамовитої ризи-кантки, любительки пригод і го-стрих відчуттів, ладної на бозна-що задля чергової порції адреналіну, і наявні в товаристві чоловіки не зводили з мене за вечерею заскле-них підозрілим блиском поглядів (кожен вочевидь переконаний, що здолав би забезпечити мене адрена-ліном у куди простіший та приємні-ший спосіб!), і кілька дружин не до речі проявили підвищену нервоз-ність, трохи приписувавши мені мій тодішній, дійсно-таки блаженно-п'яний, майже нірваноподібний стан – наслідок абсолютно забійного коктейлю з двох рідкісних для про-фесійного інтелектуала (чи й її справді професійний інтелекту-ал?) інгредієнтів: мертвецької фі-зичної втоми та гордості за вивер-шений труд. Нащо ти таке робиш, спантелічено спитала тоді в мене одна тільки Ірка Мочернюк, яка щиро хотіла зрозуміти, і я сказала: не „нащо“, а „чому“.

Я пірнала тому, що боялася це робити. Пів Божого дня, на безлюд-ному березі під палючим сонцем я гвалтувала себе, як маньяк-збоче-нець, тому, що глибоко в моєму тілі жив вколючений колись у нього панічний страх – як невидимий за-лізний обруч, що стискає зсередини, не даючи випручатися. Я збивала той обруч, той тиск, і мені вдало-ся – я його збила. Одним страхом у моєму житті стало менше.

Завдяки тій позначці на берегах книжки я зрозуміла, що мій батько цілий вік робив те саме – залізав на скелю і стрибав. І зовсім не тому, що з нього був такий уже прирож-денний борець, швидше навпаки – мусив щоразу робити над собою зу-силля. Щоразу збивати залізний обруч, поконувати в собі осоружну „самлетівську нерішучість“. Мож-ливо, насампочатку він щиро вва-жав, ніби вся справа виключно в ли-хій волі якогось одного високопоса-дного чиновника, яку треба просто усунути, виїняти, як скалку з ока, і тоді припиниться жахливе неподоб-ство, коли не пряме злочинство, – припиниться те, що він називав пе-ретворенням палацу на хлів... Па-лац закінчили будувати восени 1970-го, і ми всією родиною були на урочистому відкритті – то був пер-ший палац у моєму житті, який на-решиті наклався на саме це, донесе-не з казок слово, „палац“, повністю злився з його сліпучим сяйвом і за-паморочливою просторою неос-яємністю й вихлюпнувся за межі слова, потопивши під собою під-

ставлене коритечко дитячої уяви (звідтоді я подумки незмінно сели-ла всіх королів із принцесами саме там, у Палаці „Україна“, в тому, найпрекраснішому з усіх, бачених і донині, зразка 1970-го року, – Клов-ський на таку місію не тягнув, Ма-рійський тоді був закритий для пу-бліки, а всякі там новітні Палаці Щастя були, на мій тодішній по-гляд, чистим обманом, бо нічим не різнилися від колгоспних критих ринків, та й на сьогоднішній не різ-няється...), – невиразно пам'ятаю (кадром здалеку, позаяк жінкам і ді-тям при такому державному ділі належалося стояти осторонь) батька в безбереговому світляно-му морі фойє, в гурті високих роз-сміяних чоловіків, які тисли собі навзаєм руки, і власну горду свідо-мість його тодішньої важливості: „Це мій тато будував!“, – хоч він, звичайно, не будував, він тільки брав участь в інженерних розрахун-ках у складі групи експертів, ново-спечений кандидат наук із дисерта-цією на потрібну тему, властиво, скромна собі шестйорка, – якби вчасно пригнувся, замість непроха-но висовуватись, його б і не поміти-ли, – а той, хто справді будував, хто був головним архітектором проєкту і хто, мабуть, також сто-яв у тому гурті Дуже Важливих Мужчин і промінявся, приймаючи ві-тання, через кілька днів вийшов з кабінету секретаря ЦК, зайшов до туалету, замкнувся в кабінці й по-вісився на власному паскові: його Палац виявився занадто добрим для Києва, він затьмарював Крем-лівський Дворець С'єздов, а це було вже не тільки нечестством а чи ви-кликом, а й грубою політичною по-милкою, за яку українському керів-ництву мусили з Москви добряче спарити задницю, і керівництву треба було прит'ямом оту спарену задницю рятувати, вживати захо-дів, шукати винуватців, найліпше б розпочати кримінальну справу за розтрату будівельних матеріялів, але що кандидат на роль головного розтратця так категорично від-ролі відмовився, зухвало повісив-шись у самому будинкові ЦК, то справи, дякувати Богові (та й не-біжчику теж!), відкривати не ста-ли, її взагалі не стало, цілої тої справи, – її немов змили, спустили в унітаз у церковському клозеті, за-глушивши шумом води з бачка, так що невдовзі ніхто про неї вже не пам'ятав, та й скільки їх було, та-ких справ, чи ж за всіма встежиш... Просто, нововідкритий Палац „Україна“ відразу ж зачинився „на ремонт“, інтер'єри були спішно об-дерті з декору, з делікатно тонова-них букових паркетів, горlichно-сірої обшивки крісел, кунштотних сві-тильників, – з усього, що давалось обдерти, все це було замінене на грубіше, дешевше й простецькіше, і через місяць-другий, коли його від-крили наново, – з тими кислотно-лазуровими кріслами, що залиши-ся й досьогодні, – вже не впізнала чарівного палацу своїх казок: його так само не стало, він розчинився в повітрі, як, зрештою, й роблять у

казках всі чарівні палаці, за ніч пе-ренесені джином кудись за море, од-наче по тих бодай лишається по-рожнеча, котра, я вже тоді відчува-ла, одна тільки й може бути гідним пам'ятником загиблій споруді (так, як лишилися покійні ньюйоркські вежі Торгового центру – тривож-ною вирвою серед хмарочосів ниж-нього Мангеттену, ми на таке були в себе надивилися перед тим упро-довж всенького століття – скільки вибитих зубів зяяло в київській за-будові на місці висаджених у пові-тря церков, і тільки по тих і зацілі-ла пам'ять, чия відсутність не була замінена ні зерновим елевато-ром, ні Будинком-піонерів-та-шко-лярів...), – а тут палац, уже цілком чемно та шкарадно перерераджений під стандартний кінотеатр облас-ного центру, стояв цілісінкий, і на-зивався так само, і можна було по-думати, що той, попередній, пер-шим відвідувачам узагалі привиді-вся, наснився, – що, наприклад, всі вони тоді були на radoцax упилися й загнули, а тепер протверезіли, і ось, значить, як воно все виглядає наяву, уважаєміє товариші: абсо-лютно банальна історія, та й яка там історія, жодної історії не було, – так, невеличкий господарський не-догляд, похибка в розрахунках, ви-нуватці покарані, працюємо далі... Мама згадувала, що попервах їх була чималенька-таки група – батькових колег з інституту і з Академії, з НДІ будівництва й архі-тектури, кому доручили скласти новий кошторис, щоб обґрунтува-ти буцімто перевитрату матерія-лів, і хто відмовився це робити, на-томість обстоюючи протилежне – бездоганність попередніх розраху-нків. Десь через рік, одначе, – а за той рік ментрега й геть уже зам'ялась, курява осіла, в новому Палаці відгуляли черговий партій-ний з'їзд, тим остаточно освятив-ши його провінційно поскромнілі ну-троці, і хтось із упертюхів одержав догану, когось пригрозили звільни-ти за скороченням штатів, хтось (либонь, незахищені аспіранти, най-слабша ланка...) навіть мусив при-т'ямом виїхати з Києва будувати далі по райцентрах кінотеатри (га-разд, хоч не корівники!), – з цілої групи залишився один мій батько і продовжував вимахувати нікому не потрібними доказами чистіє мерт-вої правоти – навіть під занесеним над головою обухом. Можливо, з оглядової точки високих кабінетів, обшитих дерев'яними панелями, це й справді виглядало божевіллям чистої води: якого хріна цей поц уперся рогом, та що він собі думає, хто він такий?..

Вдавшись у маму – тупим гума-нітарієм, – із тих папок на антре-солях (перегорнутих досить побіж-но, з острахом і відразою, наче за-сушене змійне линовище...) я здола-ла второпати хіба те, що по певнім часі про історію з будівництвом уже, власне, не йшлося, – сюжет стрімко ускладнювався, ширячись по інституціях, відгалужуючи нові,

(Закінчення на стор. 23)

РОЗПОЧАЛАСЯ БУДОВА УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ В НЬЮ-ЙОРКУ!

Допоможіть Вашим щедрим датком завершити будову та зберегти нашу культурну спадщину для наступних поколінь!

Сердечно дякуємо Вам за постійну підтримку.

The Ukrainian Museum • 203 Second Avenue New York, NY 10003 • Tel: (212) 228-0110 • Fax: (212) 228-1947
E-mail: info@ukrainianmuseum.org • web site: www.ukrainianmuseum.org

„Оце!!!”

(Закінчення зі стор. 21)

дедалі фантазмагоричніші колінця, тільки батько ще продовжував до кожної нової петиції докладати свої початкові доповідні на користь скаліченого проєкту, демонструючи, з чого воно все почалося (і, очевидно, тим дужче драбуючи адресатів своєю недоречною пам'ятливістю), так що петиції раз від разу розросталися, в них назбирувалися посилення на нові й нові письмові відповіді-відмазки, на нові й нові розмови, і також-відмазки, в дедалі вищих кабінетах, скарги на погрози, вислухані в кабінетах нижчих, на анонімні дзвінки з тими ж погрозами, на якесь дивне побиття незнайомцями коло під'їзду (це сталося, пригадую, десь незадовго перед психушкою: остаточне попередження!), і так воно все пухло й пухло роками, як снігова, чи пак паперова, лавина, наче в дитячій фольклорній пісеньці, де приспів нарішує рядок за рядком, поступово роздуючись до грізної, космічної сливе невідомості, а та кура-щебетура, а та гуся-сюся-сюся, а той індик-диндик-дендик, а те теля-хвостомеля, з кожним рядком звір прибиває на тілі, мультиплікаційно збільшуючись, до вола, до коня, і так можна дійти й до тиранозавра, і тиранозаври приїждять – на машині з червоним хрестом, у білих халатах, якого хріна, що він хотів довести?..

От, власне, і вся історія – і де вона тут?..

Будь-якої миті цьому прогресуючому, в'язкому кошмарові можна було покласти край і вийти з гри: адже ж виходили, і прекрасно топчуть рясст досьогодні – і дай їм Боже, як кажуть у Карпатах гуцули, „наперед більше”, чого ж, – і не такі, як він, невинні ягнята-господарники, ім'я ж їм легіон, а навіть ті примітніші, хто був уплутаний у цілком уже гучні політичні справи, чий імена гриміли по західних радіостанціях, хто вчиняв привселюдні жести громадянської непокори, вихоплювався з криком на сцену, чи під двері закритого суду, чи до підніжжя пам'ятника, одною такою хвилиною можна було собі заробити на дисидентський хліб до кінця життя, а від 1991-го року вже тільки виступати зі спогадами, чим вони дружненько й зайнялися, – не згадуючи, однак, ні словом про те, як виходили з гри, – треба розуміти, не зовсім сухими з води виходили, трошки-таки, либонь, мокренькими, з покайними листами, а чи й якимись інтимнішими, за закритими дверми відбутими ритуалами замирен'я і перепросин (і запевнень, що надалі поводитимуться чемно!), хто там уже тепер розбере, та й кого воно чуває, – але ж виходили, і жили, й працювали за фахом (одержували надбавки до зарплати, розширяли житлощу...), – хай і вузькі, і з смердючого коридора, але двері з зеленим написом „Exit” у ці останні десятиліття імперії все-таки відкриті були, це вам прецінь не сталінська доба, прошу панства, а соціалізм із людським обличчям, а це значить, що не конче мусилося йти до кінця – якщо хотілося жити, вибір був. Так що мій батько, поза сумнівом, сам засмикав вузол собі круг ший – так мусили вважати ті, хто розпорядився його долею, так вважала мама, так звикла, підрісши, вважати й я: не лишив запущений у хід машині шляху до відступу – суто страте-

гічний прорахунок, похибка, господарський недогляд. Сумно, прикро, але нічого не вдієш, треба жити далі. (Так, ніби він справді потрапив десь на дорозі під колеса вантажного автомобіля).

Ще нюанс: підростаючи, я стала його соромитись. Порівняно до моїх товаришів по школі, а надто по інституту, в мене був невдалий батько – той, яким не похвалився. На прямі запитання, як-от для запису в класному журналі (викликають за списком, перед цілим класом, треба встати, продиктувати вголос, керівничка перепитує, не розчула...), я мимрила, цулячись і ховаючи очі: „Інвалід І-ої групи”, – і коли сідала на місце, мені довго ще здавалося, буцімто клас переіптується й перехихується за мою спиною. Подібні речі травляться трудно – діти звичайно не прощають батькам пережитих з їхньої вини принижень. Його смерть – уже вдома, його відпустили додому, як уже нирки відмовили після важкої медикаментозної блокади, – хіба що додала до сорому почуття вини, як ложку соди до ложки солі, із роками те все розбавилось, змішалось у поступово слабнучий гірко-солоний розчин, якого не могли підсолодити ані почастилі, після 1991-го року (а вже як мій писок у повному блиску заграє на телеекрані, то буквально градом полиналися звідусіль!), ентузіастичні відегуки його колишніх колег і студентів – про те, який з нього був чудовий викладач і як його, виявляється, всі любили (а де ж ви всі були раніше?), – ані навіть зовсім конкретні, і від нашого продюсера зокрема, пропозиції підняти з архівів той, тридцять літ як похований, сюжет із Палацом „Україна” й посмертно опорядити його батька в тепер уже цілком Гламуру, мало що не дисидентську біографію, – можна було б заковбасити несогіршу передачку, авжеж пак, нагадати народові забуті сторінки недавньої історії (так, наче той народ мав у запасі бодай якісь незабуті сторінки – хоч давні, хоч недавні!)... Цей останній замір, ледве що зажеврілий, убила в мене на пню відома поетеса, з тих, свого часу гучних, із патріотичними віршиками й туманною репутацією жертви режиму, – з цікавості я сама попхалася брати в неї ювілейне інтерв'ю, і шок виявився цілковитий: здоровезне, гергенисте бабисько з кепським прикусом, бризкаючи на мене слиною й раз у раз хвицяючи головою, щоб метлялися поріділі кучері (рух, який літ сорок тому мав захоплювати не надто вибагливе чоловіцтво, асоціюючись водночас і з темпераментом молоді огириці, і з гордою патріотичною нескореністю), спершу з півгодини значущо, з притиском торочило мені, що воно допускає до себе „тільки вибраних людей”, – очевидно, щоб я належно виструнчилась, – а потім так само довго й докладно, з усіма картинками, мовби те трапилося вчора, розповіло, як на його перший ювілей, п'ятдесятилітній, за Брежнєва ще, йому навіть не прислали зі Спілки письменників вітальної телеграми, а найбезсоромнішим чином прислали за запрошення на чийсь інший авторський вечір – бабисько двадцять літ пам'ятало, чий саме! – із спеціальним підступним умислом саме цього дня організований, – от яке воно було переслідуване... Жодних інших подробиць переслідування я так і не допиталась – у бабиська також не було story, була тільки

персональна легенда, на яку свого часу мусило попрацювати чимало люду, і тепер бабисько жадібно купало свою порожню старість у відблисках докладених ними зусиль – і в гробу хотіло бачити всіх, виморених по мордовських таборах, друзів своєї легендарної молодості, пам'ять про яких, коли б була жива, все-таки дозволила б йому принаймні зберегти відчуття стилю і пропорцій.

Я вийшла з того дому геть прибитою. Від думки, що з підфарбованим батьківським трупом на обсерваторію я товктимусь у тій самій черзі – з цією заслуженою мучницею режиму в перших рядах – мені зробилось якось по-особливому, гнітюче паскудно, і я того вечора безбездарно набралась у „Барабані”, мішаючи найміцніші коктейлі, як зелене дівчисько, – всі вони смакували сіллю і содою, і на ранок похмільна згага пекла так само – содою й сіллю... Story не було. Належало змиритися з тупою очевидністю: єдиним знаком, що такий чоловік колись жив на світі, була я – в мене був його розріз очей і його група крові. Зрештою, коли вдуматися, то чому б мало бути інакше? Хіба не та сама доля спостигає абсолютну більшість небіжчиків?..

„Оце!!!” – помітка на берегах, випала з валізи забуте покотюльце – вперше розвернуло до мене бінокль іншим боком. На мить, як у спалену блискавку серед гупої тьми, я вгледіла живу людину – дивно, що це був той самий мій батько, якого я, відай, потай від себе й далі трохи соромилась. Персонаж, що надавався б на якийсь-то портрет хіба лиш у ролі статистичної одиниці: цеб-то, якби була змога облічити, скільки їх, таких, у тім поколінні було – не арештованих, не посаджених, не внесених у списки Amnesty International, а тихо згаслих у власному ліжку від чесних серцевосудинних, ниркових та інших недостатностей, котрих прямі причини видимі тільки близьким родичам – звісно, в кого такі були, – можна сюди додати й тих, що спилися, й тих, що покінчили з собою, в будь-якому випадку реальну для майбутнього історію здатна витворити лише цифра, число з кількома (бажано чимпобільше!) нулями. Шість мільйонів мертвих євреїв – дорівнює Голокост. Десять мільйонів мертвих українських селян – дорівнює Голодомор. Триста мільйонів біженців – дорівнює 56 локальним війнам початку ХХІ століття. Історію творить бухгалтерія. В 1930–40-ві роки розстріляним у тюрмах НКВД ставлено було в довідках для родичів, у графі „Причина смерті”, найвищадливіші медичні діагнози – серцевосудинні, ниркові та всілякі інші недостатності, – власне на те, щоб не зосталося розстрільної цифри. Через тридцять років вигадка стала реальністю (а з дотепними вигадками так воно завжди і буває!): люди в дійсності гинули від того, від чого їхні батьки й діди – на папері. Цифра внеможливилась остаточно, і ціле покоління позбулося власної, спільної на всіх історії, – а відтак не стало й оптики розгледіти кожного зособна: люди як люди, жили собі, вмирили, мало як у кого складалося... Сорок років тому молодий чоловік, читаючи випадкову книжку, в захваті черкнув на берегах: „Оце!!!” – щось важливе йому свінуло, – а через двадцять років помер від медикаментозного отруєння, відмучившись у психіатричній лікарні за

фальшивим діагнозом, от і всі діла... Але заціліла ота позначка, і за її поштовхом, як у головоломці, все нараз стало на свої місця, зчепившись у цілісну картинку: тільки побачивши зсередини того чоловіка – його щирий, заразливий сміх, переможне лясання пальцями, підсиненого ним зайчика в шкільному альбомі, його невситиму цікавість до всього на світі (вже на смертній постелі, в просвітах між болями, він з невідомим інтересом ковтав Маркесову „Осінь патріарха”, що саме вийшла у „Всесвіті”), – тільки відчувши навч, подихом в лице, весь упакований в нього надмір життєвої сили, я побачила, що ним правувало, що вело його до самого кінця, не даючи відступитись і згодитись тільки ж і вимагалось!): то була непереборна огида до власного страху, фізіологічна незгода молоді, здорової й вочевидь дуже гордої душі (бо душа так само має свою фізіологію, як і тіло, авжеж!) із тим щепленим, як вірус, страхом – зростись, ототожнитись. Звідси й затягність: коли роками носиш у собі щось таке, з чим не можеш жити, часом буває легше розбитись об воду, ніж перестати стрибати.

Дико, звичайно, але в ті хвилини над спорохнявлою книжкою я пережила наплив гострого, до зашпорів проймачого щастя, мов шугонула вгору на дельтаплані: я ним пишалася. Не як батьком – для того він уже був задалеко в часі, – просто, як людиною, якою могла б захоплюватись, якби тепер зустріла. Хтозна-звідколи вже мені не траплялося таких людей (чи вони й на правду всі повимирали?!), і незагоджена в них потреба – не конче щоб серед близького оточення, хай би здалеку, зі сторони, я згодна подивляти й мовчечки, аби було що подивляти! – ця потреба з роками все дужче підсисала зсередини, перетворюючись на щось схоже на авітаміноз або сексуальний голод, – а тут мене немов збризнуло живою водою! Як же так, бурмотіла я вголос напівпритомно, як же так сталося, – відклавши книжку, бродила по кімнаті, ніби полапки відшукуючи загублену річ, і знов падала в крісло, невидючим поглядом – на ту саму сторінку, – думка петляла завиванцем, зашпортувалася сама об себе, все не вагаючись упертись в остаточно чітку формулу: як же так, що я нічого про нього не знаю – і вже ніколи не дізнаюся, нічого не лишилося, жодних свідчень про його справдешне, в-собі-й-для-себе життя, він не писав приватних листів, не вів щоденника, не зоставив жодних зліпків із своєї внутрішньої істоти, по яких я тепер могла б узяти слід, – нічого, крім випадкової позначки на берегах випадкової книжки...

„Оце!!!”.

Звідтоді я вірю загубленим дрібничкам – далеко більше, ніж готовим історіям, які хтось для мене вже обпатрав, засмажив, заправив і подав на стіл. Я вірю зацілілим жестам і позначкам на книгах, незумисно підновленим на аматорських знімках мімічним гримаскам і неправильно надгризеним мундштукам: я – детектив Коломбо початку нового століття (не смійся, будь ласка!). Я знаю, що ці викопні рештки загублених цивілізацій – багатьох-багатьох загублених цивілізацій, що колись існували під людськими іменами, – не брешуть.

(Збережено мову оригіналу)

СПОРТ

Футбол

19 серпня нападаючому збірної України і італійського „Міляну“ Андрієві Шевченкові зроблено операцію на коліні.

На відновлення здоров'я А. Шевченкові знадобиться близько 50 днів. Таким чином, він пропустить стартові матчі італійської першості і відбіркову гру до чемпіонату Європи-2004 у складі збірної України проти збірної Вірменії. Не виключено, що на початку жовтня Андрій Шевченко вже гратиме проти команди Греції.

* * *

17 серпня Президент України Л. Кучма підписав указ про надання гравцеві донецького „Шахтаря“ Олексієві Бахареву українського громадянства – як особі, що становить державний інтерес для України. Таким чином талановитий півзахисник з Росії отримав змогу захищати кольори національної збірної команди України. Вже 21 серпня він зможе грати у товариській зустрічі проти збірної Ірану на київському стадіоні „Олімпійський“. Свого часу Л. Кучма вже йшов на зустріч Федерації футболу України, завдяки чому Юрій Калитвинцев, Сергій Серебренников, Сергій Кормильцев та інші футболісти змогли перейти на службу українському футболу.

* * *

Запорізька команда „Металург“ розпочала з перемоги боротьбу за Чашу УЕФА. У першій грі, яка відбулася у Дніпропетровську, запо-

ріжці перемогли з рахунком 3:0 мальтійську „Біркїрку“. Через зливу гра почалася з затримкою на 80 хвилин. Гра-відповідь відбується 28 серпня.

* * *

Перемога з рахунком 4:0 над збірою Молдови 18 серпня у передостанньому турі міжнародного турніру в Паланці у черговий раз довела беззаперечну перевагу української молодіжної команди над іншими суперниками. На початку жовтня на юнаків 1986 року народження чекає перше кваліфікаційне коло Чемпіонату Європи-2003, де команда гратиме в одній групі з Шотландією, Азербайджаном та Туреччиною.

* * *

Олексій Михайличенко, головний тренер „Динамо“, після перемоги у змаганнях Ліги чемпіонів Європи над болгарською командою „Левські“ сказав, що гра була важкою для обох команд, але

футболісти продемонстрували високу самовідданість. Попереду поєдинок-відповідь у Києві.

Двобій команд „Шахтар“ – „Брюгге“ закінчився перемогою української команди з рахунком 1:0.

* * *

Президент Грузії Едуард Шеварднадзе запросив на зустріч грузинського легіонера італійського клубу „Мілян“ Каху Каладзе (він грав також і за Україну) для обговорення питань стосовно звільнення викраденого брата футболіста Левана Каладзе. Про викрадення молодшого з братів Каладзе стало відомо 23 травня минулого року, коли Левана силою заштовхнули в авто неподалік від його навчального закладу в Тбілісі. Едуард Шеварднадзе планує також зустрітися з батьком Кахи і Левана – Карлом Каладзе. Каха Каладзе відмовляється грати за національну збірну Грузії доти, доки його брата не звільнять.

Фехтування

17 серпня Надзвичайний конгрес Міжнародної федерації фехтування у Лісабоні вирішив ввести до програми наступної Олімпіади в Афінах індивідуальні змагання шаблесток, виключивши з гри командні турніри дівчат з рапірами.

Легка атлетика

19 серпня в австрійському місті Лінці закінчився міжнародний турнір, на якому чемпіон Європи Олексій Лукашевич посів друге місце у стрибках у довжину з результатом 8.01 м. Перше місце посів американець Філіпс – 8.38 м. Третью до фінішу на відстані 100 м. з перешкодами прийшла Олена Красовська – 12,9 м.

Велоспорт

В китайському місті Куньміні 11 серпня завершився заключний етап Чаші світу з велотреку, на якому українські велогонники вибороли чотири медалі. У командній гонитві з переслідування чоловіча збірна України фінішувала другою, після трековиків Німеччини. Срібну нагороду (10 км) здобула Людмила Випирайло. Два третіх місця – на рахунку Любомира Полатайка і Володимира Рибіна. В загальному заліку Чашу світу здобула збірна США.

Результати змагань за чашу УЕФА:

„Енкамп“, Андорра	–	„Зеніт“, Росія	0:5
„Динамо“, Білорусь	–	ЦСКА, Болгарія	1:4
„Динамо“, Грузія	–	„Таллін“, Естонія	4:1
„Сліма“, Мальта	–	„Польонія“, Польща	1:3
„Хапоель“, Ізраїль	–	„Партизан“, Албанія	1:0
„Левадія“, Естонія	–	„Макабі“, Ізраїль	0:2
„Копенгаген“, Данія	–	„Локомотив“, Грузія	3:1
„Зімбру“, Молдова	–	„Гетеборг“, Швеція	3:1
„Літекс“, Болгарія	–	„Атлантас“, Литва	5:0
„Глентран“, П. Ірландія	–	„Вісла“, Польща	0:2
„Сігма“, Чехія	–	„Сарасво“, Боснія	2:1
„Авенір“, Люксембург	–	„Іпсвіч“, Англія	0:1
„Рapid“, Румунія	–	„Горіца“, Словенія	2:0

51-ий ВСЕАМЕРИКАНСЬКИЙ МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ЗДВИГ СУМ та ФЕСТИВАЛЬ

30–31 серпня, 1 вересня 2002 р. на оселі СУМ в Елленвіл, Н. Й.

під кличем

„У МАЙБУТНЄ – ШЛЯХАМИ ГЕРОЇВ“

У програмі:

В неділю:

- Богослуження, маніфестаційна частина та дефіляда осередків СУМ;
- Вручення першого „Залізного Хреста Заслуги СУМ“ родині покійного друга, Івана Скали;

Концерти – субота, год. 5:00 по пол., неділя, год. 4:30 по пол.

Участь беруть:

- Господарі: Корнель Василик й Ірина Гречко
- Танцювальний ансамбль „Юність“ з Йонкерсу
- Оркестра „Трембіта“ осередку СУМ в Монреалі
- Мистецький табір СУМ
- Солістка зі Львова, Анничка
- Співучий квартет (Клівленд) „Троянда“
- Солістка, Ірина Гречко
- Ансамбль бандуристів „Золоті струни“
- Музичний гурт „Львів'яни“
- Соліст, Григорій Бобул
- Жіночий хор „Левада“ і чоловічий хор „Оріон“ (Торонто)

Забави – п'ятниця, субота і неділя

- Грають оркестри: „Ворони“, „На Здоров'я“, „Львів'яни“, „Відлуння“
- Спортові турніри відбиванки та футболу

Запрошуємо всіх до численної участі!

Ukrainian American Youth Association

8853 Route 209, Ellenville, NY 12428; tel.: (845) 647-7230; fax (845) 647-8488

e-mail: Ellenville@CYM.org; www.cym.org/us/ellenville

Надсилайте гроші
до
Східної Європи
і вигравайте в лотереї "Знов до школи"
в пунктах, що беруть участь у рекламній кампанії

Картка
миттєвої
лотереї

Ви
можете
одразу
ВИГРАТИ
\$1.000

або сотні інших
цінних призів!

ГОЛОВНІ ПРИЗИ:
\$1.000 готівкою

ПЕРШІ ПРИЗИ:
\$500 готівкою

ДРУГІ ПРИЗИ:
**\$50 подарунковим
сертифікатом**

до крамниці
TOYS R US
або
Foot Locker

Цей навчальний рік може розпочатися для Вас чимось особливим – Ви маєте шанс виграти \$1,000 або якийсь інший цінний приз. Щоразу надсилаючи від 1 серпня до 30 вересня 2002 р. грошовий переказ до Східної Європи через пункти Вестерн Юніон*, які беруть участь у цій рекламній кампанії, Ви отримуєте картку миттєвої лотереї. Якщо під захисним шаром Ви знайдете три однакові малюнки – Ви виграли цей приз.

*Переказ не є обов'язковий для участі або отримання приза. За додатковою інформацією дзвоніть: 1-800-799-6882. Foot Locker® і Toys "R" Us® не є спонсорами цієї рекламної кампанії.

WESTERN UNION®

WESTERN UNION® "BACK TO SCHOOL" INSTANT WIN GAME. OFFICIAL RULES. NO PURCHASE NECESSARY. 1. **HOW TO ENTER:** Beginning on August 1, 2002 through September 30, 2002, when you make a qualifying regular "will call" Western Union Money Transfer transaction (excluding Quick Collect® or Swift pay® transactions, Quick Cash, Quick Pay, Internet originated transaction and Telephone Money Transfers) from any participating Western Union Agent location in the United States or the Virgin Islands ("Qualifying Transaction") to any of the following African countries (Algeria, Benin, Botswana, Burkina Faso, Burundi, Cameroon, Cape Verde, Central African Republic, Comoros, Congo Brazzaville, Democratic Republic of Congo, Djibouti, Equatorial Guinea, Eritrea, Ethiopia, Gabon, Gambia, Ghana, Guinea, Guinea-Bissau, Ivory Coast, Kenya, Liberia, Madagascar, Malawi, Mali, Mauritania, Mauritius, Morocco, Mozambique, Niger, Nigeria, Reunion, Rwanda, Senegal, Sierra Leone, Tanzania, Tchad, Togo, Tunisia, Uganda, Zambia, Zimbabwe), or any of the following Eastern Europe countries (Albania, Armenia, Azerbaijan, Belarus (Byelorussia), Bosnia-Herzegovina, Bulgaria, Croatia, Czech Republic, Estonia, Georgia, Hungary, Kazakhstan, Kosovo, Kyrgyzstan, Latvia, Lithuania, Macedonia, Moldova, Poland, Romania, Russia, Slovak Republic, Slovenia, Turkmenistan, Ukraine, Uzbekistan, Yugoslavia) or Haiti, you will be given a scratch-off game card while supplies last. The person who makes the transaction will be deemed to be the "entrant" and may not transfer the game card or prize to another person. Game cards available only at participating Western Union Agent locations. For participating locations, call (toll free) 1-800-325-6000 (English), 1-800-235-0000 (French), 1-800-327-0000 (Russian), 1-800-990-4440 (Polish), 1-800-347-6000 (Romanian), 1-800-799-6882 (Ukrainian) or 1-877-984-1723 (Serbo-Croatian). 2. **NO PURCHASE NECESSARY:** To receive a game card without making a Qualifying Transaction, send a self-addressed, stamped (#10) envelope to: Western Union "Back to School" Instant Win Game, P.O. Box 4472, Blair, NE 68009-4472. (Vermont residents need not affix return postage.) Limit one request per outer mailing envelope. The person listed as addressee of the self-addressed envelope will be deemed to be the "entrant" and may not transfer the game card or prize to another person. YOU MUST CLEARLY INDICATE ON THE LOWER LEFT HAND SIDE OF THE ENVELOPE WHETHER YOU WISH AN AFRICA, EASTERN EUROPE OR HAITI GAME CARD. REQUESTS RECEIVED WITHOUT THIS THERE ON, WILL NOT BE HONORED. Requests for a free game card received after October 7, 2002 will not be honored. 3. **HOW TO PLAY:** Using the side of a coin, gently scratch off all 3 scratch-off areas on your game card to reveal dollar amounts or the words "\$50 gift card". If all three scratch off areas reveal the same dollar amount or the words "\$50 gift card", then you are eligible to claim that prize, subject to verification. If all three amounts or the words "\$50 gift card" do not exactly match or if any areas are blank, you are not eligible to claim a prize. 4. **HOW TO CLAIM A PRIZE:** After you have made a photocopy of your game card for your records, mail entire original game card via REGISTERED MAIL, return receipt requested, along with your name, address, zip code and telephone number, clearly hand-printed on 3" x 5" paper to: Western Union "Back to School" Instant Win Game, P.O. Box 4590, Blair, NE 68009-4590. Verified winners will be notified by mail. All prize claims must be received by October 31, 2002. Limit one claim per envelope. PLEASE NOTE FOR SECOND PRIZE CLAIMS. YOU MUST CLEARLY INDICATE CHOICE OF "\$50 Toys 'R' Us® GIFT CARD" OR "\$50 FOOT LOCKER® GIFT CARD" OR "CASH ALTERNATIVE". If no choice is indicated, the cash alternative will automatically be sent. 5. **VERIFICATION:** All claims are subject to verification. Decisions of the judges are final. All material submitted becomes sole property of sponsor and will not be returned. Any game card that is illegible, mutilated, altered, duplicated, tampered with, forged, cut, torn, or contains printing, typographical or other errors, or has been transferred to a person other than a "sender" for automatic entries or the "entrant" for no-purchase entrants, will be null and void. Only official game cards obtained via Rule #1 or Rule #2 shall be deemed to have been obtained legitimately. In the event of printing or other error or irregular game card, neither Sponsor, nor its affiliates, subsidiaries, promotion, fulfillment, judging agents and agencies shall have any liability. If, due to printing, production or other error, more winning game cards are distributed or more prizes are claimed than are intended to be awarded for any prize level per Rule #7, the intended prizes will be awarded in a random drawing from among all verified prize claims received for that prize level. In no event will sponsor be obligated to award more than stated number of prizes/offers. Game cards which are distributed where prohibited by law, or claimed by person other than "senders" or "entrants", or not obtained legitimately will be null and void. Sponsor is not responsible for late, lost, damaged, incomplete, illegible, postage due or misdirected mail. 6. **GENERAL RULES:** Game starts on August 1, 2002 and game cards will be available until September 30, 2002 or while supplies last. Game cards are not transferable. Game open to U.S. residents who are 18 years of age or older as of August 1, 2002. Employees of Western Union, its affiliates, subsidiaries, agents, advertising and promotion agencies, suppliers and the immediate families and/or those living in same household of each are not eligible. Void where prohibited by law. Winners may make no substitution or transfer of prizes. All federal, state and local taxes are the sole responsibility of winners. All federal, state and local laws and regulations apply. If a Grand Prize winner is deemed a minor in his/her state of residence, prize will be awarded in the name of winner's parent or legal guardian. Potential Grand Prize winner may be required to execute any required Affidavit of Eligibility/Release of Liability/Prize Acceptance Form within 15 days of notification. Noncompliance within this time period will result in disqualification. Return of any prize/prize notification as undeliverable will result in disqualification. Acceptance of prize constitutes permission to the sponsor and its agencies to use winner's name and/or likeness for purposes of advertising and trade without further compensation, unless prohibited by law. By accepting prize, winner agrees to hold Sponsor its respective directors, officers, employees and assigns, harmless against any and all claims and liability arising out of use of prize. Winner assumes all liability for any injury or damage caused, or claimed to be caused, by participation in this promotion, entrants agree to be bound by the Official Rules and the decisions of the judges. This promotion is sponsored by Western Union Financial Services, Inc., 100 Summit Avenue, Montvale, NJ 07645. Foot Locker® and Toys "R" Us® are not sponsors or co-sponsors of this promotion. 7. **NUMBER OF INSTANT WIN GAME CARDS, PRIZES & APPROX. ODDS OF WINNING:** 388,000 game cards for Africa, Eastern Europe or Haiti transaction/non-purchase entrants will be available. For Africa purchase and non-purchase transaction participants: 223,000; for Eastern Europe: 150,000; for Haiti: 15,000. (12) Grand Prizes - \$1000.00 each. Odds of winning a Grand Prize in Africa are 1:37,167. Odds of winning a Grand Prize in Eastern Europe are 1:37,500. Odds of winning a Grand Prize in Haiti are 1:7,500. (175) First Prizes - \$500 each. Odds of winning a First Prize in Africa are 1:2,788. Odds of winning a First Prize in Eastern Europe are 1:2,143. Odds of winning a First Prize in Haiti are 1:600. (400) Second Prizes - Consumer's choice of either a \$50 gift card to Toys "R" Us® or to Foot Locker® or a cash alternative. Odds of winning a Second Prize in Africa are 1:1,275. Odds of winning a Second Prize in Eastern Europe are 1:1,200. Odds of winning a Second Prize in Haiti are 1:150. ODDS ARE BASED ON ALL AVAILABLE GAME CARDS BEING DISTRIBUTED. Limit two Prizes per household. Prizes include only the items specified as the prize. Grand and First Prizes will be awarded in U.S. currency values in the form of a check. Second Prizes will be awarded in the form of a gift card or a cash alternative. Unclaimed prizes will not be awarded. 8. **WINNERS LIST:** For names of winners available after October 31, 2002, send a separate, stamped, self-addressed (#10) envelope to: Western Union "Back to School" Instant Win Game Winners, P.O. Box 4100, Blair, NE 68009-4100. Requests received after November 30, 2002 will not be honored.

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ в НЬЮ- ЙОРКУ

влаштовує з доручення

УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ І КАНАДИ

ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ в пам'ять ЗЕНОНА СНИЛИКА на СОЮЗІВЦІ

Від 31 серпня до 2 вересня 2002 року
(LABOR DAY WEEKEND)

ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ ЗА ІНДИВІДУАЛЬНІ ПЕРШОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ І КАНАДИ на рік 2002

і за чаші

УНСоюзу, Союзівки, (в тому пропам'ятні чаші інж. Б. Рака, д-ра В. Гука,
Я. Рубля і д-ра П. Харука), „Свободи“, „The Ukrainian Weekly“,
Марії Душник і Константина Бєня

та грошові нагороди, уфундовані Іваном Гинянським, власником фірми Віннер Форд

в поодинокій грі:

ЖІНОК (35 р. і вище),

ЧОЛОВІКІВ, СЕНЬОРИВ 35-44, 45-55 рр.

ЮНАЧОК, ЮНАКІВ 18 р. і нижче.

У змаганнях можуть брати участь змагуни (-ки), яких Т-ва є членами УСЦАК

Зголошення до змагань враз із вписовим по \$15.00 прийматиме:

MR. GEORGE SAWCHAK
724 Forest Ave., Rydal, PA 19046

до 26 серпня 2002 р. Зголошення одержані після 26 серпня 2002 р.
не будуть взяті до уваги турніровою комісією.

ТУРНІРОВА КОМІСІЯ:

Ю. Савчак, Ю. Попель, Ю. Грабець.

ПОРЯДОК ЗМАГАНЬ:

СУБОТА, 31-го серпня — год. 8:30 ранку на Союзівці: зголошення всіх змагунів і змагунів до турнірової комісії і початок змагань. В цей час учасники турніру отримають інформації про час і місце своїх перших змагань і розподіл дальших змагань в поодиноких групах. В разі дощу, всі учасники турніру мусять прибути до головного будинку Союзівки, де отримають інформації про час і місце змагань.

З уваги на короткий час турніру та велике число учасників, змагуни можуть голоситись тільки до одної конкуренції, яку зазначать точно на реєстраційному листку. Учасники, які не зголосяться в назначений час змагань будуть дискваліфіковані.

РЕЄСТРАЦІЙНИЙ ЛИСТОК — ДЛЯ ТЕНІСУ ТІЛЬКИ

Просимо витяти та вислати разом з оплатою \$15.00
(Зголошення без вписового не прийматиметься)

Чеки виписувати на: K.L.K. American Ukrainian Sports Club

1. Ім'я і прізвище

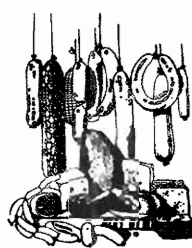
2. Адреса (по-англійськи)

3. Телефон

4. Дата народження

5. Конкуренція та група в якій змагун хоче брати участь

6. Клубова приналежність

SOBIESKI MEAT MARKET & DELICATESSEN

94A Main Street
Woodbridge, NJ 07095

Великий вибір ковбас
домашнього
виробу

Найкращі
гатунки
м'яса,
дріб

Tel.: (732) 855-1911
Fax: (732) 855-2213

смачне
печиво, бабки,
смачні гарячі
обіди

відкриті:

від: понеділка до суботи від 8-ої ранку до 8-ої веч.

RUFCU direct™

Great Rates,
No-fee Services,
Free Checking,
and Now...Free
On-line Banking.

Check Our
Financial
Services and
Attractive Rates

- Savings Accounts
- Share Draft & Checking
- Credit Cards
- Vehicle Loans
- Mortgage Accounts
- Signature Loans
- Business Loans
- Commercial Loans
- CD's & IRA's
- Investments
- Youth Accounts
- Direct Deposit
- Fund Transfers
- International Transfers
- Audio Response System
- Notary Service
- Translation Services
- Student Scholarships

Rochester Ukrainian Federal Credit Union
Serving Our Members' Financial Needs

Main Office

RUFCU Rochester
824 Ridge Road East
Rochester, NY 14621
Tel: (585) 544-9518
Fax: (585) 338-2980

Capital District Branch

RUFCU Albany
1828 third Ave.
Watervliet, NY 12189
Tel: (518) 266-0791
Fax: (585) 338-2980

Bank Online!

www.rufcu.org

e-mail: rufcu@frontiernet.net

Out of State, Call Toll Free 1-877-968-7828 — Audio Response Line: 585-338-2980

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ, ІНК.
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ЧИ ВАШІ ПЕНСІЙНІ ОЩАДНОСТІ ВТРАТИЛИ НА ВАРТОСТІ У
НАСЛІДОК НЕСТІЙКОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ?

ЧИ ВИ ВТРАТИЛИ ОХОТУ ЧЕКАТИ НА КРАЩИЙ
АКЦІЙНИЙ РИНОК?

НЕ ЗВОЛІКАЙТЕ, ЗБЕРЕЖІТЬ ВАШІ ОЩАДНОСТІ В УНСОЮЗІ!

УНСОЮЗ ПРОПОНУЄ: ТРАДИЦІЙНУ IRA, ROTH IRA,
ІНШІ ПЕНСІЙНІ ГРАМОТИ

6%

У ПЕРШОМУ РОЦІ*

ЗА ІНФОРМАЦІЯМИ ЗВЕРТАЙТЕСЯ НА ЧИСЛО

1-800-253-9862 дод. 3013

E-mail: Sales@unamember.com

АБО ДО ВАШИХ СЕКРЕТАРІВ

УНСоюз гарантує 4% річно на п'ятирічних пенсійних грамотах.

* Відсотки можуть змінитися після першого року.

**ПАЧКИ В
УКРАЇНУ**
DNIPRO CO.

0.59
за фунт

В наших крамницях можна придбати авіаквитки в Україну та з
України, зробити візи до України. До вибору 99 візців хусток!
Телефонні картки: 100 хв. розмови із Україною за \$10

NEWARK, NJ
688 Sanford Ave
Tel.: 973-373-8783
888-336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave
Tel. 973-916-1543

PHILADELPHIA
1801 Cottman Ave
Tel. 215-728-6040

Міст - це завжди надійно!

**Доля
посміхається
ВАМ!**

Зробіть десять замовлень через
будь-якого представника
корпорації Міст протягом
поточного року -
з 1 березня до 31 грудня
і ви стаєте учасником
супер-лотереї
корпорації Міст-
Міст-Фортуна,
Головний приз -
10.000 доларів готівкою.

**МІСТ-
ФОРТУНА
\$10,000.00
ГОТІВКОЮ**

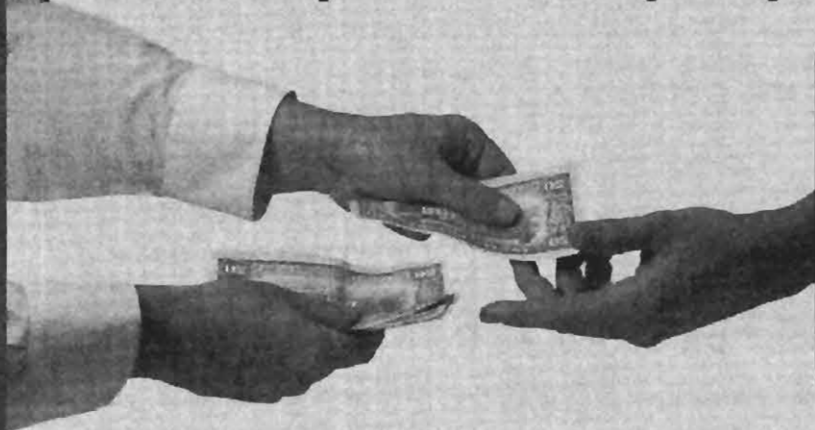
А також
телевізори,
відеомагнітофони,
ДВД та інші
коштовні нагороди,

Корпорація
МІСТ -

**вибір тих,
хто добре
рахує свої
гроші!**

Грошові перекази в Україну та по цілому світі за декілька хвилин.

**Тільки ми доставляємо
гроші безпосередньо
до рук адресата**

ПАЧКИ

в Україну, Росію,
країни СНД та по
всій Східній Європі

Щоденна висилка
контейнерів

Щохвилинний
комп'ютерний контроль
за виконанням Вашого
замовлення

Підбираємо пачки з дому

РЕГІОНАЛЬНІ ПРЕДСТАВНИКИ:

MEEST Corporation Inc.
97 Six Point Road
Toronto, ON M8Z 2X3
Tel.: (416) 236-2032

MEEST-AMERICA
609 Commerce Rd.
Linden NJ 07036
Tel (908) 474-1100

MEEST KARPATY
2236 W. Chicago Ave.
Chicago, IL 60622
Tel.: (773) 489-9225

MEEST-CALIFORNIA
500 E. Harvard Str.
Glendale, CA 91205
Tel.: (818) 547-4910

MEEST-ALBERTA
10834-97 Street
Edmonton, AB T5H 3M3
Tel (780) 424-1777

За агентом у вашій місцевості дзвоніть безкоштовно **1-800-361-7345**

Smiles Unlimited DENTAL CENTER

Emil T. Kesler, D.D.S. Valentina M. Kesler, D.D.S.

Випускники Львівського та Ньюйоркського університетів
з досвідом роботи в Україні та Америці

косметичні пломби • коронки • містки • протези
• відбілювання зубів • видалення зубів • лікування ясен.

Безболісне лікування зубів на високому професійному рівні.

Надаємо невідкладну допомогу при болі зубів.
Приймаємо всі види страхування. Доступні ціни.

Понеділок – п'ятниця: 8:30 ранку – 8:00 веч.
Субота: від 9:00 ранку до 1:00 по пол.

(908) 722-5511

60 South Main St., Manville, NJ 08835 (напроти „Fleet“ банку)

• ПРАЦЯ •

Пошукую середнього віку жінку з досвідом у варенні і прибиранні хати. Праця у Денвері, Кол. в гарній околиці цього міста. Окреме помешкання у великій хаті з усіма вигодами і дуже добра зарплата за домовою. Потрібні рекомендації з попередньої праці. Переїзд оплачений, два тижні вакацій після одного року праці.

Писати:
6008 So. Lakeview St., Littleton, CO 80120
Тел. (вечором): **(303) 798-9803**

• ЗНАЙОМСТВА •

Вродлива українка, 1979 року народження, 23-168-53, мріє про міцну щасливу сім'ю і чекає листів на адресу: Людмила Харченко, вул. Костюшка, 5Б, 80600 Броди, Львівської обл., Україна.

• НА ПРОДАЖ •

Продається українська м'ясарня з цілим обладнанням, в добрій околиці Кліфтону, Н. Дж.

Тел. (201) 376-0966

• РОЗШУКИ •

Розшукую Залипку Миколу Івановича, нар. в селі Залип'я Рогатинського району, Івано-Франківської області. В 1905-1915 рр. виїхав до Америки, одружився і мав трое дітей – Івана, Стефана і Катерину. Розшукує внучка сестри Пелагії, Коляно Віра Іванівна, яка проживає в с. Залип'я.
Тел. (610) 273-3532. Евдокія

**Понад 30,000 читачів тижнево
дивиться на реклами!
ОГОЛОШУЙТЕСЯ!
ЦЕ ПРАЦЮЄ!**

Український Народний Союз

Ukrainian National Association, Inc.

**Низькі
Рати!**

*УНСоюз уділяє
своїм членам*

*по доступних
відсотках*

*Гіпотечні позички
MORTGAGES*

**Потелефонуйте сьогодні!
(800) 253-9862 дод. 3036**

ALBATROSS TRAVEL, Inc.

Ціни від 13 червня
до 18 липня
2002 р.

- Квитки на місцеві і міжнародні літаки;
- вакації в Мексику, на Карибах і Гавайях;
- подорожі на люксових кораблях;
- пересилку грошей через „WESTERN UNION“
- квитки на літаки з НЬЮ-ЙОРКУ до:

**WESTERN
UNION**

ЛЬВОВА	975 дол. + податок	(в обидві сторони)
	560 дол. + податок	(в одну сторону)
РИГИ	880 дол. + податок	(в обидві сторони)
	510 дол. + податок	(в одну сторону)
МІНСЬКА, СОФІЇ, ТАЛІНА, ВІЛЬНА, КІЄВА, СТ. ПЕТЕРБУРГУ, МОСКВИ	935 дол. + податок	(в обидві сторони)
	545 дол. + податок	(в одну сторону)

74 Nassau Ave., Brooklyn, NY 11222

Tel.: **(718) 383-7211 • (718) 383-0083**

Fax: **(718) 349-1767 • Free tel.: 1-800-603-7973**

<http://www.albatravel.com>

e-mail: albatravel@aol.com

*Ощаджувати та
позичати найкраще в*

САМОПОМІЧ - НЬЮ ЙОРК SELF RELIANCE NEW YORK Federal Credit Union

108 Second Avenue New York, NY 10003
Tel: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251

6325 Route 209 Kerhonkson, NY 12446
Tel: 845 626-2938 Fax: 845 626-8636

226 Uniondale Ave. Uniondale, NY 11553
Tel: 516 565-2393 Fax: 516 565-2097

32-01 31 Avenue, Astoria, NY 11106
Tel: 718 626-0506 Fax: 718 626-0458

Outside NYC call toll free: 1-888-SELFREL

Visit our website: www.selfreliancenyc.org E-mail: SRNYFCU@aol.com

**найвищі відсотки на різні ощадністеві конта
найнижчі відсотки на позичках
найкращі умови сплати позичок**

Завжди конфіденційна, швидка, та чемна обслуга!

*Для досягнення вашої мети
треба діяти,
не тільки мріяти!*

АДВОКАТ ЯРОСЛАВ КУЗЕМЧАК

**КОМПЕНСАЦІЇ І ВИМОГИ
В НАСЛІДОК АВАРІЙ**

- ✓ на роботі
- ✓ автомобільних
- ✓ в публічних місцях
- ✓ лікарських помилок

Перша консультація безплатна

Оплату беремо лише після виграти процесу
про відшкодування

А ТАКОЖ:

- ВОДІННЯ під впливом алкоголю
- КУПІВЛЯ І ПРОДАЖ нерухомостей
- ПРОЦЕСИ цивільні і кримінальні
- ШТРАФИ
- РОЗВОДИ
- ЗАГАЛЬНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

WELT & DAVID

1373 Broad St., Clifton, NJ 07013
(973) 773-9800

ВИБИРАЮЧИ ПОДАРУНОК РІДНИМ І ЗНАЙОМИМ – ВИБЕРІТЬ "СВОБОДУ"
НАЙСТАРІШИЙ І НАЙБІЛЬШ ШАНОВАНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС В ДІЯСПОРІ
Передплата на рік лише 55 дол.

СОЮЗИВКА • SOYUZIVKA
Ukrainian National Association Estate
 Foordmore Road, Kerhonkson, New York 12446
 Tel.: (845) 626-5641 • Fax: (845) 626-4638
 www.soyuzivka.com • e-mail: sqss@aol.com

ЛІТНЯ ПРОГРАМА – 2002 РІК

П'ятниця, 30 серпня

10:00 веч. – ЗАБАВА, грає оркестра „ЛУНА“

Субота, 31 серпня

8:30 веч. – Концерт танцювального ансамблю „СИЗОКРИПІ“

10:00 веч. – ЗАБАВА, грають оркестри „ТЕМПО“ і „ФАТА МОРГАНА“

Неділя, 1 вересня

10:00 веч. – ЗАБАВА, грає оркестра „МОНТАЖ“

У кожную середу від 26 червня до 28 серпня

відбудуватимуться „ГУЦУЛЬСЬКІ НОЧІ“

при звуках дуету „ГРИЦЬ і СТЕПАН“

**УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА
 ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
 КООПЕРАТИВА**

**ЗВЕРТАЙТЕСЯ ДО НАС
 І МИ ПОЛАГОДИМО ВСІ ВАШІ
 ФІНАНСОВІ СПРАВИ!**

- ❖ позичаємо гроші на низькі відсотки
- ❖ пропонуємо низькі сталі „fixed“ рати на купно хати
- ❖ 10% завдатку на купно нового авта
- ❖ скористайтесь з нашої „DEBIT CARD“, та розпочніть кредитну історію з „VISA CARD“
- ❖ пересилаємо гроші через „WESTERN UNION“, „VIGO“, „MEEST“, а також робимо грошові перекази між банками

Телефонуйте безкоштовно

1-866-859-5848

Головне бюро: 215 Second Ave. (between 13th & 14th St.), York, NY 10003

Tel.: (212) 533-2980 • Fax: (212) 995-5204

Філії в Нью-Джерсі: 35 Main St., So. Bound Brook, NJ 08880

Tel.: (732) 469-9085 • Fax: (732) 469-9165

265 Washington Ave., Carteret, NJ 07008

Tel.: (732) 802-0480 • Fax: (732) 802-0484

Website: www.uofcu.org

e-mail: admin@uofcu.org

ВИПРОДАЖ!

Книгарня „Свободи“ випродує річники

„ВЕСЕЛКИ“

За 1973, 1974, 1975, 1976 роки.

Тверда оправа. Тиснення золотом.

ДОБРИЙ ПОДАРУНОК ДЛЯ ДІТЕЙ І ВНУКІВ

Ціна 15 дол. за один річник з пересилкою

SVOBODA BOOKSTORE

P.O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany NJ 07054

Самопоміч

Українсько-Американська Федеральна Кредитова Спілка

Selfreliance

Ukrainian American Federal Credit Union

**Доступ до Конта Через Інтернет
 Копії ваших розмінених чеків через Інтернет**

Selfreliance.Com

**І
 Н
 Т
 е
 р
 н
 е
 т**

Головне Бюро

2332 W. Chicago Ave. Chicago IL 60622 773-489-0520 Toll Free 888-222-8571

Ілінойс- Індіана

5000 N. Cumberland Ave, Chicago, IL 60656 773-589-0077
 761 S. Benton Street, Palatine, IL 60067 847-359-5911
 300 E. Army Trail Rd, Bloomingdale, IL 60108 630-307-0079
 8410 W. 131st Street, Palos Park, IL 60464 708-923-1912
 8624 White Oak Street, Munster, IN 46321 219-838-5300

Нью Джерзі

734 Sandford Ave. Newark, NJ 07106 973-373-7839
 558 Summit Ave. Jersey City, NJ 07306 201-795-4061
 2200 Rte 10W Parsippany, NJ 07054 973-451-0200

Він був втіленням доброти

Родина Пікулицьких в 1954 році – після приїзду до Америки.

На сімдесят сьомому році свого трудолюбного життя відійшов, від нас у вічність по недовгій недозі, ще один син української землі, Григорій Пікулецький. Невблаганна смерть вирвала його з проріджених рядів нашої сиракюзької громади. Покійний був людиною високих чеснот, широкої української душі та надзвичайно врівноваженої вдачі.

При зустрічі з Григорієм ви не могли не запитати його ласкавих очей, в яких світилася радість життя, любов до близького, котрої так бракує на сьогоднішній день між нами. У згадці чи розмові з Григорієм ви відчували товариську теплоту. Його ніхто ніколи не зустрічав в нервовому настрої, він був завжди веселим і готовим служити вам, чим міг. Це була суцільна доброта і вроджена інтелігентність. Він міг зблизитись чи заприятелювати з кожною людиною чи замовником, котрий відвідував його підприємство. Не залишав нікого, кому була потрібна поміч – тут чи в Україні. Був щедрим жертводавцем на громадські потреби. Активно підтримував греко-католицьку церкву ім. Івана Христителя, до котрої належав до останньої хвилини свого земного життя.

Напередодні Другої світової війни блукав він, як багато із нас, аж поки скитальський корабель причалив до вільних берегів землі Вашингтона. Григорій з дружиною Анастасією і сином Ярославом поселились в м. Сиракюз. З бігом часу син Ярослав закінчив студії і став дентистом. А тим часом по важкій недозі відійшла у вічність дружина Анастасія, мати Ярослава.

Доля судила Григорієві зійтись з Марією Майкович, з якою жив аж до останніх днів життя.

Похоронні відправи відслужив улюблений в українській громаді парох о. Іван Кашак. Його коротка, але глибока змістом прощальна проповідь підкреслила добрі діла покійного, як приклад для наслідування. Син д-р Ярослав з дружиною Лі та Марією Майкович з родиною складають всім сердечну подяку за участь в похоронах, за молитви і за співчуття в родинному горі. Глибоко вдячні о. Іванові Кашакові за похоронні служіння.

По запечатанні гробу коротке прощальне слово сказав автор цих рядків, а всі присутні заспівали пісню „Видиш, брате мій”.

Вічна йому пам'ять, а прибрана земля Вашингтона хай буде йому легкою.

Петро Марцінів

Св. п. Лев Василик був патріотом

13 червня 2002 року на 82 році життя в Івано-Франківському помер довголітній член ОУН, політв'язень сталінських концтаборів, комбатант УПА, член Братства ОУН-УПА Карпатського краю, Лев Василик.

Народився Лев Василик 14 квітня 1921 року у селі Угринь Чортківського району на Тернопільщині у родині священика.

Член ОУН з 1937 року. 1941 року вступив до Львівського медичного інституту на відділ фармакології. Як член ОУН у контакті із крайовою провідницею УЧХ Катериною Зарицькою („Монетою”) та обласною провідницею УЧХ Станіславщини Юлією Ганущак („Галичанкою”), за підтримки ректора, постачав медикаменти у відділи самооборони, у підпільних шпиталиках, лікував поранених і хворих. Брав участь у боях у гірських селах Завій, Грабівка.

Заарештований відділом СМЕРШу восени 1944 року, був засуджений військовим трибуналом до смерті, вирок замінили на 15 років каторги. У таборі захворів туберкульозом, став інвалідом. Звільнився у 1956 році. У Івано-Франківську працював фармацевтом, завідувачим аптекою. Був людиною скромною, дуже релігійною, доброзичливою, завжди готовою прийти на допомогу потребуючим. Був великим патріотом.

У 1990-их роках завдяки зусиллям Лева Василика було

відкрито гімназію, першим директором якої став Зіновій Береговський. Відтоді Лев Василик присвятив гімназії весь свій вільний час, щедро ділився своїм досвідом, знаннями, вмінням. У гімназії Лев Василик був головою Івано-Франківської Асоціації колишніх гімназистів.

Прощання і похорон відбулися 15 червня. Три дні у церкві Говіського монастиря проводилася поминальна Служба Божа.

Івано-франківці проводжали з сумом в останню дорогу шляхетну, мудру людину.

Могилу Лева Василика вкривили квіти і вінки, з сумом похилилися синьо-жовті і червоно-чорні прапори.

Оксана Салдит

CONROY FUNERAL HOME

“Compassionate service, guaranteed lowest cost”

21 E. 2nd St. Bound Brook, NJ; Glenn Scarponi, lic. mgr.

1-800-430-5188

Serving St. Andrew's Church and Cemetery
In South Bound Brook, NJ since 1955

LYTWYN & LYTWYN UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED

Обслуга ЩИРА І ЧЕСНА.
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами
на цвинтарі в Бавнд Бруку і
перенесенням тілних Останків
з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222
(973) 375-5555

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

ЛУІС НАЙГРО - директор
Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

Ділимося сумною вісткою, що в понеділок, 12 серпня 2002 р. відійшов у вічність на 93 році життя найдорожчий БАТЬКО і ДІДО

бл. п.
ДИМИТРІЙ ОЛІЙНИК

вдівець по НЕЛІ ОЛІЙНИК, яка померла у 1998 р.

У смутку залишені:

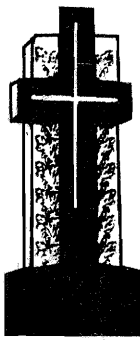
дочка – МАРІЯ ПАРІС
внук – ГІЛ ПАРІС

Похований на Kensico Cemetery in Valhalla.

Вічна йому пам'ять!

SO. BOUND BROOK MONUMENT CO. LLC

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

ДАРКО ВОЙТОВИЧ, власник
(908) 647-7221 • (732) 356-1209

СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ
З РІЗНИХ ГРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ
ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ,
СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРГУ ТА ІНШИХ.

За мову і зміст посмертних оголошень
і подяк редакція не відповідає

В 40-ий ДЕНЬ ВІДХОДУ

у вічність нашого найдорожчого МУЖА, БАТЬКА і ДІДУСЯ

бл. п.

БОГДАНА ПРИНАДИ

Будуть відправлені Поминальні Святі Літургії

1-го вересня 2002 р.:

В Україні:

в церкві Різдва Христового в Жовкві;

в Архикатедральному соборі св. Юра у Львові;

в церкві Благовіщення Пречистої Діви Марії в Стрию;

в церкві свв. Апостолів Петра і Павла в Стрию;

в церкві Успення Пресвятої Богородиці в Стрию;

В Америці:

в церкві св. Марії в Картереті, Н. Дж.;

в церкві Пресвятої Тройці в Сильвер Спринг, Мд.

Родину, приятелів і знайомих про молитви за спокій душі Покійного просять:

дружина

діти

– ЄФРОСИНІЯ

– ХРИСТИНА, ІВАН і БОГДАННА

з родинами

Ділимося сумною вісткою з родиною, друзями і знайомими,

що 15 серпня 2002 р., відійшов у вічність заосмотрений

Найсвятішими Тайнами наш найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ і ПРАДІДУСЬ

бл. п.

ВОЛОДИМИР ШПИРКА

У смутку залишені:

дружина

дочки

внуки

правнуки

та ближча і дальша родина в Америці, Канаді і в Україні.

– ЄВГЕНІЯ

– ЛІДІЯ з чоловіком ОРЕСТОМ

– СЛАВА

– МАРКО, МУСЯ, АНДРІЙ, ХРИСТИНКА

– ІВАСИК і ХРИСТИК

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок, 23 липня 2002 р.,

відійшов у вічність наш найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, ДІДО

бл. п.

Д-р МИКОЛА КОВАЛЬСЬКИЙ

нар. 26 жовтня 1915 р. в Богатирі, Україна

Довголітній лікар в Гаффордї, Саск. та Ошаві, Онт.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в катедрі св. Йосафата в Торонто, Онт.

26 липня 2002 р. Похований на цвинтарі Prospect, Toronto

Залишаються в глибокому смутку :

дружина

дочка

внуки

дочка

внуки

син

внуки

син

син

– ОЛЕКСАНДРА з дому ЯШАН

– ТАНЯ з чоловіком БОГДАНОМ ОНИЩУКОМ

– МОТРЯ з чоловіком ВІКТОРОМ МОРОЗОВИМ

– ТАМАРА з чоловіком ПЕТРОМ ЕЛІЇВИМ

– ХРИСТЯ з чоловіком ВІКТОРОМ МОСКАЛЮКОМ

– ТАМАРА і ДАНИЛКО

– ЮРІЙ з дружиною ДЕБРОЮ

– КАТЕРІНА з мужем ТОНІ, ДЖУЛІЯ з мужем

ДЖОШУА й АЛЕКСАНДЕР

– АНДРІЙ з дружиною МИЛІ

– МИКОЛА і СТЕФАНІЯ

– МАРКО

та ближча і дальша родина в Канаді і в Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Зі смутком повідомляємо членів і ширше громадянство, що 28 липня 2002 р.,

під час відвідин Києва, помер

бл. п.

мгр БОГДАН ЯСІНСЬКИЙ

довголітній член Осередку НТШ-А у Вашингтоні, ДК

Похоронений у родинному гробівці в Княгинині, біля Івано-Франківська.

Дружині ТЕТЯНІ, дітям ІРИНІ, РОМАНОВІ й МАРТІ та всій родині

висловлюємо глибокі співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

Управа Осередку НТШ-А у Вашингтоні, ДК

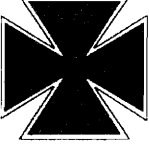
БРАТСТВО КОЛИШНІХ ВОЯКІВ 1-ОЇ УД УНА

Станиця у Філядельфії, Па.

Ділимося сумною вісткою з членами і українською громадою, що

28 липня 2002 р., в Україні, відійшов у засвіти на 79-му році життя,

підстаршина 1-ої УД, учасник боїв під Бродами, член Станиці

бл. п.

БОГДАН ЯСІНСЬКИЙ

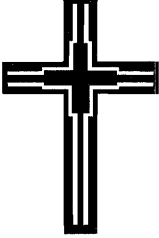
ПОХОРОН відбувся на цвинтарі в Княгинині, Івано-Франківськ, Україна.

Опечаленій дружині, дітям, сестрам, ближчій і дальшій родині в Україні

й діаспорі, складаємо наше щире співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

Управа Станиці у Філядельфії.

У глибокому смутку повідомляємо рідних і знайомих, що

14 серпня 2002 р., відійшла у вічність на 97 році життя наша найдорожча

МАМА, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

бл. п.

АННА ТРАЧ

з дому ГОСПОДАРСЬКА

нар. 25 листопада 1906 р. в селі Климківці, Тернопільщина

ПАРАСТАС відбувся в п'ятницю, 16 серпня 2002 р., в похоронному заведе-

нні Cofer-Kolski-Combs в Маямі, Фла.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в суботу, 17 серпня 2002 р., о год. 2-ій по пол. в ук-

раїнській католицькій церкві Успення Пресвятої Діви Марії в Маямі. Тлінні остан-

ки поховано на Flagler Memorial Cemetery в Маямі.

У невимовному смутку:

син

внуки

синова

правнуки

братанок

племінник

приятелька

та ближча і дальша родина в Америці і в Україні

– ЛЬОНЯ

– ПЕТРО з дружиною МОНІКОЮ

– АНДРІЙ з дружиною КАТЕРИНОЮ

– МАРКО

– ТАНЯ

– ІРИНА і діти: д-р МАРКО з дружиною

ХРИСТИНОЮ, ОЛЕГ і доня НАТАЛЯ

– ТЕЙЛОР, СПЕНСЕР, ОСТИН, БРИТАНИ і

ДЖЕСИКА

– ОРЕСТ ГОСПОДАРСЬКИЙ

– СВЯТОСЛАВ з дружиною МАРГАРЕТОЮ

БУГЕРА

– ПЕТРУНЯ БІЛИК

Вічна їй пам'ять!

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040

**ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ
ЧИ КУПИТИ ХАТУ?**

Зверніться до

ВАСИЛЯ КАВАЦЮКА

(908) 790-9240
або
(908) 265-7618
Exit Realty

ARKA COMPANY

Нитки, тканина до вишивання,
писанкові прибори, касети, відео-
касети, CD, шкільні книжки, хустки,
кераміка, різьба.

26 First Avenue, New York, NY 10003
Tel.: (212) 473-3550

ECONOMY AIRFARES
FREGATA TRAVEL
Львів/Одеса
799 дол. + tax (round trip)
480 дол. + tax (one way)

Київ
659 дол. + tax (round trip)
425 дол. + tax (one way)
Restrictions Apply

250 West 57 Street, #1211
New York, NY 10107
Tel.: 212-541-5707 • Fax: 212-262-3220

ХРИСТИНА БРОДИН
Професійний продавець
забезпечення УНС
CHRISTINE BRODYN
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.

2200 Route 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-8900 (Ext. 3039) • Fax: (973) 292-0500

МИХАЙЛО П. ГРИЦАК
адвокат

З КРИМІНАЛЬНИХ І ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ,
ЯК ТАКОЖ КОМП'ЮТЕРСЬКОГО ПРАВА

Член адвокатської палати в Н. Дж., Н. Й., Конн., Вашингтоні.
316 Lenox Ave., Westfield, NJ 07090
Tel.: (908) 789-1870;

ОРКЕСТРА „ЛУНА“

Музика на весілля, забори, фестивалі.
Святкування роковин.
ОЛЕСЬ КУЗИШИН
Тел./Факс: (732) 636-5406
e-mail: dumamuse@aol.com

Calls to UKRAINE
16.9¢/min
Any time

Great domestic rates. Great rates to other countries. We
also offer prepaid Calling Cards: calls to Ukraine 13.3¢/min.

For info call Long Distance POST:
1-800-449-0445
www.LDPOST.COM

KOZAK CONSTRUCTION CO

Різні види ремонтів: паркети, кафлі,
„sheetrock“, малювання.

Тел.: (201) 437-3227
(646) 279-1910

**ДРУКАРНЯ
COMPUTOPRINT CORP.**

МАРІЯ ДУПЛЯК – власник
Виконуємо друкарські роботи

- ❖ книжки
- ❖ журнали
- ❖ брошури
- ❖ коверти, канцелярські друки
- ❖ візитівки
- ❖ весільні запрошення на різних мовах

35 Harding Ave, Clifton, NJ 07011
tel.: 973 772-2166 • fax: 973 772-1963
e-mail: computopr@aol.com

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

ФІРМА СВШАН
пропонує касети, компакт диски,
відео, шкільні книжки, комп'ютерні
програми, писанки та різні подарунки.
Замовляйте новий каталог на 2002 рік!
Тел.: 1-800-265-9858

PROSTHODONTIST
д-р ОЛЕКСАНДЕР КМЕТА

косметика зубів,
загальне лікування, „Implants“.

5E. 19th Street, 5th Floor, New York, NY 10003
Tel.: (914) 522-2558
Fax: (914) 963-9701
Доктор говорить по українськи

РЕКЛЯМА – ЦЕ КЛЮЧ ДО УСПІХУ!

ВІДДІЛ ОГОЛОШЕНЬ І РЕКЛЯМИ

Tel.: (973) 292-9800 дод. 3040
Fax: (973) 644-9510 • E-mail: svoboda@att.net

Поштою: Svoboda, 2200 Route 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054

ADVERTISING DEPARTMENT

КАРПАТІ
FAST GUARANTEED DELIVERY
ОКРА ГАРАНТОВАНА ДОСТАВА
Export-Import

Рідним в краю помагати, чи по світу подорожувати - тільки з фірмою КАРПАТІ!

КАРПАТІ

КАРПАТІ
TRAVEL

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ
протягом
2-7 днів

Доставляємо до рук
адресата в Україну,
країни СНД та Східної
Європи американські
долари

ДОСТАВА
тракторів,
автомобілів,
побутової техніки
та електроніки

ДОСТАВА
ХАРЧОВИХ ПАЧОК
з КАТАЛОГУ

На всі замовлення Ви отримаєте
поквітовання від Ваших близьких

Добре знана у Канаді
Та в Америці відома
Фірма наша вже віддавна
Служить людям чесно й справно.
Щирий сервіс, низькі ціни!
Хто ще краще про Вас дбає?

**НАЙКРАЩІ ЦІНИ
НА КВИТКИ**

НА ВСІ АВІАЛІНІЇ
СВІТУ!

Запрошення до
Канади та США

Візи
до України,
Польщі
та Росії

Медичне
забезпечення
для відвідувачів
у Канаді

ВІДПОЧИНОК
на
відомих курортах

Телефонуйте до нас,
щоб оформити замовлення
та за детальнішою інформацією

121 Runnymede Road,
Toronto, Ontario,
Canada M6S 2Y4

Tel. (416) 761-9105 **1-800-265-7189** **Fax (416) 761-1662**

E-mail: nsemczys@aol.com
www.karpaty.on.ca